

3/1/60

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ మే నెల 4-వ తేది మంగళవారము

No 28

నంపుటము ౧౪

శ్రీ అక్షయనామనంపత్వర నిజ చైత్రమాస బహుళ సప్తమి ౭.

నంచిక ౨౮

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారికే కేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగజూపు

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల తాపును,
పార్శ్వత్తనొప్పులు తొరదోలును, పొట్లజోగొట్టును.
బెగుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విజేతములలో కూడ వాడుచున్నారు

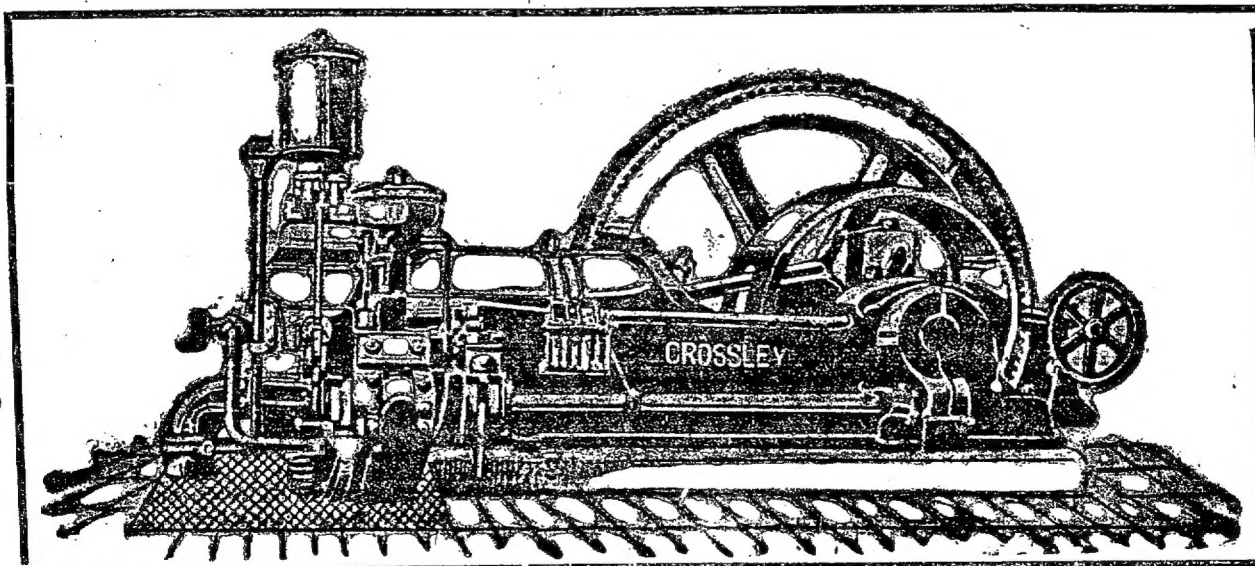
దక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలసివచ్చి.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టిపిథి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

క్రాస్టిగాను అండ్ ఆయిలు ఎంజినుల

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యయముగలది.

మిక్కిల శ్రేష్ఠ
మైనరకము ఇం
టర్నల్ కంబస్ట
న్ ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు 50 సంవ
త్సరముల అను
భవము గలదు.

నూతన ఎంజిన్
రింగు శాస్త్రము
నందు తెలుపబడి
న ప్రకారము సరి
యైన ప్రైము
మూవరు మొద
లగు వాటి తొ
గలదు.

అనుభవము జాస్తిగానుండనవసరములేదు. మిక్కిలి సరసమైన నూనెనుపొయ్యికి ఉపయోగించ వచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యయముగలది.

ఎంజిన్ల, రైసుమిల్లు స్వంత దారులు, వ్యవసాయ దారులు, యితరులు మాకు వ్రాయుకోరెదము.

క్రాస్టిబ్రదర్సు, (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Crossley Bros, (Limited) 14, Broadway, Madras.

1546

మదరాసు అండు సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు అంగలకుదురు ప్లాగ్ నేషన్

తెనాలి సంగం బాగర్ల మూడి స్టేషనులకు మధ్య 243 3/4 మైలుల పొడవు "అంగలకుదురు" అను పేరుతో ఒక కొత్త ప్లాగ్ నేషన్ 10-5-1926 తేదిన తెరువబడును.

జంతువులను, బండ్లను తప్ప ప్రయాణీకులను, సామానులను పార్కులను లోకల్ బండ్లు యివ్వటినంది తీసుకొనిపోవును.

ఈదిగువ తెలుపబడిన బండ్లు ఈ స్టేషను వద్ద ఆగును

నెం 134 బండి	నెం. 136	నెం 138	నెం. 140	నెం 144	నెం 148	నెం 152
అంగలకుదురు దేరుట ఉదయం 6-22	పగలు 8-38	పగలు 11-38	పగలు 12-28	పగలు 3-34	రాత్రి 7-18	రాత్రి 10-18
,, నుండి బయలుదేరుట 6-24	,, 8-40	,, 11-40	,, 12-25	,, 3-36	,, 7-20	,, 10-15
తెనాలి చేరుట ఉదయం 6-29	,, 8-45	,, 11-45	,, 12-30	,, 3-40	,, 7-25	,, 10-20
,, నుండి బయలుదేరుట 9-8						
నెం 135	నెం 137	నెం 139	నెం 143	నెం 147	నెం 149	
అంగలకుదురు దేరుట ఉదయం 6-50	పగలు 9-10	పగలు 10-40	పగలు 1-25	సాయంత్రము 4-40	రాత్రి 7-58	
,, నుండి బయలుదేరుట 8-52	,, 9-12	,, 10-42	,, 1-27	,, 4-42	,, 8-0	

ది ఆంధ్ర కర్తాగారము లిమిటెడ్, గుంటూరు

ఎలక్ట్రిక్కు లయిటింగు స్కీము స్థాపించుచున్నాము

50000 షేర్లు

షేరు వకటింటికి 10 రూపాయలు మాత్రము.

ఇప్పటికి కొన్ని షేర్లు అమ్మితిమి, షేర్లు గావలసినవారు త్వరలో దీనుకొనవలెను. ఎలక్ట్రిక్కు లయిటింగు

స్కీము స్థాపించుటవలన షేర్లదారులకు, ఎక్కువ లాభము గలుగును.

క్రొత్త షేర్లు వేయించుటకు, అన్ని జిల్లాలలోను, స్వతంత్ర సంస్థానములలోను, రంగూను, సింగపూరు వగయిరాల్లోను ఏజెంటుగావలయును. ఏ ఏజెంటు మంచికమీషను యివ్వబడును.

షేర్లకుగాని, ఏజెంటుపదవికిగాని, మాకంపెనీ యింజనీయరు, యమ్. జి. రాజాగారికి వ్రాయవలయును,

హెడ్క్వార్టర్లు గుంటూరు,

నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావు,

M. A. (Hons), L. L. B, Edin Bar-at-Law. మేనేజింగ్ డైరెక్టరు.

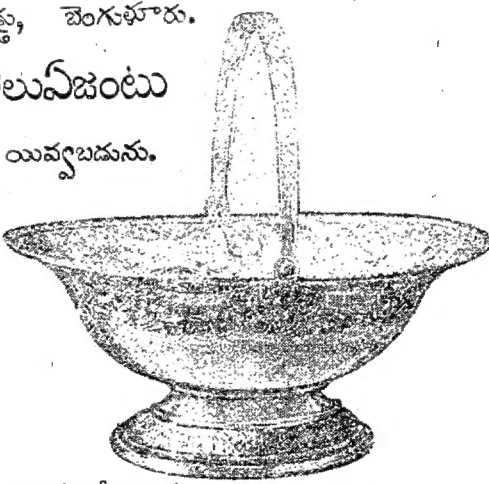
జి. యం. శెట్టి అండునన్ను, నగలువర్తకులు, 229 చైనాబజారురోడ్డు మద్రాసు.

బ్రాంచి ఆఫీసు అవెన్యూరోడ్డు, బెంగళూరు.

శ్రీ లక్ష్మీ వర్క్సు ఫోటోజంటు

మీ కోరిక ప్రకారము నగలుతయారు చేసి యివ్వబడును.

అన్ని విధములైన బంగారు, వెండి నగలు, వేడుకసామానులు గా నాలు, గొలుసులు, గడియారం గొలుసులు, నాగవత్తులు మొదలగునవి పొందించుటగా తయారుచేసి యివ్వబడును. మావద్ద తయారుచేసిన మావద్ద సామానులకు యంత్రసహాయముచే, జక్కగాను, అందముగాను, భ్రమింప చేయు మైనింగుల యలట్రోప్లేటు గలవిగా యిండును. యింకా అన్ని విధములయిన సీనుకవలముల కట్టడపుపనులు చేయబడును. యొకతూరి కూ వద్ద ఆర్డరు యిచ్చినచో మీకు సంపూర్ణతృప్తి చెందెనను నిశ్చయముగలదు. వర్తకులు మాకంపెనీనల్ల మంచి లాభము పొందవచ్చును.

తంజిలివారి, "సత్యవర్క్సు"

పోస్టయిటరు, మే. సత్యనారాయణాచారి, నెం 2/19 కోపు వెంకటాచలయ్యగారి వీధి, మద్రాసు.

మీ జీవితరహస్యము జీవిత రహస్యము మీ భవిష్యజీవితరహస్యము

అంజనాలయము

లోనే తెలిసికొని ఆయత్తపడుడు! ఆనందించుడు. కష్టములు, భోగైశ్వర్యములు, విద్యాబుద్ధులు, జయపజయములు వేయేల మీ జీవిత రహస్యములయందు అంజనములనుగ గన్నులకు గట్టినట్లు ప్రదర్శింపబడును. వ్రాసిపంపబడును. జాతకములున్నవారు, జాతకములు వ్రాసిపంపవలెను లేనివారు తొమ్మిది ఆక్షరములు వ్రాసి పంపినచాలును. జీవిత రహస్యశోధన ప్రశ్నకు రూ. 1-0-0 ముందుగా మణియార్ద్రుల చేయవలెను తక్కిన వివరములు వ్రాసిన తెలుపుదుము

వి. యస్. యస్. శర్మ, అంజనాలయము, రాజమండ్రి.

వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకలయొక్క సంస్కృతనామములకు వాడుకలో నున్న తెలుగు పేరులు వ్రాయబడినవి. 85000 శబ్దములకు అర్థములు కలవు ఇదికన్న చొప్పున చైత్యకశబ్ద సింధు, సర్వశబ్దసంబోధిని మున్నగు గ్రంథములు అక్కరాతరు. క్యాలికోరైండు వెల 3-4-0 లు.

అను ఖనిజభస్మరాజము ఇందు సమస్తఖనిజములు కుడిచేతి భస్మములు చేయు యానాని ఆయుర్వేదవిధానములు గలవు. ఈ 1 కి రు. 500 కిమ్ముతుగల భస్మములు కూడ గలవు. క్యాలికోరైండు వెల రు. 2-0-0

2454 చెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

ఛార్లస్ II అవరావతారము

‘లిట్టను ప్రభువు సీమబోటుకవలసినదే’

‘డిచ్చరు’ కాపిటలు పత్రికలో నిటుల వ్రాయుచున్నారు:—

బెంగాలు గవర్నరు లిట్టను ప్రభువు డార్జిలింగునుండి క్రిందటివారము గురువారమునాడు కలకత్తాకు వచ్చిరి. భార్యను కూతుళ్లను ఇంగ్లాండుకు పయనము శ్రేణుదరుల వారు బి. యచ్. కైల్వే మెయిలులో ప్రయాణము చేసిరి. భార్య హారాటర్నినను దాటిపో లేదో బుర్రా బజారులో పెద్ద అల్లరి జరిగె ననువార్త జేరెను. పోసీయని ఆయన ఆసానం క్రమేషు డార్జిలింగుకు బయలుదేరిరి. సర్ హ్యూస్టన్ వెన్నును అంతకు ఒకవారము ముందే డార్జిలింగుకు బోయియుండిరి. ఆయన 16 వ తేది కు క్ర వారము నాడు దేశ భాషా పత్రికల ను బాగాతిట్టి తిమిగ దాటి యీ దెబ్బలాట లింకాయుండవచ్చినవా యనుకొనెను. లిట్టను ప్రభువు అదివరకు ఆస్థానము వహించిన నొనల్డుషే, కార్నెక్టులు ప్రభువులవంటి ధైర్యముడైనయెడల పట్టణములోనేయుండి కార్యనిర్వాహక సమాలోచకుల సాహస్యము జేసి పట్టణమునం తను దుర్వాపము జేయుచున్న ఘోరపరిస్థితులనుండి తప్పించుటకు ప్రయత్నముల జేసియుండెడివారు. కాని యాయన మాత్రము సమయానికి ధైర్యముతో నేపనియు జేసియుండలేదు. షేక్స్పియరు నాటకమును మాక్స్ వెబులో మాక్స్ వెబునదిని జూడ వచ్చిన చైతన్యము ‘ఈ రోగము నా అనుభవములో నెక్కడను గనలేదు’ అని చెప్పినటుల లిట్టను ప్రభువు మాట్లాడుకుండ చల్ల నికొండలకు బోయిరి.

*
స్వరాజ్యపక్షపాతిక యొకటి రోము తిరుబడిపోవుచుండగా నీరో ఫిడేలువాయించుచుండెన్న సామెతగానున్నదిలిట్టను ప్రభువు పని యనగా అదియబద్ధముని ఆయన జైప్రకటను వినియున్నాము. సర్ ప్రవాసచంద్ర మిత్రులు బెంగాలు శాసనసభను సమావేశపరచి యీపరిస్థితుల గూర్చి యాలోచింపవలెనని కోరగా ప్రభువుగారు యీక్రింది సందేశమును ప్రత్యుత్తరముగ పంపవలసినదిగ ప్రోవేటు సెక్రెటరీకి ఉత్తరువుజేసెను:—

“హిందూ మహమ్మదీయులకు గల తగవులు తగ్గి అందరును షేముముగ నుండవలెనని పాపలందరతో బాటు ప్రభువుగారును అనుద్ఘాటించుచున్నారు. ప్రస్తుతము శాసనసభలు సమావేశపరచుట అవసరమనియు లాభముండుననియు ప్రభువుగారు దలంపజాలరు. ప్రభువుగారు యిచటి ముఖ్యోద్యోగుల ద్వారా సందర్శములను దెలుసుకొనుచున్నారు. పరిస్థితుల ననుసరించియే మిశ్రేయట్కైనను బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయగనున్నారు. సర్ హ్యూస్టన్ వెన్నును యిప్పుడు కలకత్తాలో నున్నారు. ప్రభువుగారు ఆయనద్వారా అన్ని పక్షములవారితోను ముఖ్యులతోను మాట్లాడి యేమి పనియవసరమో తెలిసికొనెదరు. ప్రభువుగారును పారిప్రభుత్వమును పరిస్థితులను ప్రతిగంభయు విశ్చింపుచు కాంతి స్థాపింపబడునరకును అనవరతము జేయవలసిన పనులను జేయుచుండురని వివాత్తము నమ్మియుండవచ్చును”

మాగవర్నరుగారు ఒక్కవిషయమున ఛార్లస్ II గారిని బోలియున్నారని అందరును అనుకొనుచున్నారు. ఆయన యెప్పుడును తెలివి తక్కువ మాటజెప్పడు. అయితే తెలివిగల పనినిజేయడు.

*
బుర్రాబజారులో రెండవసారి జరిగినది ఘోరయుద్ధమే యనవలెను. ఉభయపక్షము గుండాలును, హంతకులుగ పరిణమించిరి. ప్రత్యక్షము జేయుకుండ దారిని బోయ్యేవారు చాలమంది వీపుమీదను నెత్తిమీదను లాతీలతో, దెబ్బలుతినిరి. కాఫరువలె నున్నాడని దెబ్బకొట్టవలసినదే. మార్వాడీలు మంచి దెబ్బలుదినిరి. వ్యాపారమాగిపోయెను. బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు వ్యవహారమును మార్చి పరిపాలించుట తమచేత నగునని చూపినతప్ప కలకత్తాపట్టణము ధ్వంస మగును. ఇచ్చిన సలహాలు, సూచనలు, తిట్లకు తోడు నేనేమియు తోడు జేయుటలేదు. ప్రజలయెడల తమధర్మమును నిర్వర్తించుచుండుచుందులలో మునిగియుండక దానికి పైగా నెత్తుగానుండి మార్మరశ్మిరమున భరింపగల పాడగరు లుండవలెనని భగ్గుతుని ప్రార్థించెదము. లిట్టను ప్రభువు వెంటనే బోటెక్కి యింటికి పయనమై అంతకన్న విశాలవృద్ధయుడై యేదో ఒకపనిజేయుటకు సిద్ధముగనున్న సర్ జాను కెరుగారి కపకాళ మిచ్చెదరుగాక.

మద్రాసు పిండిమిల్లు
యజమానుల సంఘము

1926 సం॥ ఏప్రిల్ 18 తేదీ శనివారము ప్రాద్దున 8 గంటలకు బ్యాంకుపూర్వము పీపుల్స్ పార్కులో జరిగిన మద్రాసు పిండిమిల్లుల యజమానుల సంఘపు సభాత్రివారములు.

వచ్చినవారు:— 1. బి. టి. రత్న వేలుచెట్టియార్ 2. సి. ఎల్. నదిరశిఖామణి మొదలియార్, 3. పి. రూపమ 4. ఎ.కె. వదనరాజమొదలియార్, 6. టి. సి. కృష్ణస్వామి పిళ్లై, 6. పి. నరేశమొదలియార్, 7. కందసామిమొదలియార్ 8. కృష్ణస్వామినాయకర్, 9. ఎమ్. సుందరం, 10. వి. గురు సామిచెట్టి, 11. బి. రామస్వామినాయకు, 12. సుబ్రహ్మణ్య చెట్టి, 13. రాజగోపాలచెట్టి, 14. లాలాభక్తినాథ్, 15. కె. గణపతి, 16. ఎ. వి. పెరుమాళ్, 16. టి. ఎస్. గణపతిపిళ్లై, 18. టి. గణపతిమొదలియార్, 19. కె. శింగారమొదలియార్, 20. ఆర్. పూంగోలుచెట్టి, 21. ఆర్. గోతున్నా, 22. టి. సుబ్బారాయచెట్టి, 23. మధురయ్యనాయకర్ గార్లు.

తీర్మానములు
1. రత్న వేలుచెట్టియార్ బి. ఎ. అగ్రాసనాధిపతిగా నుండాలెనని టి. సి. కమరస్వామిపిళ్లైచే నుపపాదించబడి, ను హమ్మన్ గాసుచే ననుగుణింపబడి ఏకగ్రీవముగా నొప్పుకొనబడెను.

2. డిమాండుఇండికేటరును తీసివేయవలయునని, అన్ని పిండిమిల్లులకు యూనిట్లకు 0-1-2 వంతునెక్కువచేయవలయునని, ఆర్. పూంగోలుచెట్టియార్చే నుపపాదితము. మునుస్వామిమొదలియార్చే ననుగుణింపబడి ఏకగ్రీవముగా నంగీకరింపబడెను.

3. మిటరును, పూజాపెట్టెలను మూయుటకు ఇనుప పెట్టెనుయోగింపరాదని కృష్ణస్వామిపిళ్లైచే నుపపాదితము. కరిమ్ బేగ్ చేననుగుణింపబడి ఏకగ్రీవముగా నంగీకారము.

4. విద్యుచ్ఛక్తి నుపయోగించువారు విద్యుచ్ఛక్తిసంక్షేపకంపెనీలోనిచ్చియుండు డబ్బుపై నూటికి 12 వంతున వడ్డీ నివ్వవలయునని సరేశమొదలియార్చే నుపపాదితము, మునుసామిమొదలియార్చే ననుగుణింపబడి ఏకగ్రీవముగా నంగీకారము.

5. సంఘమునకు పాటుపడుటకై మద్రాసుమిల్లుస్వంత దారుల సంఘమునకు జె. ఎన్. రామనాథకృష్ణ నాయకునిగా నెన్నుకొనవలయునని (కృష్ణస్వామిపిళ్లైచే నుపపాదితము, సరేశమొదలియార్చే ననుగుణింపబడి ఏకగ్రీవముగా నంగీకారము.

6. ఈ క్రిందివారు కమిటీసభ్యులుగా నెన్నుకొనబడవలయుననియు, వారిపేర్ల కెదురుగా వేసియుండుసభ్యులనుండి కమిటీ సభ్యులు చందాలను పుచ్చుకొనవలయుననియు, మద్రాసుపిండి మిల్లులస్వంతదారుల సంఘముపేరన ఇండియన్ బ్యాంకులో వేయుట కాధనమున సంఘాధ్యక్షున కియవలయుననియు తీర్మానములు నదిరశిఖామణిమొదలియార్చే నుపపాదితము, గొతెన్నాచే ననుగుణింపబడి ఏకగ్రీవముగా నంగీకారము.

డి. సి. ఉపాధిపతియార్, చూశే, పరశువాకం. పెరంబూరు బాచెక్క.

(2) టి. సి. కృష్ణస్వామిపిళ్లై, మైలాపూరు, మిర్జాపేట, తొణిండులెట్టు, రాయచెట్టిలకు

(3) పి. రూపసా, ట్రెస్టికేను, యేగోరు, పురుచేట్టలకు.

(4) టి. ఎస్. గణపతిపిళ్లై, చింతాద్రిపేట, కోమలిళ్ళ రక్తపేట, పెరియమట్టులకు.

(5) ఎల్. ఎస్. భట్, వాల్టాన్స్కోట్స్, వైనాబజారుకోడ్డు, టంకసాలపేటలకు.

(6) సయ్యద్ హుస్, కొత్తలబజారు, అన్నాపిళ్లైపేటి, ఆచారప్పకోటలకు.

(7) ఆర్. పూంగోలుచెట్టి గూర్.

(8) పి. నరేశమొదలియార్, కృష్ణకులం, మన్నడి ఏడు బావులపేటలకు.

(9) కె. మునుస్వామి.

(10) సయ్యద్. జమలద్దీన్ సాహెబు.

(11) యమ్, సుందరమ్, చాకలపేట రాయపురములకు

7. ప్రతిమాసమునకు కడపటి శనివారము ప్రాద్దున 8 గంటలకు బ్యాంకుపూర్వము పీపుల్స్ పార్కులో కమిటీసభ్యుల సభాజరుగవలయుననియు, సంఘమునకు సంబంధించిన లెక్కలు, లేవాడేపిలు, ఇతరవిషయములను అధ్యక్షుడు సెక్రటరీలును సభ్యులముందుంచవలయుననియు, సభజరుగునను సమాచారమును కడపటిశనివారమునకు ముందు గురువారమున కార్తలములనున సభ్యుల కెరుకపఱచవలయుననియుకూడ తీర్మానము. టి. సి. కృష్ణస్వామిపిళ్లైచే నుపపాదితము, నదిరశిఖామణి మొదలియార్చే ననుగుణింపబడి ఏకగ్రీవముగా నంగీకరింపబడెను.

అగ్రాసనాధిపతిగారికి వందనముల నర్పించుటతో సభ ముగిసెను.

రత్న వేలుచెట్టిగారు బి. ఎ. అధిపతుడు.

మద్యనిషేధ ప్రచారము:
చెన్న పురి ప్రభుత్వము

హెల్తు ఆఫీసర్లకు ఉత్తరువు

మే 1 వ తేదీన ఇండియన్ సోషల్ రిఫార్మర్ల పత్రిక యిటుల ప్రాయమున్నది:—

హెల్తు ఆఫీసర్లకు మద్యనిషేధప్రచారము జేయగూడదని చెన్న పురి స్థానిక వ్యవహారాలశాఖ గావించిన యుత్తరువును దక్షిణానగరమునందు కాచినడబోజిన అసహాయవాదిసి. రాజగోపాలాచారిగారు యీమధ్యత్రవిభజనకిడిసిరి. హెల్తు ఆఫీసరులు మలేరియా మున్నగు విషయముల గూర్చి ప్రజలకు బోధ జేయవచ్చును. వానినాపుటకు ప్రయత్నముల చెలువవచ్చును. కాని కల్లు సారాయి త్రాగుటలన ప్రజల ఆరోగ్యమునకును, బలమునకును యెట్టిముప్పుగలదో ఆవిషయమై వారునోరుచెరువ రాదు. ఇట్టివిధానమునకు మూలమేమియో చెలిసికొనుట కష్టముగాదు. హెల్తు ఆఫీసరులు మద్యపానదోషములయొచ్చు ప్రచారమును జరుపునెడల యెక్స్ పెన్సివెన్సురాబడి తగ్గిపోవున నుటకు సందియము లేదు అంగువలన ప్రభుత్వోశకునకు చాల లోటు గల్గును. అట్టి తరీఖైజు విధానము యొక్క పరమావధి సంపూర్ణనిషేధమని జెప్పుట జ్ఞాత్వ నేవమత్రమేయగును. ఈ యుత్తరువును ప్రభుత్వపక్షమున మంత్రివర్గము మధ్యమధ్య నిషేధముననుగూర్చి అంగీకరించిన నీర్ణయము కలగలుపు తీర్మానమును చేర్చినయెడల, తామెవరికైతే ప్రాతినిధ్యము వహించుచున్నామందుకో ఆట్టిప్రజల యొక్క ఆరోగ్యక్షేమముల విషయమై జస్టిసుపార్టీ వైఖరినేకం డించుటయగును. దీనిపాటులుండ దేశీయమహాసభ జేయుమధ్య నిషేధ ప్రచారమునకుదోడు అందలిసభ్యులు సంపూర్ణనిషేధ ప్రతిపద గొనునటుల కోరవలయును.

కౌను థియేటరు 2253

1-5-26 శనివారమునుండి 4-5-26 మంగళవారమువరకు ప్రదర్శనము 2 ప్రదర్శనములు. ఉదయం 6-15 గం, సాయంత్రం 9-30 గం. ప్రతి శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 గంటలకు ప్రత్యేక మాట నిగలదు.

మదన్ థియేటరు లిమిటెడ్ వారు

ఎక్స్ ప్రెగరలతోనున్న
“మే లిల్ నార్మండును”

ప్రదర్శించురు. యుక్తలెడ్ ఆర్టిస్టులు గలరు ఆకర్షణీయమైన 7 రీల్సు గలరు ప్రేమనవృత్తయము. మొదలగు వాటిని గలిగించును. మాక్ సెన్సెట్ గారిచే తయారుచేయబడినది. ఆనేక ఇతర ఫీల్ములకూడ ప్రదర్శించబడును

కావలెను

హార్టహోండు, లైప్ టైలెండు చక్కగాతెరిగిన ఆంగ్ల బ్రాహ్మణుడు మివనరికి ఆంగ్లసారస్వతసంబంధ మగు పనిలో సహాయముచేయుటకు కావలెను. సదరుస్థలము హైదరాబాదుకు 25 మైళ్ల దూరములో నున్నది. జీతము ధారాళముగా నివ్వబడును.

M. c/o Andhrapatrika
P. B. No. 212, Madras.

Grand Clearance Sale.
Artistically finished, Richly engraved
Reduced Price Rs. 6-0-0 only.
SOLID ROLLED-GOLD WRISTLET WATCH.
Very small size, fashionable to wear by both gents and ladies. Accurate time-keepers. Swiss High grade mechanism Guaranteed for three years. Complete Rs. 6 (Six) only.
THE LONDON SWISS WATCH Co.,
Mount Road, Madras.

విజయనగరనివాసులగు బ్రహ్మశ్రీ మదజ్ఞా డాది భట్ట నారాయణదాసుగారు రచించిన

శ్రీ యథార్థ రామాయణము

పారికథారూపక పద్యగద్యగీతప్రబంధము. ఇందు శ్రీ రామ జననము, శీతాశ్యామము, పాపకాపట్టాభిషేకము. గుగ్గివస్థయు, హనుమత్సేవయు, సామ్రాజ్యనిధియను నాతా, గ్రసములు. పారికథాకాలక్షేపములను బరికించును. దీనివెల పొన్నేటిగారి రు. 2-8-0. గ్రంథకర్తగారికి వలసినవారు వ్రాసి తెలిపించుకొనవలెను.

శ్వాశకాశమునకు అద్భుత చికిత్స
ఆయూర్వా!

కడచిన సంవత్సరమునుండియు శ్వాశకాశవ్యాధియు బహు విపరీతముగా కష్టపడుచుంటిని. నన్ను పరిక్షించిన కొందరు వైద్యనిపుణులు నాదగ్గరను, ఉబ్బస వ్యాధియనియు, నిర్దరించిరి. కొందరి ఆంగ్లేయాయుర్వేద డాక్టర్లవద్ద చికిత్స చేయించుకొనియు, తత్కాలిక శాంతి గలుగుచుండినదే గాని తుదముట్టు బాగుగలేదు. తుదకు నా స్నేహితులలో నొకరు మద్రాసు బ్రాడ్వే నెం 159 రు. ఆంగ్లేయాయుర్వేదపార్కుని లిమిటెడ్ బ్రాడ్వే వైద్యశాలకు డాక్టర్లకు వైద్యపతి కోటా జయరాంనాయకుగారి చికిత్సనలన స్వల్పమునని చెప్పినందువల్ల వారి ఆలోచించగా వారు నావ్యాధిని బహునిపుణతతో గుర్తించిన విధము నాకు బహు ఆశ్చర్యమయెను. వారు నాకు శ్వాస కాశ నివారిణి (Asthma Specific) అనే సింథెటిక్ మందులన 28 దినముల చికిత్సచేయగా నావ్యాధి పూర్ణముగా గుణమిచ్చి నా ఆనారోగ్యముంతయు నిర్మూలమయెను. వేలకొలది వ్యాధిగ్రస్తుల బాధ నివారణార్థమై వీరి వైద్యవ్యవస్థను నూర్చునిభంగి ప్రకాశించుగాక యని మనఃపూర్వకముగా ప్రార్థించుచున్నాను. వీరి నాశ్రయించు వ్యాధిగ్రస్తుల ఆరోగ్యమునకై జగత్సర్వత్రయగు శ్రీ గోవిందుడు ఆయురారోగ్యయశస్సు లాసగుగాక.

8-4-26 } సారసారధిపిళ్లై,
ఫోర్ మెన్ గవర్న మెంటు ప్రిన్సిపల్, మద్రాసు.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

జాతకసలు లేక ప్రశ్న వ్రాయు కాలము తెలుపవలెను. భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు రూ. 10-0 ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0. ఒక సంవత్సర మాస, వార్తలము వ్రాయ. రూ. 2-0-0 వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.
ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి, (చిత్తూరుజిల్లా)

సంజీవి

కోట జోగారావుగారిచే ప్రచురింపబడిన యీ పుస్తకము ఒక ప్రతినీ యీక్రిందిచిరునామాకు పంపినవారికి పుస్తకము ఖరీదు పంపుటయేగాక బహుమానము గూడ యొసంగబడును.

కోట జోగారావు

శాంతి ఆశ్రమము, పెనుకొట్ల, ఎలమంచిలి, విశాఖపట్నంజిల్లా.

ప్రకృతి వైద్యశాల

రాజమహేంద్రవరం

ఇచ్చట లూయీకూసేగారి తొట్టి స్నానములు, జిప్సు, నీవ్. మాక్ ఫ్రైడను మొదలగువారి ప్రకృతి సాధనములు, రంగుల వైద్యము మొదలగు వైద్యములద్వారా సమస్తవ్యాధులను సులభముగా కుదర్చబడును. గోదావరి తీరమున కోగుల కనువైనచోడ యేర్పాటుచేయబడినది. కోగులకు కావలసిన సమస్త సదుపాయములును చేయబడును. రాజమహేంద్రవరమున పండ్లు మొదలగు ఆహార పదార్థములు వివిధగా దొరకగలవు. సలహాసహాయమున పేషింతువారు యీ దిగువవారికి వ్రాసికొనిన జవాబు బడయగలరు. ఉత్తరముతో ఒక ఆజాబిత్య పంపవలెను. గరిమెళ్ల కోదండరామయ్య ఆనందనికేతనం రాజమహేంద్రవరం.

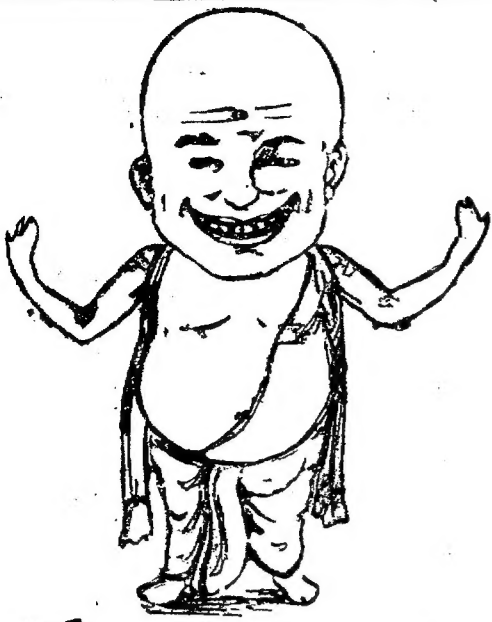
వస్తుగుణ దీపిక

అయిదవ కూర్పు సూత్రనాంకములం జేర్చి ముద్రించితిమి ఇందు సమస్త వస్తువులు మూలికలు, కాయగూరలుల ఫలములు ఆహార పదార్థములు మొదలగు నానియొక్క గుణగుణములు జక్కగ వివరింపబడినవి. దీని సహాయమువలన ఆరోగ్యమును బడయగలరు. ప్రతి గృహమునందు నీ గ్రంథ ముంచదగినది వెల రు 5-0-0 పొన్ను ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

యత్రా జగ్గారావుబ్రదర్సు, రాజమండ్రి.

పాలసుగంధిలేహ్యము 3851

రక్తశుద్ధికి శ్రేష్ఠమయినది. సహమేహము, మేహ పాడలు, మచ్చలు యితరచర్మరోగములు మలబద్ధము, శిశ్నోవృణులు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బెలు చాలును. 20 తు|| డబ్బె రు. 1-4-0. వి. పి. ఆ. 6
పి.కె.సి. ఆంధ్రకో. ఆంగ్లమునందు 26-27

తొమ్మోషాలు

(ఆంధ్రవార్తకు ప్రత్యేకం)

రేపు

జయిల్లోకిపోయి మరొక పక్షకుడు ఖయిలలో ఇట్లా ముచ్చటించెను.

“మీ దుష్టప్రవర్తనము మానుకొనండి. మనం ఇవ్వాలే పుండి రేపు పోయేవాళ్ళం. ధర్మంవక్కటే కాత్వతంగా నిలుచుండి”.

ఒక ఖయిల్—ఏమయ్యా, నీకేం తెలియదు. నాకింకా శిక్ష ఎనిమిది సంవత్సరాలుంది. రేపే ఎట్లాపోతామయ్యా?

భోరర్ది

ముద్దయిమీద భోరర్దికేను వచ్చింది.

ముద్దయి—అయ్యా, అంత అబద్ధమండి. నాపేరే నేను వ్రాయలేను.

జడ్జి—నీమీద మోపిననేరం అది కాదు.

ఉవా

భార్య—నేను మొగవాడనై పుట్టితే ఎంత బాగుండునో గద?

భర్త—ఎందుకు?

భార్య—నగలపావుల పక్కగుండా వెళ్లినపుడు అట్లా అనిపిస్తుంటుంది. నేను మొగవాడనైతే, నాభార్యకు ఎన్ని సొమ్ములు చేయించి సంతోష పెట్టేవాడినో అని అనుకుంటాను.

కోపం

మేజిస్ట్రేట్టు—నీవంటి బలంగలవాడు, పాపం ఆపిల్లవాడిని పట్టుకొని కొట్టడం అక్రమంకాదా?

ముద్దయి—పిల్లవాడు నాకు చెడ్డకోపం తెప్పించాడండి.

మేజిస్ట్రేట్టు—కోపం ఎందుకు?

ముద్దయి—తనను కొట్టితే, మేజిస్ట్రేట్టుతో చెప్పి శిక్ష వేయస్తానంటే, నాపళ్లు మండిపోయినవి.

ధర్మం

బ్యాంకుగమస్తా—నీవు నటుడవుకదా, నాకు కొన్ని టికెట్లు ఊరికే తెచ్చిపెట్టలేవా?

నటుడు—నీవు బ్యాంకు గమస్తావుకదా, నాకు కొన్ని నోట్లు ఊరికే తెచ్చిపెట్టరాదా?

జలుబు

రోగి—జలుబుకు ఏదయినా మందు చెప్పండి.

వైద్యుడు—క్విన్వైనను బ్రాండ్తో కలిపి పుచ్చుకోవచ్చును.

రోగి—క్విన్వైనను నాకు పరిపడదండి. రెండోది పుచ్చుకోవచ్చునా?

ఎడమప్రక్క

ఒకరు—ఆయ్యా, యీపట్నంలో ఎడమప్రక్క నడవాలే నన్నారు. ఎడమప్రక్క అంటే ఏదండి?

మరియొకరు—ఆయ్యా, నేను చెన్నపట్నానికి కొత్తగా వచ్చానండి. నాకూ తెలియదు.

సంగీతం

ఎల్లయ్య—నీవు సంగీతం నేర్చుకుంటే పదిరూపాయ లిస్తాను.

మల్లయ్య—నేను నోరేత్తకుండావుంటే, ఇరవై రూపాయలు లిస్తానని మా పొరుగుంటాయన చెప్పాడు.

పాట

ఒకరు—ప్రతిమనుష్యుడు పాడుకుంటూ పనిచేస్తే ఎంతో శాంతివంగా ఉంటుంది.

మరియొకరు—అట్లా మానాన్నకు పాడలేదు.

ఒకరు—ఒక్క కీర్తనయినా రాదా?

మరియొకరు—నమ్మనుగాని, ఆయనకు కోర్టులో పార్టీ అను పిలిచేవని. పిలిచేటప్పుడు, ఎట్లా పాడుతాడు?

ఏడుపు

ఒకడు—ఎందుకు ఏడుస్తున్నావు?

మరియొకడు—డాక్టరు నాపన్న ఒకటి లాగేపాడు.

ఒకడు—మానాన్న రాత్రికి అన్నిపండ్లూతీసి బల్ల మీద పెడుతాడె. ఒక్కసారయినా ఏదవంగా వివరేదు.

నర్తి ఫిక్కెటు

తనతోటమాలి నమ్మకస్థుడుగాడని పాపయ్యకు తెలిసి, తీసివేసెను. తోటమాలి పోతూ, తన నడతనుగూర్చి అనుమలంగా నర్తి ఫిక్కెట్టియ్యమని అడిగెను. పాపయ్య ఇట్లా వ్రాసి యిచ్చెను.

“తోటమాలి రెండుసంవత్సరాలనుంచీ పనిచేస్తున్నాడనిస్తే, నాతోటలో పనిచేసినవాళ్ళలో యింత ఎక్కువగా డబ్బు సంపాదించినవాళ్లు ఎవరూ లేరనిస్తే, నేను రూఢిగా చెప్పగలను.”

గరిబెలు

యజమాని—నాకోట్లనుంచి గరిబెలు ఎందుకు తీసుకుపోయినావు?

నాకరు—అవి చెండి పడుకున్నానండి.

కోరిక

ఉపాధ్యాయుడు—నీవు పెద్దవాడవయితే, ఏమవుతావు?

పిల్లవాడు—సిపాయి నవుతాను.

ఉపాధ్యాయుడు—యేదంతలో చచ్చిపోతే?

పిల్లవాడు—ఎవరు చంపుతారు?

ఉపాధ్యాయుడు—శ్రీతువులు.

పిల్లవాడు—అయితే నేను శ్రీతువు నవుతాను.

వక్కలు

బాంబు—తాత నీవు వక్కలు వలగలవా?

నల్లడు—నాయనా! పండ్లన్నీ తిడిపోయినయి. నవలలేను.

బాంబు—అయితే, యీవక్కలపాట్లం నీదగ్గర ఉండు. రయిబద్దగరికి పోయి వస్తాను.

ఖరీదు

రామయ్య—ఈపంటం ఖరీదు ఎంతండి?

అంగడివాడు—రెండువందలండి.

రామయ్య—నేను ఇదివరకు లేదంచేసినప్పుడు, మీరు వందరూపాయలనే చెప్పారే.

అంగడివాడు—అప్పటికన్నా ఇప్పుడు పంటం ప్రాచీనం కాలేదా? ప్రాచీన పంటల ఖరీదు ఎక్కువ.

బాలభటులు

బాలభటుడు—ఇవ్వాలే అప్పుడే ఒక మంచి కార్యం చేసాను. రోజు కొక్క మంచి పనియినా చెయ్యమని మాకు చెప్పారు.

తండ్రి—సంతోషం. ఏం చేసావు?

బాలభటుడు—ముసలివాడు ఒకడు రయిలుకు పోతుంటే, కుక్కను మీదికి వదిలిపెట్టాను.

తండ్రి—ఓరి గుర్తార్చుదా, అశ్రమమందిపనిరా?

బాలభటుడు—చెప్పతానుమని. ఆముసలివాడు ఆపాటున పరిగెత్తాడు. రయిలువచ్చేసరికి స్తేమనుకు చేరాడు. నేను కుక్కను ఉసికొల్కపోతే, రయిలు తప్పిపోయేదే.

మింగుట

భర్త—అయ్యా, గుండీ మింగాను, గొంతుకు అడ్డం పడ్డది.

భార్య—గుండీ ఎక్కడ పెట్టారో, ఇవ్వాలే మరిచి పోరన్నమాట.

నీచం

బాంబు—మా మేష్టరు చాలా నీచుడు.

తండ్రి—ఫీ ఫీ అట్లా అనరాదు. నిన్ను ఏం చేశాడు.

బాంబు—నా పెన్నలు తీసుకుని, నేను రాసినకాకిత మీద కున్నా పెట్టాడు.

పోయ్యేమందు

పుల్లయ్య—ఈమధ్య ఒక ప్రకటన చూసి, కురుపులు

పోయ్యేమందు పంపమని రెండురూపాయలు మని ఆర్డరు చేసాను.

పాపయ్య—మందు వచ్చిందా?

పుల్లయ్య—మందు రాలేదు. ఒక కాగితం మాత్రం వచ్చింది.

పాపయ్య—ఆకాగితములో ఏం వ్రాసారు?

పుల్లయ్య—ఎండలోకిపోతే, నీతోమాడా కురుపు పోతాయి అని వున్నది.

శిక్ష

జడ్జి—నీకు శిక్ష విధింపకముందు, ఏమయినా చెబుకుంటావా?

ముద్దయి—చెప్పుకుంటానండి. ఒకయేడాది అయినా యిరు చెయ్యండి. ఈలోగా మా అత్తగారు ప్రాణంవిడుగు పుట్టి ఇంట్లోనుంచి లేచిపోతుంది.

మోటారు

మేజిస్ట్రేట్టు—నీవు గంటకు నలభైమైళ్లు వొప్పున మోటారునడిపించావని ఛార్జీవచ్చింది. ఏం చెప్పతావు?

ముద్దయి—నిజమేనండి.

మేజిస్ట్రేట్టు—అట్లా నడిపించటం తప్పు. అందుకు నీమియినా కారణము వున్నదా?

ముద్దయి—కోర్టుకు పోతున్నానండి.

మేజిస్ట్రేట్టు—కోర్టుకు ఏంపని?

ముద్దయి—బండిని ఎక్కువవడిగా నడిపించానని నా మీద కేసుచేసారండి. ఆకేసు నాయినా అయితే వెళ్లానండి.

బంటి

అంగడిలో వస్తువులను మల్లయ్య పరీక్షిస్తుండెను. ఇంతలో వెంటనున్న పిల్లవాడు, చిన్న బంటిని తీసుకొనిపోగెను.

మల్లయ్య—అయ్యా, మావాడు బంటి మింగాను, ఏం చెయ్యను?

అంగడివాడు—భయంలేదు. మేము బంటిఖరీదు వుచ్చుకొంటే.

మోత

యాత్రికుడు—ఇద్దేమిటండి?

గ్రామముడు—కొండమీదనుంచి పడేనీటిధారలండి. పెద్దమోతతో పడుతుండి. మీతో ఉన్న ఆడవాండ్లు మాట్లాడకుండావుంటే, మోతబాగా వినుపిస్తుందండి.

మిత్రుడనుగాని బానిసనుకాదు

రీడింగు ప్రభువునకు నైజాముగారి జవాబు

వీరారు రాష్ట్రపతివ్యవహారమున ఇండియన్ ప్రభుత్వమువారిలో తనకు గల సంబంధమును గూర్చి ప్రాధికారము నైజాముగారు రీడింగు ప్రభువు జవాబున కీతీరున కొన్ని వ్యాసములలో బదులువ్రాసినట్లు తెలియుచున్నది. మిక్కిలి గంభీరమైన సాక్షులతో ఆర్యగౌరవమునకు కొరత గలుగకుండ నైజాము ప్రభువు సంధివరతులతో నెట్లుండెనో అదే ప్రకారము తాను వడకుండనునయి దానికిమించి ఒక్క అంగురే మైన వదల జాలననియు యిండియా ప్రభుత్వమువారికి మిత్రుడనుగాని బానిసను కానని ఆయన వ్రాసెను. ఇతర సంస్థానముల సిద్ధి యెట్లున్నను తనసంస్థానము ఇండియా ప్రభుత్వముతో సమానమైన హోదాగలదనియు ప్రాధికారము అంతరంగిక పరిస్థితులతో జోక్యముకలిగించుకొనుట కంతమాత్రమునుపిలువలేదనియు వీరారు సమన్వయ గూర్చి రెండు ప్రభుత్వములవారికిని గల తగాదాను అనతికాలమున పరిష్కరించుటకై నిష్పాక్షికమైన కమిషను నొకదాని నేర్పాటుచేయుట మిక్కిలి అవసరమనియు నతడు వ్రాసెను. ఇదియెంతవరకు నిజమా నాకు తెలియదు కాని ఒక్క విషయముమాత్రము స్పష్టము. ఈవిషయముగూ నైజాము ప్రభువు వ్రాసివుండినయెడల ఆర్యగౌరవముగల సంస్థానాధిపతి మనుష్యుడు మహమ్మదీయుడైనవాడు తనవిధిక్లు నిర్వర్తింపవలెనో అట్లేనిర్వర్తింపి హిందూదేశమునందు గల పలుసంఘముల గౌరవమునకు పాత్రుడైనాడు (లాహోరు “అబ్జర్వర్”.)

సిలోను బోటుమెయిలునేడు మధుర ప్లాటు ఫారము మీదికి వచ్చుచుండగా పోర్టుకొకడు రెండవ తరగతి కంపార్టు మెంటు పట్టుకొనిపరుగెత్తిపోవుపరికి వానికాలుబారి క్రిందపడినను, రైలువానిమీదుగా బోయెను. రెండు కాళ్లును తెగిపోయెను. గవర్న మెంటు ఆస్పత్రికివానిని తీసుకొనిపోయిరి. వాని స్థితి చాలకష్టముగానున్నది.

మరణావశిష్టములు

సామ్రాజ్యశాసనసభ-గుంటూరు నెల్లూరు అభ్యర్థి కోటంరాజు రాజేశ్వరరావుగారు బి. ఏ. జిల్లా కోర్టు వకీలు గుంటూరు:- రాజీవు ఎన్నికలలో గుంటూరు నెల్లూరు...

మోటారుతగిలిచుచుంటుంటే:- శుక్రవారమురాత్రి 9-30 గంటలకు పరకువాకలో నోకపిల్లవాడు రోడ్డునబోవు చుండ మోటారు తగిలెనట. ఆమోటారు ద్రైవ రాతనిని అప్పటి లోనదలెను. వాడు నిన్నసాయంత్రము మరణించెను. నెట్టు పుట్టు విచారణ జేయుచున్నాడు. (ఆ. ప్రె)

మోసగించినవానిని పట్టుట:- వామర్ మకాపేట సబ్ ఇన్స్పెక్టరు రజాఖాన్ నిన్న నోక 30 ఏండ్లవానిని బట్టుకొనెను. వాడు చాలమందివద్ద పాత్రలను మరాఠత్తుజేయుటకు గాను తెచ్చి పెక్కుండ్రుధనికలను జామీనుచెప్పి పట్టుట కనబడకుండ పారిపోయెను వాడు కంటేవరలో పట్టుకొనబడెను.

రాజమండ్రి ఎలెక్ట్రీకు సప్లై కార్పొరేషను ఈ కార్పొరేషను పనిని ప్రారంభించుటకు వెంటనే ప్రయత్నముల జేయుచున్నదనియు, నిర్మాణప్రయత్నములనుతనిభిజేసి కార్పొరేషనును నడుపుటకు ముందనియుచు ఎలెక్ట్రీకులు ఇంజనీరును నియమించవలసినదిగను వాటాదారులు డైరెక్టరును కోరుచున్నారనియు, ఒక వాటాదారుడు 8 వ తేదీన తిండి నిచ్చుచున్నాడు.

మద్రాసు బాంబుకల్లోలము- ఇంతవరకు పట్టువడలేదు:- గతసోమవారమున వాట్టాకురొడ్డు మీద బాంబుదెబ్బతినిన నారాయణసా అను సారాయి ఇజా రాదారు లేదనెనుమన్నాడు. పోలీసు లింతవఱకును ఎవ్వరిని పట్టలేదు. పోలీసుకమిషనరు బ్రావర్ససిలిప్సు అధ్యయనముచేచి పరీక్షించి విరిగిన రిక్షానుచూచెను. మందుగుడ్డ ఇన్స్పెక్టరుగారి యభిప్రాయమునకై పోలీసులు జేచియున్నారు. (మద్రాసు మెయిలు)

రాకపోకలు:- అహ్మదాబాద్ జి.ఎల్. టి. ఆర్ వెంకట్రామ కృత్రిమము రాత్రికి ఉదకమండలముకు బోదురు.

సాబురికన్య కలెక్టరు సి. హెచ్. మాస్టరుకగారు గడచినరాత్రి బరంపురముకు పోయిరి.

మద్రాసు ప్రభుత్వమున పల్లిసమర్థులకాఖిల్ పెక్కుల రీగా నియమించబడిన ఎన్. ఎల్. స్లాటరుగారు గడచినరాత్రి ఉదకమండలముకు పోయిరి.

చెన్నపురి హైకోర్టు వేసవి సెలవులు

వేసవికాలము సెలవులకుగాను చెన్నపురి హైకోర్టు మే 10 వ తేదీనుంచి జూలై 18 వ తేదీవరకు మూయబడును. సెలవులలో జరుపబడు కోర్టునకు స్టాఫ్ లీస్ట్ గారు న్యాయమూర్తి పనిజేయుదురు. జూన్ 14 వ తేదీనుండి హరికొన్ని దినములవరకు రిఫర్డు విచారణలు మున్నగు అత్యవసర కార్యక్రమమునకై ఇద్దరు న్యాయమూర్తులు అపిలెటుకోర్టులో పని జేయుదురు.

హరిద్వార్ మద్రాసీ ధర్మశాలకు సహాయము ఇంపర్ పూర్, మే 1:- స్వామి మాధవతీర్థగారు హరిద్వార్ మద్రాసీ ధర్మశాలసహాయమునకు చందాలను తీసికొనుటకై వచ్చుచున్నారు. వారు విశాఖపట్టణమున భూపతి వెంకట పతిరాజు ఎమ్. ఎల్. ఏ. గారి ఇంటియందు 15 తేదీ వరకు ఉండురు. వారికి చందాలను పంపదలచుకొన్నవారు ఆచిరునామాకు పంపవచ్చును.

స్వామి మాధవతీర్థ కేరాఫ్-భూపతి వెంకటపతిరాజు, ఎమ్. ఎల్. ఏ. విశాఖపట్టణం.

చెన్నపురివిశ్వవిద్యాలయము

ఇంజనీరింగు పరీక్షాఫలితములు

ఈక్రింది వారలు కృతార్థులైరి. మొదటి ఇంజనీరింగు పరీక్ష 2 7 8 9 11 16 22 24 26 38 41 47 51 53 56 57 61 66 67 68 69 70 76 77 78.

ఛాన్సలరు ఆఫ్ ఇంజనీరింగు (సివిల్ బ్రాంచి) 2 5 7 8 10 11 17 19 22 23 24. (మెకానికల్ బ్రాంచి) 25 26 27 34 35 38.

మద్రాసు కార్పొరేషన్:- గాంధీమహాత్ముని పట సంగ్రహమున తప్పక పటము సంచితీరవలయునను తీర్మానమును చర్చించుటకై పనిమంది సభ్యులచే చేవనాలు చేయబడిన దరఖాస్తుప్రకారము మే 8 తేదీన ప్రత్యేకసభ జరుగవలయునని నిర్ణయింపబడెను. పట్టుట సభ ఆనాడు జరుగదని అధ్యక్షులు ప్రకటించియుండిరి. మునిసిపల్ ఆఫీసులో రెండువరిబంధుప్రకారము ప్రత్యేక సభలను వాయిదావేయుటకు అత్యక్షుల కధికారము లేదని కొందరు సభ్యు లతీవ్రకటనను నిరాకరించి సోమవారమున కార్పొరేషన్ భవనమునకు పోయిరి. 18 మంది సభ్యులు వచ్చియుండిరి. సభజరుగుటకు కావలసిన సభ్యులు 20 మంది యైనందున వారేమియు చేయజాలక పోయిరి. కార్పొరేషన్ డ్రైవలలో మొదటిలాప్రకారము సభ ప్రెసోమవారమున జరుగవలసియుండునని తణికాదలం చెట్టిగారు చెప్పిరి. అంతటితో సందర్భము ఇంట్లకు పోయిరి.

ఒక విచిత్రమగు నటనము:- మద్రాసునందు ఈ గారమున నోక మెంజుకూరుబాలుడు 19 ఏండ్లవాడు వచ్చియుండి నేను ఆంగ్లో ఇండియనునని చెప్పుకొనుచు పెక్కుండ్రు యూ ర పి య ను ల వ ద్ద కు పో యి డ బు ట ను లా గె ను. అ త దు దా నో క వి చ్చి క భ టు డ న ని యు మద్రాసు ట్రేడులతో నాడుటకు టూర్ను మెంటుకు వచ్చియున్నాననియు చెప్పి పోస్టాఫీసునం దోకపార్సెలు వచ్చియున్నదనియు, అది తన భర్తయనకు సంబంధించినదనియు దానిని గొనుటకు డబ్బు కావలయుననియు చెప్పి పలువురు గొప్ప వారివద్ద ఒకరోకరి వద్దనుండి 20 మొదలు 25 రూప్యముల వఱకు తీసికొనెను. కొందరు స్రచ్చి స్రచ్చి యడుగగా పారి పోయెను. పోలీసులు వీనిని కనిపెట్టుమండిరి. ఇన్స్పెక్టరు గోపాలకృష్ణయ్యగారు గడచిన రాత్రి పారాచెట్టి బజారులో నతనిని పట్టుకొనెను. విచారణ జరుగుచున్నది. (ఆ. ప్రె)

తిరుపతి జాతర

రైల్వేయేర్పాట్లు సరిగాలేవు ప్రతిసంవత్సరమున జరుగు తిరుపతి గంగాసమర్థ జాతర నేటిరాత్రికి ప్రారంభమై 7 దినములు జరుగును. మేకొలది యాత్రికులు మామూలుగారానున్నారు. రైల్వేయధికారు లింత వరకు తగినయేర్పాట్లను చేయ లేదు. మాడవకరగతి ప్రయాణికులగడిలో 50 మందియైన సరిగానుండుటవలెదు. తిరిగి కట్టెదవనిచెప్పి యీసంవత్సరము తాత్కాలికమైన పోకలు గూడ వేయలేదు. జిల్లాట్రాఫిక్ నూపర్మెం టివ్యవస్థను వచ్చి చూచివీర్పాట్లు చేయునని లెచుచున్నాము. (స్వకీయవిలేఖరి)

కావలెను

దృఢవాడి యను జ్యోతిషగ్రంథమును సంపాదించి పంపగలవారికి 15 రూపులు బహుమతి నివ్వగలనని బహ్మినిమండి కాశీ పతిచెట్టిగారు మాకు వ్రాయుచున్నారు.

వారపు రిపోర్టు:- 1926 సం॥ మే 1 తేదీతో సం త్యమగునవారమునకు మరణదామాసా 1000 కి 42-5. అంతకు ముందువారము 45.5 అమ్మవారు పోసినవారు 8, అందు మరణములు 1, కాలజారుకుండి మరణములు 3, మలేరియాచివ 29, ఇతరజ్వరములవలన 20 మరణములు కలిగెను 1925 సంవత్సరమున దీనికి సరియగునవారమున మరణదామాసా 52.7 ఉండెను.

గర్భవతియగు యువతిని చంపి

సంభోగించుట (స్వకీయవిలేఖరి)

ఆస్సా, మే 1:- రసత్ కౌండయందు ఎస్. నూర్యు నారాయణమూర్తియను ఘాతెస్తరు ఉండెను. అతనిభార్య చూపరియైనందున ప్రక్క ఇంటియందు నివసించుచుండిన నైజామాండ్ పాఠానోయను 3 వ ఘాతము విద్యార్థి యామెను హరించి రెండుమూడు పర్యాయములు పోకిరితనముగా సంశ్నలుచేసెను. అపతివ్రతా శిరోమణి ద్వ్యతాంతమును భర్తకేం గింప నది పెద్దరగవయ్యెను. ఒకనాడు భర్త ఇంటలేని సమయమున నామె వెలుపల నోకనూతినుండి నీరు దెచ్చుచుండ నా విద్యార్థి యామె వెంట ఇంటిలోనికివచ్చి పట్టుకొని నోట గడ్డలు కుక్కి పెడపలప నామె సాధ్యపడవయ్యెను. అ త దామెను ముక్కుపైగొట్టుగా ఆమె గర్భవతిగా నుండినందుననా కొంచెపుదెబ్బకే మరణించెను. అంత నాతహాసముతో సంభోగించి వెడలిపోయెను. పీక్కుట నోక పాలుపోయు గొల్లన్ను యథాప్రకారముగా పాలుపోయుటకు వచ్చియుండి ఈభయంకరదృశ్యమును జూచియరసవారంభించెను. చనిపోయినయూతి భర్తయొ ఇతరులనుచేరిరి. పోలీసులు వెంటనేవచ్చిరి. భర్తచెప్పిన వాజ్మూలముపై నావిద్యార్థిని అరెస్టుచేసిరి. కేసు విచారణలో నున్నది. పట్టణమంతయు కలవరమందియున్నది.

ప్రభుత్వద్యోగములు ప్రభుత్వప్రకటనము

ఉదకమండలము, ఏప్రిల్ 30:- ప్రభుత్వద్యోగమున జేరుటకు వచ్చినయభ్యర్థి ప్రభుత్వద్యోగులనుండి శిఫారసులకు పొందుటవలన ఇతర అభ్యర్థులను దిగదోయుట చాల యన్యాయమని మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నారు. శిఫారసులను కోరు సందర్భములలో చిక్కును బాపుటకై ప్రభుత్వద్యోగులు ఉద్యోగమున నున్నపుడు (కాసనసభసభ్యులను మంత్రులను ఇందులో చేరుదురు) ప్రభుత్వద్యోగమున ప్రవేశింపజేయబడిన యభ్యర్థులకు శిఫారసు చేయరాదని మద్రాసు ప్రభుత్వము వారు తీర్మానించిరి. అభ్యర్థులుగాని వారిన్నే హితులుగాని అట్టి శిఫారసులకు ప్రయత్నించినయెడలవది యద్యోగమునకు అనర్హతగా నెంచబడును.

ఎ. వై. జి. కాంప్ బెల్ ఫిఫ్ సెక్టరి పుష్పపూ గూడెం జిల్లా తొత్తెట్టా ముఖ్యపట్టణ చర్య

నివ్వవోటు మే 4:- పుష్పపూ ముఖ్యపట్టణపు ఏర్పాటునుగూర్చి 8 వ తేదీ 12 గంటలకు సభ సమావేశమగును. ఏలూరు ముఖ్యపట్టణముగ స్థిరపరుపబడినదని నివంతులు న్నవి. పూకుబడిగలవారును ప్రజానాయకులును ఉద్యోగప్రముఖులును నివ్వవోటునే ముఖ్యపట్టణముగ నుండవలెనని చెప్పియున్నారు. వ్రాసియున్నారు. కావుననే ఈసభవారు చర్చించి గవర్నరుగారికి వివరించేయ రాయవారమును అంపగోరుచున్నాము. ఇందు ఉత్సాహమున్నవారి నందిరి సభకురా ప్రార్థించుచున్నాము. భోజనసమయం ఏర్పాటు చేయబడుచున్నది.

బి. రామమూర్తి ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శి

మరొక మానవప్రపు దావా

హార్ని మానుగారు మరల థాకెగారిపై తెచ్చిరి. బాంబాయి, మే 4:- గగ్గాను పోలీసు కోర్టులో మొన్ననే హార్ని మానుగారికి తనూపా నిచ్చినట్టియు నేను కోర్టుకు రానట్టియు కె. యస్. థాకెగారిపైన మానవప్రపుదావా ను తెచ్చిరి. హార్ని మానుగారు వారిపై మహారాష్ట్ర భాషలో ప్రమరించిన దానికై తనూపా గోరుచు అడ్డకేసును పెట్టిరి. 7 వ జూన్ తేదీని వచ్చి కోర్టులో హాజరు కావలసినదని కోర్టు వారు ఉత్తరమును జారీ చేసిరి. (ఆ. ప్రె)

బనగానపల్లె నవాబుగారు నేటకొరకు నుహానండి కేంద్రములో నుకాం చేసియున్నారు.

అఖిల భారత కాంగ్రెసు కమిటీ సబర్బి సమావేశము

వివిధ రాజకీయ పక్ష నాయకుల ఆగమనము

సమావేశమందు ఒడంబడిక మాత్రమే చర్చింపబడును

దేశముయొక్క భావికర్తవ్యమును నిర్ణయించు అతిముఖ్యమైన తీర్మానము నాయకులు గావింపనున్నారు

సబర్బి ఒడంబడిక యధోచిత సహకార పక్ష మంగీకరించెను

నూతన జాతీయపక్ష పథ్యము సమావేశమునకు వెడలుచున్నాడు

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ రిపోర్టు)

అహమదాబాదు, మే 4:— అఖిల భారత కాంగ్రెసు కమిటీ సమావేశమునకు మాలానామహమ్మదాబాద్, డా॥ఆర్. పి. పరంజిపాయి, సర్ మోరంజీపాయి, డా॥బి.ఎస్. కామత్, ఎస్. జి. దాల్మి, జయకారు, కల్కారు, డా॥మూంజి, ఆ.సే, గో క్లేగార్లు సేటికడయమున కిచటకువచ్చిరి. నిన్న రాత్రి కిచటకు సేనుగుప్తాగారువచ్చిరి.

శ్రీమతి సరోజినీదేవి ఆహ్వానమును గౌరవించి క్రొత్త జాతీయ పక్షపు 7 గురు సభ్యులు సేటికొత్తి స్వంత పూచీపై అహమదాబాదు వెళ్లుచున్నారు. కాంగ్రెసు అయిక్కుమును కు దుర్బుటకు కొన్ని సూచనలు చేయుటకు పోవుచున్నారు. వారు తిరిగివచ్చిన తరువాత స్టేటుమెంటు నిత్తురు. సబర్బిలో ఈ దిగువవారు నూతన జాతీయ పక్షము తరపున ప్రాతినిధ్యము వహించుతురు. సర్ సరోజిపంతు జోషి. బి. యస్. కామత్, డాక్టరు పి. ఆర్. పరంజిపై. డి. జి. దాల్మి. యమ్. సి. ఛా గ్లను, యస్. యమ్. జోషి. ఆ కోలా రా జా వా డీగార్లు (ఆ. ప్రె.)

అహమదాబాదు, మే 5:—అఖిల భారత కాంగ్రెసు కమిటీ సమావేశమందు ఒక్క సబర్బి ఒడంబడికను గురించి చర్చింపబడును. సబర్బి ఒడంబడిక సవరించవలయునని యంత వర కెవ్వరును సవరణ తీర్మానముల పంపలేదు. కలకత్తా అల్ల రులు, బక్షి అప్రెహ్తా భారతీయుల సమస్యలపై చర్చలు జరుగ వచ్చును. పండిత నైహూ, శ్రీమతి సరోజినీదేవి, శ్రీనివాస అయ్యంగారు, జామ్నూదాసు మేధాగార్లు సేటి ఉదయము నను శాయంత్రమునను జరిగిన యిష్టాగోష్ఠి సంతతింపులందు సబర్బి రాజీకర్తమును గురించి రేపు ఉదయమున కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సభ్యులందు చర్చలు జరుగు నని తెలియుచున్నది. మధ్యరాష్ట్ర బృందము, ఆభయంకరు వల్లభాంబాపేలుగారు, వారి అనుచరులు మదరాసు, బొంబాయి శాఖలలోగలిసి ఒడం బడికపై వోటుకేసెదరని వదంతిగలదు. ముసల్మాను నాయకు లింకను రానందున యిదమిత్తమని ముందుగ డెల్టా వీలులేదు. రేపు ఉదయమునకు వారు దిగిదరు. హాస్పి మేగారిని అఖిల భారత కాంగ్రెసు కమిటీ సమావేశమునకు ప్రత్యేకముగ హాజరుకావల సినదని కాంగ్రెసు అధ్యక్షురాలు ఆహ్వానించెను.

సబర్బి సమావేశమునకు రాజాలని లిబరలు సభ్యులు సానుధూతి సందేశముల బంపిరి. ఒడంబడిక ఖాయముజేయవల యునని వారి ఆశయము. కాంగ్రెసు పతాకముక్రింద సర్వరాజ కీయ పక్షములు కాంగ్రెసులో సమ్మేళన మగుటకు ప్రత్యేక ముగ కాంగ్రెసు జరుగవలయునని నూచింపబడెను. నాయకుల య గొందరుకు మునిసిపాలిటీ సన్మానపత్రముల నర్పింపవలదు టచే, అఖిల భారత కాంగ్రెసుకమిటీ సమావేశము సాయంత్రము 7 గంటలకు ప్రారంభమగును. ఇష్టాగోష్ఠి సభలు ముగిసిన పిదప మహాత్మునితో సంప్రతించుటకు ఆశ్రమమునకు పండితుడును, సరోజినీదేవియు బోయిరి. గాంధీమహాత్ముడు రాత్రి 8 గంట లకు మానవ్రతిపడిన చాలించెను. సమావేశము మహాత్మాజీతో యింకను జరుగుచున్నది. ఆ. ప్రె.

(నూ స్వకీయవిలేఖరి)

బొంబాయి 5:—సబర్బి సమావేశమునకు వెడలుచు, మార్గమునను బొంబాయిలో స్వరాక్ష్యపక్ష నాయకులు గలి తెండుదినములనుండి ఆగిరి. పండిత నైహూ గారు బసచేసిన జయకారుగారి గృహమునకు సబర్బి ఒడంబడికకు గుముఖులు విముఖులకు స్వరాజ్యవాదులం దుభేదములును వచ్చుచు పోవుచు నుండిరి. నిన్న సాయంత్ర ముదల యిష్టాగోష్ఠిసభ జరి

గెను. ఈసభయం దేమిజరిగినదియు తెలియదు. యధోచిత సహకారపక్షముతో పరస్పర సమాధానమునకు వచ్చుటకు వారి కభ్యంతరములేదుగాని ప్రకృత ములునందుగల ద్వంద్వ ప్రభు త్వవిధానమును నిర్వహించుటకు వారు అంగీకరింపజాల రని పండిత మోతీలాలు నైహూగారితో వారి అనుచరులు స్పష్టముగ తెలిపిరట. సంస్కరణముల విషయమై రాష్ట్రములందు నిర్దిష్ట మగు పురోభివృద్ధి గావించినగాని, ముఖ్యముగ రాష్ట్రీయ స్వా తంత్ర్యము నిచ్చినగాని, యధోచిత సహకారలతో రాజీ అంగీ కరింపమని స్వరాజ్యవాదులు విశేషపరచిరి. ఉద్యోగముల స్వీక రించుటకు పూర్వము రాజ్యాంగాభివృద్ధి దొరతనము గావించుట అవశ్యక ర్తవ్యమని ఒడంబడికయందు మరతుగ నియమింపబడ లేదనియు, రాజ్యాంగాభివృద్ధి నిశ్చయించు భారము రాష్ట్రీయ కాననసభాసభ్యుల భారముగ జేయబడెననియు నైహూపండితు డు వచించెను. ఈయిష్టాగోష్ఠి సభయందు యిదమిత్తమనియే తీర్మానమును గావింపబడలేదు.

నూతన జాతీయపక్షనాయకులు సబర్బి సమావేశ మునకు బోవ నిశ్చయించుట

బొంబాయియందు జరిగిన యిష్టాగోష్ఠి సభకు నూతన జాతీయపక్ష నాయకుల పండిత నైహూ గా రాహ్వానించిరి. సర్ చిమన్ లాల్ సెఖత్ వాడు, డా॥బి.సెంటు, జమ్నూదాసుద్వారక దాసు, సర్ ఎమ్. వి. జోషి, కె. నటరాజగార్లు మరి కొందరు ఆహ్వానము నంగీకరించి సభకు వెడలిరి. సబర్బి ఒడం బడిక బ్రతుకు మిక్కిలి సందిగ్ధముగ నుండ సబర్బి సమావేశ మునకు వీగుటవలన లా భ ము గ ల దా య ని నూతన జాతీయపక్ష నాయకులు నైహూపండితుని ప్రార్థింప, వారే కర్తవ్యమును నిశ్చయించుకొనవలయు నని స్వరాజ్యపక్ష నాయ కుడు ప్రకృత్యుక్తర మిచ్చెను. కాని కాంగ్రెసు అధ్యక్షు లగు శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు నూతన జాతీయపక్ష ప్రముఖులు సబ ర్బి సమావేశమునకు రావలయుననియు, తన్మూలమున భారత రాజకీయములందు వికాలపు పునాదులపై ఒక్కసాధము నిర్మింప సాధ్యమగుననియు ఆమె ఆతురతను జూపుచుండెను.

యధోచిత సహకారపక్ష సమావేశము

సబర్బి ఒడంబడిక ఆమోదించుట

నూతన జాతీయపక్ష తీర్మానముల, సబర్బి రాజీనిగు రించి యోచించుటకు సర్దారు గృహమును సేడు యధోచిత సహకారపక్ష సమావేశము జరిగెను. పక్ష నాయకుడగు జయకారు గా రధ్యక్షతనహించెను. మధ్యరాష్ట్ర, మహారాష్ట్ర, బీరారు, బొంబాయి యధోచిత సహకారపక్ష ప్రముఖులు సమావేశము నకు వచ్చిరి. చాలసేపు చర్చ జరిగిన పిదప దిగువ ప్రకటించిన తీర్మానముల సభ విశ్వకలముతో ఆమోదించెను.

పండితమోతీలాలు నైహూగారు గోరినరీతిని ప్రీప్రియలు 20 వ తేదిన సబర్బియందు జరపిన సమావేశమునకు యధో చిత సహకారపక్ష నాయకులు హాజరై, వివాదములను, విశ్వ హీనతయు తప్పించుటకు గౌరవకరముగ రాజీ స్వరాజ్యపక్ష నాయకునితో గావించినందులకు నాయకుల చర్య ఆమోదింప బడెను.

అకోలాయందు జరిగిన సమావేశమునందు యధోచిత స హకారపక్షము నిర్ణయించిన విధానము, కార్యక్రమములం డెల్ల అంతములను సబర్బి ఒడంబడికవలన చేకూరుటలేదని యీసభ అభిప్రాయముగనున్నది. జాతీయ సరియోగావసరము స్వరాజ్య

స్థాపనము నిమిత్తము ప్రకృతమం దత్యంత ప్రాముఖ్యముగనున్న దిగాన, ఈసభ సబర్బి ఒడంబడిక నామోదించి. రేపు సబ ర్బియందు జరుగుఅఖిలభారతకాంగ్రెసుసమావేశమందు దానిని ప్రముఖులు బలపరచవలయు ననియు సభ గోరుచున్నది. కాని యీ పార్టీ తీర్మానమును అనగా సాధ్యమైనంతవేగమున బాధ్య యుత ప్రభుత్వము స్థాపించుటకు ప్రకృతపు సంస్కరణముల కొనసాగింపవలయునని గావించిన తీర్మానమునం దింకేమియు మార్పులను గావించుటకు ప్రతినిధులు పాల్గొనరాదు.

సబర్బి ఒడంబడిక విఫలముగ విస్తృతము గావించుటకు భాషాసౌష్ఠ్యమునందు మార్పుగావించుటచే యవత్తు సమస్య తిరిగి విచారింపవలసిన అగత్యము సంభవించుననియు, మార్పుగావించిన యొడ సంస్కరణముల లాభములను బడయ వానిని కొనసాగించు టకు యధోచిత సహకారవాదులు యథాప్రకారపు వెనుకటి వంధ అవలంబించెదరనియు, అందుకొరకు వారు ఎన్నికవర్తము యొక్క తీర్పుబడయుటకు బూనుకొ సెదరనియు యీసభ సున్యక్తము జేయుచున్నది అని యధోచితసహకారపక్ష సమా వేశమందు తీర్మానింపబడెను.

జాతీయపక్షముయొడ యధోచితసహకారపక్షవై ఖిరి

తదనంతరము యధోచిత సహకారపక్ష సభ్యులు నూతన జాతీయపక్షములో జేరుటనుగించి సభ విచారించెను. కాని ఈవిషయము 7-వ తేదియందు నిశ్చయింపబడును.

మాళవ్యాజీ ఆగమనము

రెస్సాసిపు సహకారులతో సంప్రతించుట

సబర్బి వెడలుటకు అలహాబాదునుండి జబులపురం మెయిలులో పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారు సేడివటకు వచ్చిరి. య ధో చి త స హ కార ప క్ష నాయకు లతో పండిత మాలవ్య గారు ఆర మర డ్ల సంప్రతించిరినియు, సబర్బికి పోవుటకు పూర్వము నూతన జా తీయపక్ష నాయకులతో మాలవ్యగారు సంప్రతించెదరనియు తెలియుచున్నది.

సబర్బి సమావేశమునకు పోవు నూతన జాతీయ

పక్ష సభ్యులు

జాతీయపక్ష నాయకులు సబర్బికి రావలయునని కాం గ్రెసు అధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు పంపిన ఆహ్వా నమును గురించి యోచించుటకు నూతన జాతీయ పక్షము సమా వేశమయ్యెను. ఆహ్వాన మంగీకరించి దిగువ జేర్కొనబడిన సభ్యుల సబర్బికి పంపుటకు నిశ్చయింపబడెను. సర్ ఎమ్. వి. జోషి, డా॥ఆర్. పి. పరంజిపాయి, బి. ఎస్. కామత్, ఎస్. ఎమ్. జోషి. ఎం.ఎల్.ఎ.ఎమ్. సి. బాగ్లా, రాజవేడ్, డి. జి, దాల్మిగార్లు సబర్బి సమావేశమునకు నూతన పక్షము తరపున హాజరయ్యెదరు.

నాయకుల అభిప్రాయములు

సబర్బి ఒడంబడిక త్రోసివేయుట జాతీయ

విశాసమునకు గారణము

సబర్బి ఆశ్రమమందు జరుగనున్న అఖిల భారతకాం గ్రెసు కమిటీ సమావేశమునకు హాజరుటకు సేటికొత్తి గుజరా తు మైలులో అహమదాబాదు ప్రయాణమై కల్కారు, భో పల్కారు, జయకారు, డాక్టరు మూంజి, వెల్కారుగార్లు మొ దలగు మహారాష్ట్రీ నాయకులు వెడలిరి. సబర్బియందు గావింప బడిన ఒడంబడిక చాలవరకు మహాత్మునిచే తయారుచేయబడె ననియు, పండిత మోతీలాలు నైహూగారు దయారుచేసిన ము సాయిదాయందుకొంతభాగముదానికి చేర్చబడెననియు పత్రిసా ప్రతినిధిలో డా॥ మూంజి, అసోగార్లు చెల్లిరి. ఒడంబడికను కాంగ్రెసు కమిటీ ఆమోదిత పక్ష పోవుట జాతీయ విశాసమునకు గౌరణమనిరి. జాతీయ నాయకులబుద్ధిసంయోగము ఒడంబడిక రూ ప ముదాల్చిననియు, కొన్ని రాష్ట్రములందు పరిస్థితులబట్టి మహాో పకారముల గావించుటకు ఒడంబడిక అవకాశముల గలిగింపవచ్చుననియు డా॥ మూంజి, అసోగార్లు వచించిరి.

పటేలుగారి మానము

సబర్బి ఒడంబడికవలన బయలుదేరిన సారాంశముల గురించి అభిప్రాయముల బడయుటకు పత్రికాప్రతినిధి యొకడు గౌరవనీయులగు వి. జే. పటేలుగారిని సంధించెను. “సబర్బి తీ ఒడంబడిక బాగోగుల గురించి నేనే అభిప్రాయములకును రా దలనుకొనలేదు. జరుగుచున్న చర్చలందు పాల్గొనుట నేను ని రాకరించితిని. నేను అసంబ్ధి అధ్యక్షుడనుగాన, నేను నిర్వహిం పవలసిన సర్వములను నిష్పత్తిపాతముగనుష్కానపట్టుముగను క న్న

జేర్లుట నాధర్మము. అసంఖ్య అధ్యక్షతవధి నేను అంగీకరించినప్పుడు నేను నిశ్చయించిన మార్గమునుండి దాటదలచు కొనలేదు" అని గౌ. వి. శే. పటేలుగారు బల్లిరి.

చక్రవర్తిగారి ఆభిషేకము

సబర్బరీ బడంబడిక కాంగ్రెసునందు జేరుటకు విశేషావకాశము నిచ్చుచున్నది కలకత్తా, మే 8:— సబర్బరీ ఆశ్రమముందు జరుగుచున్న ఆభిషేకారథ కాంగ్రెసు సమావేశమునకు అస్వస్థతచే పోజు అకుండుటలన కాంగ్రెసు అధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి సరోజినీ దేవిగారికి బెంగాలుజాతీయపక్ష అధ్యక్షుడు బి. చక్రవర్తిగారు సందేశమునంపిరి. కాంగ్రెసునందు లేనివారందు జేరుటకు సభ బర్బరీ బడంబడిక విశేషావకాశముల గలిగించుచున్నదనియు, అందుములమననైన దానిని ఆభిషేకారథ కాంగ్రెసుకమిటి అంగీకరించు ౩ నిశ్చయించుచుండెననియు చక్రవర్తిగారు సందేశమును దెలిపి శుభాంగీకారము, వానిని కొనసాగించుట కాసవ సభలందలి కాంగ్రెసుసభ్యుల అనుమతిపై మండవలయునని చక్రవర్తిగారు గోరుచున్నారు. కాసవసభలందలి సభ్యుల నియామకముకొరకు స్థాపించు ప్రేరణరాష్ట్రీయసంఘములందు సర్వరాజకీయపక్షములచే నియమింపబడిన సభ్యులను చేర్చికొనవలయును. హిందూమహాసభీయులమధ్యగల అసమానమును సందర్భములను బరిష్కరించు కు, యథోచిత సహకారము కాంగ్రెసు విధానముగ అవలంబింపకును, సాధ్యమైనన్ని రాజకీయపక్షముల కాంగ్రెసులో సగుటకు మార్గముల సృష్టించుటకును వెంటనే యొక కేంద్ర కమిటీ కాంగ్రెసును ప్రత్యేకముగ జరుపవలయునని చక్రవర్తిగారు గోరుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

హైదరాబాదు కాంగ్రెసుకమిటి తీర్మానము

హైదరాబాదు (సింధు), మే 8:— సబర్బరీ బడంబడిక యొడ సంతృప్తి గు వ్యక్తము చేయుటకు స్థానిక కాంగ్రెసు కమిటి యా జనాభ్యుమున నిన్నటి సాయంత్రమునందు జరిగి బహిరంగసభజరిగెను. దివాను బుక్ చదువగా రధ్యక్షతవహించిరి. దిగవ వివరింపబడిన తీర్మానమును డా॥ ఛోత్రాముగారు ప్రతిపాదించిరి:— "సబర్బరీ యందు యథోచిత సహకార స్వరాజ్యపక్షములమధ్య జరిగిన విడంబడిక నీసభ ఆమోదించుచున్నది. ఈ విడంబడిక ఆమోదించినచో దేశక్షేమమునకు ప్రతిబంధకముగ వివాదములు చెలరేగి వికమత్తము నాశనముగను గాన విడంబడికను ఆమోదింపవలయునని ఆభిలభారథ కాంగ్రెసు సంఘమునకు సిఫార్సుచేయుచున్నాము"

తీర్మానమును ప్రతిపాదించి, ప్రకృతరాజకీయపరిస్థితులవిస్తవ్యముజేసి, స్వరాజ్య యథోచిత సహకారపక్షములందలి భేదకారణములు జాత్యభివృద్ధికి అంతరాయములుగ గలవని ఛోత్రాముగారు దెలిపి. భారత దేశాభివృద్ధికొరకు సబర్బరీ బడంబడికను ఆభిలభారథకాంగ్రెసు కమిటి ఆమోదింపవలయునని ఛోత్రాముగారు గోరిరి. 1922 వ్యసంవత్సరమునుండియు కాంగ్రెసుప్రయత్నముల వివరముగ పేర్కొని, మారుచున్న పరిస్థితుల కనుకూలముగ కాంగ్రెసు ఎటులకార్యక్రమ మవలంబించుచున్నదోదెలిపిరి. తీర్మానమును శైరామదాసుగారు అనువదించిరి. దేశమందలి ప్రకృత పరిస్థితులలో దారితనముతో తీవ్రముగబోరుట దుష్కరమగు నున్నదనియు, విభేదముల పాటింపక సకలపక్షములు సంయుక్తమై దేశక్షేమాభివృద్ధికి పాటుబడుట వివేక మార్గవని శైరామదాసుగారు బల్లిరి. తీర్మానమును ఘనహృదముజూపనందుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. ఏకగ్రీవముగ తీర్మాన ముమోదించబడెను.

ఆంధ్రాసుగారికి స్వాగతము

సరోజినీదేవి యంచెను బొంబాయి మే 8:— ఆభిలభారథ కాంగ్రెసు అధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి సరోజినీదేవి వి. యథ్ ఆంధ్రాసుగారికి స్వాగతమిచ్చుచు ఈతంపించెను. "స్వాగతము ద్వారా సహాసములు గల ప్రీతి సేవకుదవు. నమృకమైన బంటువు. దక్షిణాఫ్రికాలో మీరుచేసిన ఘనమైకత్వపీఠ మనమ్మార్గిక కృతజ్ఞత తెలుపుచున్నాను. దయచేసి సబర్బరీ రెండు జాతియొక్క కృతజ్ఞతా వందనములనందు కొనుడు" దక్షిణాఫ్రికాలో ఆయనచేసిన సేవకు చాలమంది కృతజ్ఞత వందనముల దెల్పుచు తంతుల నంపియున్నారు. ఈనూత భారతప్రభుత్వోద్యోగులు పైతము తంతుల నంపియున్నారు (ఆ. ప్రె.)

ప్రకటన

కృష్ణాజిల్లా బందరులోని శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ విద్యా పరిషత్తుయొక్క ఈక్రిందిభూములు అమ్ముటకు తీర్మానం కాబడినది గాన సదరు భూములు కొనదలచినవారు 16-5-1926 తేదీలోపుగా, యెంతమో త్రముకు కొనదలచినది తెలుపుచు, ఈక్రింద సంతకంచేసినవారికి దరఖాస్తులు పంపకోరుతాను ఆయా గ్రామములలోగాని, వాటిసమీప గ్రామములలోగాని ఈ పనిమీద ఆంధ్రజాతీయకళాశాలనుండిచ్చే భోగరాజు సదాశివ ముద్రాబహ్యంగారివలన, వాటికి సంబంధించిన హంశములేమైన కావలసియున్న యడల తెలిసికొని దరఖాస్తులు వారికి కూడ యివ్వవచ్చును.

జిల్లా, తాలూకా, గ్రామం	వల్లం, లేక మెరక	నర్వే నెంబరు	పరిమితం
పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా యేలూరు తాలూకా కొవ్వని గ్రామం	జిరాంతి, పల్లం	878 బి. 8 డి.	య 11-80
జిల్లా	డిటా	275-సి	య 14-60
కృష్ణాజిల్లా, కైకలూరుతాలూకా కలిదండి గ్రామం	జిరాంతి మెరక	1181-16	య 1.92
		1183-27	య 1.94
			8-86
డిటా	రాజలింగం పాడు ఆనేపాటి పెరడు	812-4 (ఎ)	1-6

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల బందరు 29-4-26 భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్య, కార్యదర్శి పాలకసంఘము అందు కవున్నిటు.

కలకత్తా పరిస్థితులు

మాపులు క్రమక్రమముగా తెరవబడుట

ఫార్వర్డు అమృతబజారు పత్రికలపై నోటీసులు పంపబడుట

కలకత్తా, మే 8:— కలకత్తాపరిస్థితు లంత కంతకు అభివృద్ధిగాంచుచున్నవి. ఒకటి రెండుదినములలో మాములు పరిస్థితులు పూర్తిగా రావచ్చును.

బుర్రా బజారులోని సాపురీపరులు తమసాపులను తెరచుటలో కొంత సంకోచమును కనబరచుచున్నను, (బుర్రా బజారులోనే ఎక్కువ అల్లరులు జరిగినవి. కానింగుడికి కాలేజీని ధి కారన్ వాటిను పీఠు లిదివరలో పాడుపడియుండినాడ ఇప్పుడిప్పుడు కళలను తెందుచున్నవి. హోరెస్కోడుకుకూడ జీవ కళవచ్చినది. గుండాల నరెస్తుచేయుటవలన కొంతగుణము కని విందినది. ఒక్క జోర్ సాంకోలోనే మరి 25 గురు అరెస్తుచే యుబడిరి. శవములు గుర్తించుచోటికి శ్వాకృశవము గొనిపో బడెను. ఈశవము దెబ్బలుతిని మెడికలుకాలేజి ఆస్పత్రిలో చనిపోయినవానిది.

శనివారమునాడు జనపవారబండికి నిష్పందించిన గజేంద్రచంద్రకోరా అరెస్తుచేయబడెను. వానికి బెయిలూసంగబడ లేదు.

నిషేధములకు కరపత్రములను అచ్చొత్తించినందువలన అరెస్తుచేయబడిన ప్రతాపచంద్రదత్తు విశ్వేశ్వర చటర్జీ (నూ ర్కోదయప్రెస్) నాగేంద్రనాథ్ డి (బీరేయెంటల్ ప్రింటింగు వ ర్కుస్ ప్రొఫ్రయిటరీ) గార్లు బెయిలు పొందజాలనికారణంబున మరియు రిమాండులో నుంచబడిరి.

అక్రమచర్యలకై అరెస్తుచేయబడిన ముగ్గురు రిమాండులీల వ అడివనల్ చిఫ్ (చెసిడెన్స్ మేజిస్ట్రేటు బెయిలూసంగెను.

పత్రికలకు నోటీసులు

కలకత్తా అల్లరుల దినములలో ప్రకటించిన కొన్నివ్యా సములకుగాను క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోడ్డు 108 సెక్షన్ క్రింద ఫార్వర్డు అమృతబజారు పత్రికల ముద్రాపకులు సంపాదకులపై నోటీసులు పంపబడెను. వచ్చే బుధవారములోగా జారీచేయ బడును. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా అల్లరుల కేసులు

కలకత్తా, మే 8:— కలకత్తా అల్లరులకు సంబంధించిన రెండుకేసులు నేడు హైకోర్టులో విచారణకువచ్చెను. మొదటి కేసులో జంధీయను మహమ్మదీయుడు జస్టిసు గ్రిగోరిగారియె డుట హత్య మొదలగు నేరములక్రింద దోషిరోపణ చేయబడెను. తాలూకోలోపిథిలో ముద్దాయి యితర మహమ్మదీయులతో కలిపి ఏప్రిల్ 4 తేదీన ఒక హిందువునిపై బడి వానిని సాడిని చంపెనని ప్రాసీక్యూషన్ కేసు విచారణ జరగనున్నది.

రెండవకేసులో కలకత్తాపోలీసు ఆస్తుక్రింద అడివనల్ ప్రెసిడెన్స్ మేజిస్ట్రేటుచే దోమిజరిపినందుకై నిందితడినములు కలివశిక్షవిధింపబడిన భాటియావర్తకులిరువురుమహారాష్ట్రమున జస్టిసుడివాన్ మహమ్మదీగార్ల యెడుట అప్పీలు చేసుకొనిరి. న్యాయమూర్తులు బెయిలూసంగిరి.

కహియలాద్ అను మార్కెట్ వర్తకుడు ఫిర్యాదుచే సినదానిమీద దొర్లవచ్చుచేసి కొట్టిన నేరమునకై బారాబజారు

పోలీసుస్టేషన్ సబ్ సైక్లరుపై అడివనల్ ప్రెసిడెన్స్ మేజిస్ట్రేటు సములనుబంపెను. ఏప్రిల్ 25 తేదీ రాత్రి యామదాయి ఫిర్యాదియింటికి బోయి బలవంతముగా వానియింట ప్రవేశించి లాటిలతో కొట్టగా వాడు అస్పత్రికిబోవలసివచ్చెను.

దోమిజరిపి మరణమునకు కారకులైనవారను నేరము లక్రింద 12 గురు హిందువులపై తేవడిన నేరమును ఆలీపూరు సెషన్సుజడ్జి హైకోర్టుకు తెలుపుకొనగా, జస్టిసు మహమ్మదీ దలాల్ గార్లు తీర్పుచెప్పిరి. ఈకేసు క్రిందటిబక్రీదులో జరిగిన హిందూమహమ్మదీయులదోమిజి సంబంధించినది. ఆస్పసు 40 మంది మహమ్మదీయులకు దెబ్బలుతిగిలి ఒకడు ఆస్పత్రిలో చని పోయెను. 81 మందిహిందువులు విచారించబడిరి. జూరీవారు నిర్దోషులని చెప్పిరి.

జడ్జి 19 మందిని విడుదలచేసి 12 గురు శిక్షార్హులనిచెప్పె ను. న్యాయమూర్తులు వారిద్దరునేరపు లని చెప్పి ఒక్కొక్క సంవత్సరము కఠినశిక్షవిధించిరి. ఆ. ప్రె.

గౌరీపూరు మిల్సు అసిస్టెంటు జె. స్పెంసుగారిపై తేబ డినకేసులో మరిమగ్గురు సాక్షులు విచారించబడినవివృత్తు కేసు మే 8 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను.

పత్రికా కార్యాలయములను స్టాదాచేయుట

సంపాదకు లరెస్తుచేయబడుట

కలకత్తా, మే 8:— శనివారమునాడు రాత్రి బసుగుతి, హనాఫీ, గురుముఖు, భారతీమిత్ర, ముల్తాన్ అనుపత్రికాకార్యాల యులను పోలీసువారు స్టాదాచాచి ఆయాపత్రికల ముద్రాప కులను సంపాదకులను అరెస్తుచేసిరి. వారి పక్షము విడుదలచేయబ డిరి. 5 వ తేదీ బుధవారమునాడే కేసులు విచారించబడును. (ఆ. ప్రె.)

థిల్లిలో భయము

థిల్లి, మే 8:— నేడు పోలీసు సీనియరూపర్వేంటుప్రక టననుగావించెను-ఆలందుఆలీకేసును విచారించగా బబూరుల్లో అమ్మేవానివద్ద కుడుములుకొన్నానని షేకతుచెప్పిననూటలబద్ధ ములని తోచుచున్నది. షేకతు అరెస్తుచేయబడినాడు. విచార ణజరుగుచున్నది.

మే 2 వ తేదీన మోహల్లాదాసుపీథిలో 6 గురు సీని యూజులరు ఆడుకొనుచుండగా ఎవ్వడో యొకమహమ్మదీయు డువచ్చి వారికి మితాయిలుపంచితెచ్చెను. ఆమితాయిలు తిన్న బాలురలో నిద్రకి జబ్బువచ్చిన యమయ్యెను. ఇది భయమును వ్యాపింపజేయుటకై ఎవ్వరో మహమ్మదీయు చేయవచ్చునని తోచుచున్నది. పోలీసువారు విచారించుచున్నారని ప్రకటించెను.

బొంబాయి కాననసభ ఎన్నికలు

శైరాముదాసుగారు అధ్యక్షులగు ధిలగుట హైదరాబాదు (సింధు) మే 8:— బొంబాయి కానన సభకు రాబోవున్నకలందు ఎన్నుకొనబడుటకు శైరాముదాసు గారు అభ్యర్థులుగ నిలచెదరు.

బొగ్గుపనివాండ్లనమ్మే

యూరపు సంగ్రామము ప్రారంభమయిన పిమ్మట, ఆంగ్ల దేశమునందు మరల నిష్పత్తి విషయ నిజమయింది. ప్రభుత్వమువారు తమపై యుద్ధమును ప్రకటించినట్లు, లేబరునాయకులగు థామసు గారు నుడిచిరి. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు సంఘమునకు ద్రోహముగావించిరిని రాష్ట్రమండలాలుగారు పలికిరి. బొగ్గుపనివాండ్ల నమ్మేకట్టు నేటినుండియు ప్రారంభమయినది. కడచిన ఆదివారమునాడుగూడ, నమ్మే నివారింపబడునని యూహింపబడెను. కాని, లాభములేకబోయెను. ప్రస్తుతస్థితికి ప్రభుత్వమువారే బాధ్యత వహింపవలయును. బాల్డువిన్ ప్రభుత్వమువారు తమబాధ్యతలను గ్రహించినట్లు దోచదు. నూతనపరిస్థితులను కనుగొనినట్లుదోచదు. ఇంకను ప్రాతపద్ధతులనే వీరు అనుసరించుచున్నారు. లేబరు పక్ష మింతకు మున్నొకమారు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమును పరిపాలించెనని గ్రహించినవా రెవరును లేరును సమస్యలను చులకనజేయజాలరు. లేబరుపక్షమునందు మితవాదులగు మౌంట్ బాట్లెన్, థామసు గార్లనే సమాధానపరుపలేనివారు, ప్రస్తుత పరిపాలనమును కొనసాగించుట కర్హతను కోల్పోయి రనుటకు సందియములేదు. బొగ్గుగనులు ఆంగ్ల దేశమునకు ప్రాణాధారము. బొగ్గులేనియెడల, ఒక్కరోజయినను దినచర్య జరుగనేరదు. బ్రిటీషు పారిశ్రామికాభివృద్ధికంతకును బాగ్గే ముఖ్యకారణము. ఇట్టి ముఖ్యవిషయములో నేర్పుతో ప్రవర్తింపని కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వము, సక్రమాభివృద్ధి కెటుల తోడ్పడును?

అసాధారణపు ట్టుతరువులను ప్రకటించి, ప్రభుత్వమువారు బలాతిశయమును జూపినంత మాత్రమున కార్మికులు లొంగిపోయెదరని బాల్డు విన్ గారు తలచియుందురు. కార్మికుల ప్రాబల్య మిందువలన హెచ్చును గాని తగ్గనేరదు. బొగ్గు గనుల చరిత్ర నిండుక వివరించుట యవసరము. బొగ్గుగనుల యజమానుల కింతకుముందు ప్రభుత్వమువారు ధనసహాయము జేయుచుండిరి. ఇందు వలన ప్రభుత్వమునకు చాల ఖర్చుగుచుండెను. గత సంవత్సరము 140 లక్షల నవరనులు వ్యయమయ్యె నని బడ్జెటులో నిటీవల సూచింపబడెను. గనుల యజమానులకు లాభములు చేకూరుటచే ధన సహాయముతో బనిలేదని ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యము. ఆకారణముచే మే 1 వ తేదినుండియు గ్రాంటుల నిచ్చుట మానుకొనిరి. ఈలోపుగ బొగ్గుగనుల పరిస్థితులను విచారించి, ఏయే మార్గముల నవలంబింప వలయునో సూచించుటకు విచారణసంఘము నొకదాని నేర్పరచిరి. ప్రభుత్వ నిశ్చయము నవకాశముగ గైకొని పనివాండ్ల జీతములను తగ్గించుటకు గనులయజమానులు సం

కల్పించిరి. విచారణసంఘమువారు గూడ పని వాండ్ల జీతములను తగ్గించుట యవసరమని సూచించిరి. కాని బొగ్గు పరిశ్రమను పునర్నిర్మించుట యవసరమనియు గనుల యజమాన్యమును ప్రభుత్వమువారు కొంతవరకు చేపట్టవలయుననియు గూడ సూచించిరి. యజమానులు పునర్నిర్మాణమున కంగీకరింపక బోయినను జీతముల తగ్గుదల విషయమై పట్టుబట్టిరి. పనివాండ్లు పునర్నిర్మాణము ముఖ్యవసరమనియు గనులను ప్రభుత్వము వారివశము చేయుటకు తగిన ప్రయత్నములను నలువవలయు ననియు, జీతములను తగ్గింపగూడదనియు, కనీసపు జీతమును నిర్ణయింపవలయు ననియు గోరిరి.

పరిస్థితు లిటులుండ, ప్రభుత్వమువారు ధైర్యము వహించి రిపోర్టుపై తమ నిర్ణయమును చెలిపి యుండవలసినది. అందుకు మారుగ వీరు హాసము చాల్చిరి. ఈలోపుగ వాదప్రతివాదములు చెలరేగెను. తుట్టతుడకు, యజమానులును కార్మికులును రాజీపడవలయునని బాల్డువిన్ గారు సూచించిరి. ఉభయపక్షములమధ్య తీవ్రభేదాభిప్రాయములు దయించినపుడు, ప్రభుత్వమువారు జోక్యము దీసికొనక వారిలో వారు సమాధానపడవలయు ననుట, అవివేకము. బాల్డువిన్ గారు ఉపేక్షవహించుటచే, కలహము లతిశయించెను. యజమానులును పనివాండ్లునుగూడ రిపోర్టును మూలద్రోసి, విడిగ వివాదపడసాగిరి. విచారణసంఘమును నియమించిన ప్రయోజన మంతరించెను. తుట్టతుడకు కనీసపువేతనమును నిర్ణయించుటకు యజమానులంగీకరించిరి. కాని, పనిజేయవలసిన గంటలను పెంచవలయుననిరి. ఎటులయిన నేమి వారిలో వారికి సమాధానము గుదురదయ్యెను. బాల్డువిన్ గారు తుదిరంగములో జోక్యము దీసికొనిరి. అప్పుడయినను సరియగు సూచనల గావించుటకు మారుగ, విచారణసంఘపు రిపోర్టును కార్మికులంగీకరించినయెడల సంధిప్రయత్నములకు తాము తోడ్పడెదమని ప్రభుత్వమువారు చెప్పిరి. విచారణ సంఘపు రిపోర్టు సంగీకరింపవలయు నని, బాల్డువిన్ గారు మొదటనే కోరియుండవలసినది. తమ నిశ్చయమును వెనుకనే ప్రకటించి యుండవలసినది. యజమానులును కార్మికులును గూడ రిపోర్టును నిరసించి విడిగ సమాధానపడుటకు ప్రభుత్వము వారు ప్రోత్సాహపరచి యుండిరి. అట్టితరి ఆఖరు దశలో రిపోర్టు సంగీకరింపవలయు నని పట్టుబట్టుటలో బాల్డువిన్ గారు తమ యసమర్థతనుచాటిరి. సమాధానావకాశములను పోదోలి అంత్య సం దేశము సంపిరి.

ఇట్టి దృక్పథము బాల్డువిన్ గారి కేమాత్రము గౌరవప్రదము గాదు. ఇంగ్లండును అనవసరకల్లోలమునకు లోను జేసినందుకు వీరు బాధ్యత వహింపవలయును. సమ్మెకట్టువలని యిబ్బందులను నివారించుటకు ప్రభుత్వమువారు బహువిధోపాయములను బన్నిరి. ఎమర్జెన్సీ చట్టము నమలులోనికి చెచ్చిరి. బొగ్గు పనివారలతోబాటు ఇతర పని వాండ్లుగూడ సమ్మెకట్టుటకు నిశ్చయించిరి. డెయిలీ మెయిలుపత్రిక యాగిపోయినది. ఇతరపత్రిక లాగి పోవుచో వైరులెసుద్వారా ఎప్పటివార్తల నన్నడు చెలియజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు రేర్పాటుజేసిరి.

ఉత్తరములను బట్టాడాజేయుటకు వాయువిమానములుపయోగింపబడును. ప్రయాణికులను గూడ ఒక భాగమునుండి యింకొక భాగమునకు విమానములపై గొంపోయెదరు. ఆహారపదార్థములను సైనికులను గూడ ఇటుల దీసికొనిపోయెదరట. ప్రజల విహారము కొర కుపయోగించెడి హైడుపార్కుతోట మూసి వేయబడెను. అక్కడనుండి లండను ప్రజలకు పాలను పంపుట కేర్పాటులు జరుగును. ఈరీతిని అవసరపు వర్షాటులను జేసినను, ముందేమిజరుగునో చెప్పవీలులేదు. ఎంతకాల మీనమ్మే కొనసాగునో తెలియదు. ప్రభుత్వమువారు తమ పంతమును చెల్లించికొనగలిగినను, ప్రజలలో గలిగెడి సంక్షోభ మెటులుండునో యూహింపవచ్చును. ఇదివరకే పది లక్షలమంది బొగ్గుపనివాండ్లు పనిలేక దిరుగుచున్నారు. వీరితోబాటు ఇతరపనివాండ్లు పడునైదులక్షలమంది యుందురని అంచనావేయబడినది. ఇందరు కార్మికులలోను వారి కుటుంబములలోను జనించెడి అసంతృప్తి సక్రమపరిపాలనమునకుతోడ్పడజాలదు. బాల్డువిన్ గారు, గోటితోబోవునది గొడ్డలితో బోవలసివచ్చెనను రీతిని ప్రవర్తించిరి. మే 1 వ తేదిన గనుల యజమానులకు గ్రాంటును అంతరింపజేయుటకు మారుగ మరికొంతకాలము నిలిపియుంచి, పనివాండ్లకు అంత్య సం దేశము బంపియుండనిచో, సమాధానముతప్పక గుదిరెడిది. ఇటులగావించవలయునని, కార్మికసంఘమువారు వేడిననుగూడ, బాల్డువిన్ ప్రభుత్వము వారు వినరయిరి. అనవసరముగ సమ్మెకట్టుకు ప్రోద్బలము గలుగజేసిరి. ప్రస్తుతస్థితి తుద కెటుల పరిణమించినను, కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వమువారు దేశములో తమవలకుబడిని నిలుపుకొనజాలరు. కార్మిక యుగమునందు కార్మికప్రభుత్వ మవసరము. రాను రానుపరిస్థితులింకను క్లిష్టముగావచ్చును. ఎక్కుడు కఠినసమస్య లుదయింపవచ్చును. యూరపుఖండమున వ్యాపించుచున్న వాతావరణము ఇంగ్లండును సయితము ఆవరింపకమానదు. అట్టిస్థితిలో ఒకలడుగయినను ముందుకు గడలమని చెప్పచు, ప్రాతనిర్బంధపద్ధతుల నలవలించు కన్సర్వేటివు పక్షమువారు, దేశస్థితిని చక్కబరుపజాలరు. ఇం పీయలిసము ఇకపాద పర్ణిలజాలదు. సామాన్య ప్రజాభిప్రాయము ప్రబలమై తీరును. ఇంటగెలిచి రచ్చ గెలువవలయునను సామ్యమున, బ్రిటీషు వారు ముందుగ తమ నెదుర్కొనిన సమస్యలను పరిష్కరించుట యవసరము. ఇతరుల నాణ్యపించుటకుమారుగ, ఇంగ్లండు తన స్వపరిపాలనార్హతను స్థాపించుకొనవలయును. స్వపరిపాలనమునకు భారతీయులర్హులుగారని ప్రకటించుటకు మారుగ, ప్రజాభిప్రాయమును తా మెంతవరకు గౌరవించెదరో బ్రిటీషువారు నిదర్శనపూర్వముగ జూపవలయును.

పాశ్చాత్య పారిశ్రామిక పద్ధతుల గాంచి మోహపడెడివారు అందలి లోపముల నిపుడయినను గ్రహించెదరు గాక. ధనవంతులు కొందరు చేరి పరిశ్రమలను వశపరచుకొనుటవలన, కార్మికులకును యజమానులకును తీరని పోరాటములుదయించుచున్నవి. వీనిని మాన్పుటకు, సోషలి సము బయలుదేరినది. యజమానులును పనివారులును లాభములను పంచుకొనవలయునను వాదము

లదు. అన్ని పరిశ్రమలును ప్రభుత్వమువారే వశ పరచుకొనవలయునని, సోషలిస్టుల ముఠా లున్నది. వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యవాద మొక వంకను, సాంఘికవాదము వేరొకవంకను చెలరేగుచున్నవి. ఈ రెండు మార్గములును గూడ దేశసౌభాగ్యము కు తోడ్పడజాలవు. వ్యక్తిస్వాతంత్ర్య మవసర మయినను అయ్యది ఇతరుల యభివృద్ధిని భంగ పరుపగూడదు. ధనికులు పరిశ్రమల నాక్రమించు కొని లాభముల నన్నిటిని తామే దిగమింగి కార్మికుల స్వేచ్ఛను అరికట్ట గూడదు. ఇటులనే పరిశ్రమల నన్నిటిని ప్రభుత్వమువారిపరము జేసి వ్యక్తుల సామర్థ్యమునకు బాంతు గ నవకాశము లేకుండ జేయుట సయితము పాడిగాదు. ఇంపీరియలిస్టుగాని బాల్లివిస్టుగాని తుదకు సంఘర్షణకే కారణ మగును. హిందూదేశపు ప్రాచీనపరిశ్రమ లీరెండు మార్గములకును సమన్వయము గుదిచ్చెను. ప్రాచీన కాలమున పెట్టుబడిదార్లును కార్మికులును ఒకరేయై యుండిరి. ప్రతి కార్మికుడును స్వకుటుంబసహాయ ముతో చేతిపరిశ్రమలను పోషించుకొను చుండెను. కార్మికుని స్వేచ్ఛకు భంగము కలుగకుండెను. వాని తెలివితేట లభివృద్ధి జెందుట కవకాశముండెను. యజమానుల కార్మికులమధ్య పోరాటములు లేకుండెను. నేడు యూరపునందు క్యాపిటలిస్టులు పెచ్చుపెరిగి సంక్షోభము గలిగించుచున్నది. దానినే హిందూ దేశ మవలంబించి దుఃఖమును పెంపుజేయుట భావ్యమో లేక జాతీయపద్ధతులను కొనసాగించి గృహపరిశ్రమలను వృద్ధి జేయుట లాభకరమో యోచింపవచ్చును. హిందూదేశమునందు గూడ పెద్ద పట్టణములలో పాశ్చాత్య కార్మికసమన్వయ దయించు చున్నవి. అవి దేశమందంతటను వ్యాపింపకుండ కాపాడుట ధర్మము. బ్రిటీషువారు సహజముగ మితవాదులు, తొందరపడువారుగారు. కావున బాగ్గు పనివారల సమన్వయ పరిష్కరించుటకు అందరు తోడ్పడి, సందగ్ధిని త్వరలో బోధోదైద రని నమ్మెదము.

లా రెన్ను శిలావిగ్రహము

లాహోరులోని లారెన్ను శిలావిగ్రహమును గూర్చిన తగాదాను చదువరు లెరుంగుదురు. ఒక చేతితో కత్తిని వేరొక చేతితో కలమును లారెన్నుగారు పట్టుకొని నటుల విగ్రహము తయారుచేయబడినది. విగ్రహముక్రింద, “కత్తితోనా కలముతోనా మీరు పాలింపబడుట” అని చెక్కబడినది. వెనుకటివారెటుల దలచినను, ఇట్టితరమువారి కీవిగ్రహమును, దానిపై చెక్కబడిన మాటలునుగూడ వెగటుగ దోచెను. భారతజాతి కిది గౌరవహీనమని భావింపబడెను. ఈవిగ్రహమును తీసివేయవలయునని ప్రజలు పట్టుబట్టిరి. శాసనసభవారును కాంగ్రెసుసంఘమువారును అసమ్మతితీర్మానముల గావించిరి. మ్యూనిసిపలు సంఘమువా రాక్షేపించిరి. ప్రభుత్వ మువారు ప్రజల విన్నపముల నాలకింపనందున వారు సత్యాగ్రహమునకుగూడ బూనియుండిరి. పలువురు వారింటిను లీనందర్శమున నిర్బంధింపబడిరి. ఈమధ్య కలమా కత్తియూ అనుమాటలను మార్చి “కలముతోను కత్తితోనుగూడ మీకు నేను నేవజేసి యి” అని లారెన్నుగారు రనినటుల వ్రాయబడెనట. ప్రభుత్వమువారి మార్పు నెపుడు గావించిరో తెలి

యదు. తుట్టుతుదకు ప్రజల ఆందోళనము కొంత వరకు ఫలించి నందుకు సంతనము గలిగినను, కత్తి నొక చేతితోను కలమును వేరొకహస్తముతోను బట్టుకొనినరూపము మాత్రము మారనందుకు చింతింపవలయును. ప్రజలకు కత్తి నెపుడును జూపి, ఇంగ్లండుబలమును ప్రదర్శింప నక్కరలేదు. ఎవరో కొంద రిదివరకు కత్తిని కలమునుగూడ దీసివైచిరిగాని, ప్రభుత్వమువారు వానిని మరల జేర్చిరి. ఇట్టి స్వల్పవిషయములలో నయినను ప్రభుత్వమువారు ప్రజలయిచ్చను కొనసాగింపగూడదా? ప్రజాందోళనము పెచ్చుపెరిగిన గాని, స్వల్పపుమార్పునయినను గావించగూడదా? ప్రజలశాంతినద్భావము లవసరమని భావించుచో, లారెన్నువిగ్రహమువిషయమై ప్రభుత్వమువారింత పట్టుదల జూపుట పాడిగాదు. భారత జాతి కవమానకరమగు ఏర్పాటుల నంత త్వరలో తొలగించినంత శ్రేయస్కరము.

అనిలభరణరాయిగారి సమాధానము

తమను నిర్బంధమునుండి విడుచుకాలమున, ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయము మారెనని స్టిఫెన్సనుగారు సూచించినటులు అనిలభరణరాయిగారు దెలిపిరి. ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయ మిప్పటికయినను మారెగదాయని సంతసింపితిమి. ఈవార్తను విని యూరపియును సంఘమువారు గండగోళపడిరి. ప్రభుత్వ ప్రతిష్ఠకు భంగము కలిగెనని భావించిరి. అనిలభరణరాయిగారి వాక్యములం దెంతవరకు సత్యముగలదో స్టిఫెన్సనుగారు దెలుపవలయునని కోరిరి. తాముటుల బలుకలేదని, స్టిఫెన్సనుగారు ప్రకటింపగనే, ప్రజాశయప్రతికూలురకు కొంత మనశ్శాంతి గలిగెను. కాని రాయిగారు మరల వ్రాయుచు, స్టిఫెన్సనుగారు రటుల జెప్పిరనియే రూఢిపరచుచున్నారు. రాయిగారిమాట సత్యమా, స్టిఫెన్సనుగారిమాట సత్యమా? ఈప్రశ్నకు జవాబు ఎవరికి వారే యోచించుకొనవచ్చును. స్టిఫెన్సనుగారు దెలిపినసంగతే నిజమని అంగీకరించినను, అయ్యది ప్రభుత్వమువారికి గౌరవప్రదము గాజాలదు. రాయిగారిపై నెట్టినేరముమోపి విచారణ జేయక వారు నేరస్థులని విస్తరుటనుగారొకవంకను, స్టిఫెన్సనుగారు రొకవంకను జెప్పట ఎంతమాత్రము న్యాయము గాజాలదు. ఏ నాగరిక దేశమునందును అనుమానము మీద ఇంతకాలము విచారణలేకుండ నిర్బంధించుట గనుపింపదు. తాము చేసిన లోపమును సవరించుకొనుటకు మారు బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు తమచర్యను సమర్థించుకొనుటవలన, ప్రజలవిశ్వాసము నింకను గోల్పోవుట సహజము.

నూతననిర్బంధములు

కలకత్తాలో నల్లరుల మాన్సి, హిందువుల మహమ్మదీయుల మధ్య సఖ్యమును కుదుర్చుపట్ట ప్రభుత్వమువారికి చేతినిండ పనిగలదు. ఆపనికే ఎంతో శ్రమదీసికొనవలయును. ఇదిచాలక, ఫార్వర్డు, అమృతబజారుపత్రికలపై 108 శ్లెన్సుక్రింద చర్య దీసికొనుటయు, వసుమతి, భారతమిత్రమున్నగు పత్రికానిర్వాహకులను అరెస్టుజేయుటయు ప్రభుత్వమునకు పాడిగాజాలదు. ఇట్టినిర్బంధచర్యలవలన

ప్రజలలో మరింత అశాంతి ప్రబలుటకు మార్గమేర్పడును. బెంగాలు ప్రభుత్వమువా రిదివరకు జూపిన వైఖరినే పలువురు నిరసించిరి. ఫార్వర్డు, అమృత బజారు పత్రికలతోబాటు, క్యాపిటలు పత్రికలో డిచ్చెరుగూడ వ్రాసియుండెను. ఇందుకు గినుకవ హింపక బెంగాలు గవర్నరు గారు తమ ధర్మమును నెరవేర్చిన బాగుండెడిది. నూతన నిర్బంధములు మరల విశేషాందోళనకారణ మగుట సహజము.

హిందూదేశము: పన్నులు

హిందూదేశము భరించెడి పన్నులు ఇతర దేశములలో విధించెడివానికన్న చాల తక్కువ యని వాదించుచుందురు. ఇట్టి విమర్శకులు భారతీయులరాబడి అన్యల్పమనియు ఇతర దేశములవారి రాబడితో పోల్చుట కేమాత్రము సరిపోదనియు గ్రహింపకున్నారు. స్పెండరుగారు తమ పదునొకం డవ వ్యాసమున భారతీయుల దారిద్ర్యము దుర్భరమనియు హిందూదేశమున విధించెడి కొలదిపాటి పన్నులనే వారు భరించుశక్తిలో లేరనియు స్పష్టపరచిరి. అందుచే పన్నులను పెంచవలయునని గోరువారు స్పెండరుగారి వ్యాసమును చదివి యెనను తమ యభిప్రాయమును మార్చుకొనుట వివేకము.

భారతజాతీయ వర్తకసంఘము

బొంబాయి ప్రభుత్వమునకు రైల్వేబోర్డునకును తెలియబరచిన విషయములు

బొంబాయి, మే 31:—భారతజాతీయ వర్తకసంఘము వారు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారికి ప్రభుత్వముకొరకు దిగుమతి జేయబడినవానిపై కష్టమున్న ఫిరంగుచేయుటవలన కలుగు అనర్థములవైపు దృష్టిని మర్చివలసినదని కోరిరి. ఈపద్ధతివలన ఇతర దేశములనుండి సామానులను దిగుమతి చేయవలయునను దుర్బుద్ధి పుట్టుచున్నదనియు దానివలన దేశములో పరిశ్రమలకు నష్టముగలుగుచున్నది. కావున కాసనసమ్మతముగు నియమములను చేయవలసియున్నారు. వాటివలన స్టోర్సులన్నియు ఈదేశములోనే కొనవలసినవియు అవియైనను రూపాయి బెండ్లవలననే కొనవలయునని నిర్ధారణ చేయవలెను. ఇట్లు చేసినగాని భారతవర్తకము వృద్ధిరాజాలవు విదేశీవాటికి ఆగజాలవు.

రైల్వేబోర్డుకు వ్రాసినదానిలో ఇట్లు వారికి తమకు గలిగిన సంకటమునుగూర్చి మనవిచేసిరి. రైల్వేరేల్లు సలహాసంఘమును ఏర్పరచుటలో ఖాయపునభ్యులు సమముగ నుండకుండుటయు అదిగాక దానిసలహానిచ్చుపద్ధతి బాగుండలేదనియు మనవిచేసిరి. ప్రజలకు దానియందు నమ్మకము గలుగునట్లు చేయుటకుగాను దానిలో ముగ్గురు ఖాయపు భారతసభ్యులంపవలెననియు వారిలో ఒకరు రైల్వేలకు సంబంధించినంతవరకు భారతవర్తకపరిశ్రమలు వారికి తెలిసియుండవలెననియు మనవిచేసిరి. ఇది అంగీకరించినపై ఒకరిద్దరను వివిధవిషయాలందు సలహాల నిచ్చుటకు ప్రత్యేకముగా వర్తకసంఘములనుండి ఏర్పాటు చేయవచ్చునని సలహా నిచ్చుచున్నాము. వారు అప్పేప్పలె పనిచేయుదురు. (ఆ.ప్రె.)

అగ్ని ప్రమాదము

బొంబాయి, మే 31:—మైసూరు విధిలోని ఇల్లాకటి ఆదివారమునాడు సాయంకాలము అగ్నిహోత్రుని పాలె నది. నష్టము సుమారు 4 లక్ష లుండుననుచున్నారు. ఆల్లె ఒకచిన్నపందులో నుండెను. క్రిందభాగము గోడెన్లుగాను పైభాగము కచేరీలుగాను ఉపయోగింపబడుచుండెను. గృహస్థులెవరును వృత్తి నొందలేదు. కాని వారిశిశిమాత్రము చాలజాలికరముగానున్నది. నిష్క ఆర్థివేయబడిన వెనుక ఒక ఆగ్నేహైందవుడు తన సామానులకొరకు పోగా పరాండాలోపడెను. అపాయకరమగు గాయములకలెను. పైరుబ్రిగేమువారి కిదవురకు చిన్న గాయములు కలెనుగాని వారు వైద్యులయనున గుళిముగనున్నారు. (ఆ.ప్రె.)

వ్యవసాయపు రాయలుకమీషను

బొంబాయి గవర్నరు ఆహ్వానము మహాత్ముడు
అంగీకరించుట

(మాన్యుమెంటు)

బొంబాయి, మే 3:—మహాత్మాజీగారు వ్యవసాయ కమీషను సందర్శనమున ఆస్తింగు గవర్నరుతో సంప్రదించుటకు సబర్బులనుండి అఖిల భారత కాంగ్రెసు కమిటీ సమావేశానంతరము 5 వ తేదీన మహాత్ముడు బయలుదేరును. బొంబాయిలో 6 వ తేదీ ఆగి ఆనాటిరాత్రియే బయలుదేరి మహాత్ముడు మహా బలేశ్వరము చెడలేదరు.

అనిలభరణరాయి విడుదల

సర్ హ్యూబ్బీవెన్నుగారికి ప్రత్యుత్తరము

శ్రీయుత అనిలభరణరాయిగారు తనవిడుదలనుగూర్చి వ్రాయుచు బోంబాయిసంఘమునందు సర్ హ్యూబ్బీవెన్ను గారికిని యునంతమున కిటుల ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను:—

స్వవిషయమునుగూర్చి నన్ను వివాదములలోనికి దింపినందులకు చాలకష్టముగనున్నది. నేను యేదో ఒకమారుమూలపల్లెటూల్లోనున్నాను. వాగ్దానములోనికి దిగుటకు తగినవసతులు గాని వ్యవధిగాని, ఉత్సాహముగానిలేదు. నాకు తెలిసినంతవరకు నానిర్బంధవిమోచనములకు కారణములను పరిశీలించును ఉపన్యాసములందును యీవరకు చెల్లించుకొనినది. ఈవిషయమునుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు గావించు నిర్వచనోదంతములగుర్చి జనసామాన్య మెటులనే ఒకవిధముగ వారియిష్టమునచ్చినట్లుల నర్థము చేసికొనవచ్చును.

“సర్ హ్యూబ్బీవెన్నుగారు జెప్పినమాటలు యీరోజే నా కంటబడెను. ఈవిషయమున నేను ప్రసక్తిగలగజేసికొనుట కిది ఆఖరుపర్యాయ మైనయెడల సంతోషముగ నుండును. ఇదివరలో దెంగాలు కాసనభయము నాసహాధ్యాయిగనున్న గౌ|| సర్ హ్యూబ్బీవెన్నుగారు, నన్ను నిర్బంధించిన పిదప మొదటిసారి అలీపూరు కెంట్రలుజైలులలో కలనుకొనెను. మా కుభయలకును భయముగద్యముగద్యెను. జైలులలోలుండుటను గూర్చియు విడుదలనుగూర్చియు కొద్దిమాటలే జరిగెను. ననువిడుదలచేసిన మరునాడు ఒక పత్రికా ప్రతినిధికి నాకు జ్ఞాపకమున్న మాటలను జెప్పితిని. అవి సరిగా ప్రచురింపబడెనా లేదానిని చూచితిని. సర్ హ్యూబ్బీవెన్నుగారిని బట్టిజూడ, ప్రభుత్వమువారు నన్నుగూర్చి అభిప్రాయమును మార్చుకొనిరియు, నన్ను యేవరకులు లేకుండ విడుదల చేసెదరనియు అర్థమయ్యెనని నాకు బాగుగా జ్ఞాపకముగలదు. ప్రభుత్వమువారు రభిప్రాయములు మార్చుకొనిరన్న ఆయన అర్థమేమియో నేను సరియైన దానిని తెలిసికొన ప్రయత్నింపలేదు. ఆమాటలకు జనసామాన్యము తమ ఇష్టమునచ్చిన యర్థమునోసంగవచ్చును. ఇప్పుడు సర్ హ్యూబ్బీవెన్నుగారు తనమాటల కర్థమేమియో వివరింప ప్రయత్నించినయెడల ఆయన యిష్టము యితరజనుల యిష్టము. ఈ సందర్భమున నేను జెప్పవలసినదేమియో జెప్పితిని. దేశమునకు కావలసిన విషయములు ముఖ్యమైనవెన్నియోయుండ నా స్వంతవిషయమును గూర్చి ప్రస్తుతము మరలచి పోయిన యెడల నేను కృతజ్ఞుడనై యుండును.

జెయిలుపై పిడుగు

ముగ్గురు చనిపోవుట-పదిమందికి గాయములు

మాన్యా, మే 3:—ఒక పిడుగు జెయిలుపై బడెను. ముగ్గురు చనిపోయిరి. 10 మందికి గాయములు తగిలెను.

అ. ప్రె.

హిందూస్త్రిని దొంగలించుట

ఇరువురుతురకలకు ఆరేపినెలల కఠినవరకము

హైదరాబాదు (నింధ) మే 3:—ముగ్గురు కాపురకులను ఇరువురుతురకలకు హిందూస్త్రి నొకయూపెను ఎత్తుకొనిపోయి తమయింట భూమిలోపల గదిలో దాచిపెట్టినందులకు ఒక్కొక్కరికి ఆరేపినెలల కఠినవరకము విధింపబడెను. (స్వకీయవిలేఖరి)

హిందూ వేదాంతము

డాక్టరు రాధాకృష్ణగారి అభిప్రాయములు

(ప్ర. ప్రె. వ.)

బొంబాయి, మే 3:—అష్టమగారి పేరను హిందూ గారి పేరను ఉపన్యాసము లిచ్చుటకై బ్రిటిషువేదాంతాధ్యయన సంఘము వారిచేతను ఇంగ్లాండు యూరపు అమెరికాలలోని యితరసంఘములవారిచేతను ఆహ్వానింపబడి తనివారమునాడు ఓడలో పయనమైపోయిన కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయములోని వేదాంతశాస్త్రాధ్యక్షుడగు డాక్టరు యస్. రాధాకృష్ణగారికి ప్రాశ్నాత్మ్యదేశములలోని మహాత్ములయెదుట హిందూవేదాంతశాస్త్రమును గూర్చి తెలియజేయుట కెన్నియో మహాదవకాములు గలవు.

డాక్టరు రాధాకృష్ణగారు హిందూవేదమును వీడిపోవుటకునుండి ప్రోత్సహించు ప్రతినిధియొకరు వారిని దర్శించి వారు చెల్లదున్నటువంటి కార్యమును గూర్చి అడిగిరి. హిందూవేదాంతశాస్త్రమునేవేస్తే చూడవలెనో అప్పుడాయన తెలియచేసెను. హిందూవేదాంతశాస్త్రము చక్కని అనువరణీయమార్గములను డెల పునున్నది. దానియందుగల వివిధమార్గములను (శీవతాదర్శమునకై నలయు ఆధ్యాత్మిక పద్ధతులు (వర్ణాశ్ర) మములును (పూర్వులయొక్కవృత్తిని బట్టి వర్ణమతేర్పరుచుట శీవతమునకు నలయు చక్కని సాధన నిబంధనలు శీవతములోని ఉన్నతాదర్శమునకై యటువంటిపద్ధతు లింతవరకెచ్చొటను ఏర్పడి యుండలేదు. మానసికముగాగాని నైతికముగాని ఏదోయందున్న వానికైనను హిందూమతము వాని వానికేవలయూర్ధములను జూపుచున్నది.

హిందువుడైనవాని మనస్సు రాతివిగ్రహమును దాటి చూడగలదు. ఇతరులు చూడ లేనటువంటిగుణముల నది అందు చూడగలదు. ఉన్నతాదర్శములును ఉత్తమమైన ఆజ్ఞలునుహిందువున కందు కనబడును. ఆరాయయే హిందువునకు భగవంతుడను భావమును పెంపొందించు తనయొక్క నిధిని నిర్వచించు జ్ఞానమార్గమును జూపగలదు అయినను తన విగ్రహము నెవరెంతో ఖండించుచున్నను హిందువుడు ఓరిమికలిగి అట్టివాని నమ్మకములను నైతికము గౌరవించుచున్నాడు. ఆర్యసెమిటిక్కు మతములకుగల భేదమే సహనము దొర్లవచ్చును. క్రైస్తీయను చర్చిలో ఏ మాత్రము సహనమున్నను అదిగ్రీకులనుండి నేర్చుకొన్నదే. సెమిటిక్కు సిద్ధాంతము ఆకొలది మందికి మాత్రమే మోక్ష మియ్యబడుననిగదా!

కాని క్రైస్తవమతమును క్రైస్తీయను చర్చియు నొక్కటిగాదు. క్రైస్తవమత బోధకులని పేరుచెట్టుకొన్నవారు మేము చెప్పిన బోధలను తెలిసికొనలేకుండ అడ్డుపడుచున్నారు. క్రైస్తవమత విరుద్ధమైన ప్రభుత్వమును క్రైస్తవమతముతో సమన్వయంపచేయవలసినదనిగావున క్రీస్తు బోధకట్టి ఆపార్థములు గలిగింపవలసివచ్చెను.

రాట్నము ఖద్దరు

చేతి రాట్నముమీద నూలువడకుటనుగూర్చియుఆర్థికముగా దానియొక్క విలువనుగూర్చియు డాక్టరు రాధాకృష్ణగారిచేయుచు చెప్పబలమనిరిగాని ఖద్దరు బాత్తెక్కడకు మిక్కిలి తోడ్పడునని గాంధీగారితోను పండితమోతీలాలుగారితోను వారంగీకరించిరి. ఖద్దరు అనతికాలములో అన్ని సంఘములవారికిని వ్యాపించునని ఆశించిరి. సంవత్సరములో చాల నెలలు పనిలేక పృథానా కాలముగడపు : వ్యవసాయదారులకు ఖద్దరు గృహ పరిశ్రమగానుండగలదనియు చెప్పిరి.

ప్రాధికరణ రాధాకృష్ణగారు వచ్చే డిసెంబరు నెలలో హిందూ దేశమునకు తిరిగివచ్చును.

పంజాబు లేబరు వెడరేషను

లాహోరు మే 3:—పనివాండ్రకి న్యధిపాందించుటకు పంజాబు లేబరు ఫెడరేషను అను ఒకసంఘము క్రొత్తగా ఏర్పడెను. దాని ఆశయములు ఇవి: వివిధపరిశ్రమములలో పనిచేయుచున్నవారికి వికమత్వము కుదుర్చుట, క్రొత్తసంఘముల ఏర్పాటుచేయుట, పారిశ్రామికనిగ్నములను అన్నివిధములూ ద్ధిపాందించుట, కార్మికులకు మాలి అభివృద్ధి నియమితకాలమునా త్రము పనిచేయునట్లును ఏర్పరచుటకును నిర్దేశ్యగత, భిమా, అనాగోగ్యము, కల్లలకుసహాయము యువకులకునోటింగుహక్కు నిర్బంధోచితవిద్యకొరకు పాటుపడును. జె. బి. విల్లూరుగారు అధ్యక్షుడుగను దివాచమన్లాలుగారు ఉపాధ్యక్షుడుగను ఎన్నుకొనబడి గవర్నరుగారివద్ద రాయబారమును ఫెడరేషను తరపున పంపుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

ఏప్రిలునెల 28 తేదీని వేటపాలెంలోని దేవాంగమహాజనులు కి|| శే|| త్యాగరాయచెట్టిగారి సాంవత్సరికోత్సవమును జరిపిరి.

లారెన్సు శివాగ్రహము

ఒక్క మార్పు

లాహోరు, మే 3:—మిమ్మును కత్తితో కేల వలయునా, కలముతో కేలవలయునా? అని లారెన్సు శివాగ్రహము క్రింద వ్రాయబడియున్న వాక్యమును గూర్చి చిరకాలము నుండియు వచ్చుచున్న తగదా “మిమ్మును కత్తితో కలముతో నేవించుచున్నాను” అని ప్రజలు కోరినట్లుగా ప్రభుత్వమువారు మార్పుటవలన తుదకు పరిష్కారమయ్యెను. బహిరంగ ప్రకటన లేవ్యయు లేకుండ ఎవ్వరికిని తెలియకుండ యీ మార్పును చేయుటచేత దాని జూచినంతనే జనులు శివాగ్రహము చుట్టును చేరి పబ్లికేటు మార్పూకొనసాగిరి. విగ్రహమునకు కుడిచేత కలమును ఎడమచేత కత్తియున్నట్లే యుండెను. క్రిందటి ఆక్టోబరు నెలలో నెవ్వరో కలమును తీసివేసి కత్తిని విడుగ గొట్టిరి. కినిని ప్రభుత్వమువారు వెంటనే చక్కచెట్టిరి. ఆవ్రాతయు ఆశిలావిగ్రహముయొక్క వెల్లిరియు ప్రజల కిష్టము లేనట్లుగా కాసనభయో తెలుపబడెను. ఆవిగ్రహమున చుట్టి నుండి లోలగిం చుట కై రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీవారు చాలమంది వలంబిరులను బంపగా వారిలో చాలమంది అరెస్టుచేయబడిరి. విగ్రహము ఆయుధములచే రక్షింపబడుచుండెను. అ. ప్రె.

శ్రేణు మార్కులను దొంగిలించుట

బొంబాయి స్వదేశీమిల్లు కంపెనీ తెచ్చిన కేసు

అల్లాబాదు, మే 3:—శ్రేణుమార్కులను దొంగిలించినందులకై ఇంజక్షనును స్వదేశీహారముక్రింద 25000 రూపాయలను గోరుచు బొంబాయి స్వదేశీమిల్లు కంపెనీ కాన్పూరులోని జోగీలాలు కమలాపట్ కాటన్ స్పిన్నింగ్ అండు కింగు మిల్లు కంపెనీ లిమిటెడుచే తెచ్చిన బిరజీనత్ దావా కేసు అల్లాబాదు హైకోర్టులో ప్రధానన్యాయమూర్తియు నాయమూర్తి ముఖ్యగార్లయెదుట విచారణ ప్రారంభమయ్యెను. ఫిర్యాదుల తరపున బి.ఇ. ఓకానరుగారును ప్రతివాదుల తరపున సర్ జేజ్ బహదూర్ సప్రూగారును న్యాయవాదులుగా వచ్చిరి. ఈకేసు మొట్టమొదట కాన్పూరు సబ్జి నేటు జడ్జియెదుట విచారింపబడెనుగాని పార్టీల ఆనుమతిమీద హైకోర్టుకు బ్రాన్సుఫరు చేయబడెను. ఓకానరుగారు ప్రారంభించి కేసు వివరములను చెప్పకొనుచువచ్చిరి. ఫిర్యాదులు ఒకస్తాంపును ఒక చీటిని తమ సరకులమీద వేయుచు వచ్చిరి. ఆచీటిలో ఫిర్యాదులచేతయారు చేయబడిన భోవతులు, చదరులు లాంగ్ క్లాకు కేవలము స్వదేశీ గుడ్డనియు హిందుదేశములో వానికి మంచి పేరున్నదనియు ఆచీటి తెలుపుచుండెను. ఇటువంటి వస్తువులవలెనే తయారుచేయుచున్న ప్రతివాదు లీచీటిలనే తమ సరకులమీదపూడ అంటించుకొనుచుండిరి. అందువలన ఫిర్యాదులకు చాలనష్టము వచ్చెను. అనేక రకముల గుడ్డలు కోర్టులో ఎగిరిట్టుగా దాఖలుచేయబడెను. న్యాయవాది వీటిని ప్రతివాదులవాటితో పోల్చి చూపుచుండెను. కేసు విచారణ జరుగుచున్నది. (అ. ప్రె.)

బీహారులో మహమ్మదీయసంఘము

నాయకుల మొర

పాట్నా, సిమ్లా మే 3:—సర్ సయ్యదుఅలీ ఇహాము కె. సి. యస్. వి. మహమ్మదుమ ఫేదాక్రది యం. యల్. ఎ. ఖానుబహదూరు మహమ్మదుఇస్మాయిల్ యం. యల్. ఎ. గార్లును ఇతరప్రముఖుల సంతకము ప్రకటనప్రతములు పంచిపెట్టబడినవి. ఆప్రకటనలో బీహారురాష్ట్రములోని మహమ్మదీయ సంఘపునర్నిర్మాణమునకు సంఘము నేర్పాటు చేయుటకు అందరను ఆహ్వానింపబడిరి. దానిలోనున్న విషయములలో ఈక్రిందివిషయములు గూడ ప్రకటనప్రతములందున్నవి. “మహమ్మదీయము మనము శాంతినేగోరుము. అశాంతిమన కిష్టములేదు. సంఖ్యలోను భాగ్యములోను మనము ఈరాష్ట్రముందు సీరసముగానున్నాము. కాని మనయుద్దేశ్యము పూర్వము నుండి ఇప్పటివరకును క్రిష్టసమయములందు చావుకనుజనునది. మననీరసమునకుతోడు ఈగడపు బలము మనవద్దనున్నది. ఇట్టి మౌనమువలన మనకుకాంతిని గోరుట అశాంతిని నిరసించుట మరింతఅవసరమైనది. మహమ్మదీయులమైన మేము మిక్కిలిగ తెలియగలదులకు తెలియబడునది ఏమనగా మిరపిండువులైనను సహవాసులు, కష్టములందును కుఖిములందును మాతోననుభవంపవలసినవారే. కావున మాభంగ్యముందు గౌరవసభ్యులుగా చేరవలసిన తమ్ముప్రార్థించుచున్నాము. (అ. ప్రె.)

చెన్న నగరమున వ్యభిచార గృహములు

అపరిమితముగ హెచ్చిపోవుచుండుట
అణగద్రొక్కుటకు ప్రయత్నములు

పొరుల బహిరంగసభ

నగరమునందు వ్యభిచారగృహములు దినదినమున అపరిమితముగ హెచ్చిపోవుచున్నవి. వ్యభిచారసమస్య, క్రమక్రమముగా భయంకరరూపమును దాల్చి సంఘమున కుపద్రవము గలుగజేయుచున్నది. ఈ యుపద్రవము నరికట్టుట యెట్లును విషయము నిన్న సాయంత్రము గోఖలేహాలునందు, రైటు ఆనరబులు వి. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి యధ్యక్షతకైంద జరిగిన బహిరంగసభయందు దీర్ఘముగ చర్చింపబడినది. ఈ యుపద్రవమును వెంటనే అరికట్టుటకుగాను వ్యభిచారగృహముల నేర్పరచుటను నేరముగ నొనర్చి శిక్షించుటకు కాసనమును గావించవలసినదనియు, అట్టి గృహములనుండి రక్షింపబడిన ఆనాథశ్రీలకు కరణాలను మొకదాని నేర్పరచవలసినదనియు ప్రభుత్వమువారిని గోరుచు తీర్మానములు గావించబడినవి.

ప్రస్తుత మీసభయందు చర్చింపబడు విషయము, సంఘమున కత్యంత ముఖ్యమైనది. నగరమునందీదోషము వ్యాపించుచున్న విషయము ప్రతివారికిని దెలిసినదే. కాని ఈ దోషము లెటుల జరుగి యున్నదియు వారలందించుపద్ధతులును, ప్రజలలో చాలములకి దెలియదు. అందుచేతనే ఈవ్యభిచారగృహములు దినదినము హెచ్చిపోవుచుండుటకు వీలగుచున్నది. ఈ యుపద్రవము నరికట్టుట కిసభివారు దీక్షింపబోవుచర్యలు. ఇదివరకు ప్రపంచము దిశరదేశములందు గావించబడిన ప్రయత్నములనుబట్టి. ఈ విషయమున ప్రభుత్వమువారు చర్య దీక్షింపవలసియున్నది. కాని ప్రజాభిప్రాయము బలముగనన్న నేగాని ప్రభుత్వమువారి దీక్షి విషయములందు కాసన మొనర్చుటకు చర్య దీక్షింపజాలరు. అందుచే తమ యభిప్రాయమును బలముగ చెబువలసిన బాధ్యత ప్రజలపైగలదు.

వ్యభిచారగృహముల నిషేధించుటకు
కాసనము గావలెను

“చెన్నరాష్ట్రమునందును, నగరమునందును వ్యభిచారవృత్తి హెచ్చిపోవుచున్నది గనుకను, నగరమునందు, వ్యభిచారగృహములు (Brothels) అపరిమితముగా హెచ్చిపోవుచు ప్రజల ఆరోగ్యమునకును, పబ్లిక్ డీవిలమునకును కుపద్రవము గలుగజేయుచున్నది గనుకను, ఈ వ్యభిచారగృహములను వ్యభిచారకొరకు శ్రీలలోను బాలికలలోను వ్యాపారమొనర్చు పద్ధతిని అణచివేయుటకు కాసన మొనర్చుటకు ప్రభుత్వమువారు వెంటనే చర్య దీక్షింపవలెనని ఈసభ తీర్మానమును గోరుచున్నారు” అనుతీర్మానమును డాక్టరు లక్ష్మణస్వామి మొదలియారుగా రుపపాదించుచు వ్యభిచారగృహముల ఘోరములను వివరించిరి. ఇంతకాలమైన తర్వాతనైనను, చెన్న నగర ప్రజలు ఈసమస్యయొక్క ఉపద్రవకర స్వభావమును గుర్తెరుంగట కుభవనాచకము. ఈ యుపద్రవము దినదినమును హెచ్చుచున్న దను విషయము నెవ్వరను గాదనజాలరు. దీని నరికట్టుమార్గములలో, కాసనముచే నీచర్యను నేరముగ నొనర్చుట ప్రధానమైనమార్గము వ్యభిచారగృహముల నేర్పరచి వ్యాపారమొనర్చుటను పూర్తిగ నణగద్రొక్కువలెనేగాని ఈ వ్యాపారమును రిస్కులేటుజేయుటకు కాసనములు గావించి లాభములేదు. ప్రపంచము దన్యాస్త్రిములవారి దీక్షి కాసనములొనర్చి జూచిరి. కాని అందువలన అభిలతార్థము చేకూరకపోవుటయేగాక ఈ వ్యాపారమునకు ప్రభుత్వమువారు రనుమతి నిచ్చినట్లు గూడ భావింపబడుచున్నది. ఇట్టిదుష్కారములు గలుగుచుండుటచేతనే ఆయాదేశములవారు తమచర్యలను వెంటనే సవరించుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

సి. గోపాలమొనసగారు తీర్మానమును బలపరచుచు, వ్యభిచారవ్యాపారము నాపుటకు ప్రస్తుతము పోలీసు అధికారిగల కెట్టి అధికారమును నొసగబడకపోవుటచే నింతయంతగ్రవము గలిగెను. అందుచే నిట్టి కాసనమును గావించుట తత్వవసరము అని నుడిచిరి.

కె. వి. శేషఅయ్యంగారు తీర్మానమును బలపరచుచు నిట్టి వలనొక వ్యభిచార గృహము నుండి శ్రీ యొకడే దురస్థితిని పడలి తిరిగి తన గృహమునకు

వెళ్లుటకెట్టి చింతలను హత్యజేయబడిన విషయమును వివరించి, ఇట్టివి చాల జరుగుచుండెననియుడిచిరి. ప్రజాభిప్రాయమి వ్యాపారమును తీవ్రముగ ఖండించుచున్నది. అయిన నీ వ్యభిచారిణీ గృహము లన్నట్లెనిలచి, తలయెత్తి ప్రజాభిప్రాయమునుధిక్కరించుచున్నది. అంతియగాను ఈ ఇట్టి గృహములనేక రూపములతో నన్నిప్రాంతములందును తలెత్తి విజృంభించుచున్నవి. ఈ ధిక్కారమునకు ప్రజలొసగు సమాధానమేమి? ఉపద్రవకరముగ నీవ్యాపారమును ప్రజలే మాత్రమును సహించజాలరనివారికి స్పష్టముగచెలపవలెను. వారింకను తమ దుర్వ్యాపారమును వదలియేడలవారిని శిక్షించవలెను. మనమెట్టి కఠినచర్యల నవలంబించుచున్నామోననను, వ్యభిచారగృహముల యజమానులపై నను, తార్జుగాండ్రపైనను తార్జుకత్తెలపైనను నవలంబింపవలెనేగాని, ఆగృహములయందు వసించు, శ్రీలైపై కఠినచర్యల నవలంబింపరాదు. వారియెడల జాలితప్పనుకెట్టి కఠినభావము నునుండగూడదు. వీరిలో చాలభాగము తార్జుగాండ్రయొక్కయు, వ్యభిచారిణీ గృహ యజమానులయొక్కయు మాయలవలలోబడి, ఇట్టి పతితజీవితమునకు గురియగుచున్నారు.

తరువాత తీర్మానమును వోటునకుబెట్టగా నేకగ్రీవముగ నామోదించబడినది.

అనాధశరణాలయ స్థాపనము

“నగరమునందు వ్యభిచారవ్యాపారమును సాగకుండ చేయువలెననియెడల, వ్యభిచారిణీ గృహములనుండి రక్షింపబడిన శ్రీలను, బాలికలకును ఆశ్రమ మొసగి, సజ్జీవన మొనర్చు నటులజేయుటకుగాను ఒక కరణాలయమును ఏర్పరచవలెనని ఈ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని గోరుచున్నారు.”

పై తీర్మానమును శ్రీమతి జనరాజబాససతిగా రుపపాదించుచు, వ్యభిచారిణీ గృహముల పాలబడిన బాలికలను, శ్రీలను, మానవమాత్రులగును, అక్కచెల్లెండ్రుగను, కరుణతో జూడవలెనుగాని కార్యకర్తావము వహించరాదని నుడిచిరి. ఈవిషయమున నొక్కశ్రీలనే నిందింపరాదు. ఇట్టిగృహములకు జనువారును, ఇట్టిగృహముల నేర్పరచి వాణిజ్యముగ సాగించువారును ఇందు కెక్కుడుబాధ్యులు. ఈవ్యభిచారిణీ గృహములందు నివసించువారిలో చాలమంది 9, 10, 12 వత్సరముల బాలికలు. వీరిలో ప్రతివారను ఏదోయొక కాలమున నొకానొక పురుషుని చేదుర్చుత్తిలోనికి దింపబడినవారే. ఈబాలికలలో చాలమంది, ఇష్టములేకున్నను, అర్థికకారణముచేగాని మరే ఇతరకారణములచేగాని, ఈగృహముల ప్రవేశింపవలసినవైనను. వ్యభిచారవృత్తి తొలగవలెననిననో ఈశ్రీలు, నీతిమార్గమున తమ జీవితమును గడపుట కవకాశ మొసగవలెను. ఇందుకొక కరణాలయము నేర్పరచుట చాలముఖ్యము. ప్రస్తుతము, క్రైస్తవమతమువారు ఇట్టికరణాలయములు రెంటిని నగరమున స్థాపించిరి. కాని హిందూయంతటకుగాని, మహమ్మదీయ యంతటకుగాని ఒక్క కరణాలయమైననులేదు. దేవదాసికులమువారికి మాత్ర మిట్టివలెనే హిందూయంతటికరణాలయ మొక్కటి మాత్ర మేర్పరపబడినది. కాని వ్యభిచారిణీ గృహములనుండి రక్షింపబడినవారి కొక్క కరణాలయమైననులేదు. క్రైస్తవమతముల వంటి అన్యమతముల వారి దీక్షి కరణాలయముల స్థాపించిన యెడల హిందువులు ఆన్యధాభావింది గొప్ప ఆందోళన మొనరించెదరు. కనుక హిందువులు స్వయముగ విరాళముల పంపాలజేసియు ప్రభుత్వమువారి సహాయమును సంపాదించియు వెంటనే యొక కరణాలయము నేర్పరపవలెను. ఉపన్యాసకరాలు ముగించుచు, తానీటివల వ్యభిచారిణీ గృహమునుండి 18 ఏండ్ల వయస్సుగల బాలికల నిర్దురక్షించితినినియు వారు ప్రస్తుతము వైద్యశాలయందున్నారనియు, వారు వైద్యశాలనుండి వచ్చిన తరువాత నెచ్చటనుండుటకును దోచుకున్నదనియు నుడిచిరి.

కె. భావ్యఅయ్యంగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఇట్టి కరణాలయముల నేర్పరచుట ప్రభుత్వమువారి విధియని దెలిపి, కీల్పననందలి హిందూయంతటికరణాలయ మొనర్చుచున్నదని ప్రశంసించిరి. వ్యభిచారవృత్తికి దిగు బాలికలను చిన్నతనమునందే ఊకరణాలయమునకు చేర్చి, పరిశుద్ధులగు వాతావరణమునందు పెంచి, వినితీయుత జీవితమును గడపుట కర్హుల నొనర్చుచున్నారు. ఇది అన్నిటికంటెను ముఖ్యముగ పని. వ్యభిచారిణీ గృహములనుండి రక్షింపబడినవారికి గూడ నొక కరణాలయము నేర్పరచుట అన్నిటికంటెను ముఖ్యమగు పని. ప్రభుత్వమువారి విషయమున నెంత మంచముగ నడచుచున్నను, ప్రజలైనను వెంటనే మేల్కొని ప్రయత్నము లొనర్చవలెను.

పి. వి. రంగరామంగారు తీర్మానమునింకను బలపరచుచు, హిందూయంతటికరణాలయ మి యుద్ధమునకును కొనర్చుచున్న నేపథ్యమునందును, విజిలెన్సు సొసైటీవారు సూతనము

స్థాపించబోవు కరణాలయమును ప్రభుత్వసహాయము నడుగునపుడు హిందూయంతటికరణాలయమునకు గూడ సహాయ మడుగవలెననియు, వ్యభిచారిణీ గృహములందలి శ్రీలను రక్షించుటయే గాక, దేవదాసికులమునందలి వ్యభిచారవృత్తిని గూడ నిట నిర్మూలించుటకు ప్రయత్నము లొనర్చవలెనని గోరిరి. తీర్మానమోటునకుబెట్టగా నేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడినది.

పై రెండుతీర్మానములను ప్రభుత్వమువారికి చెలయజేయుటకు అధ్యక్షునకధికార మొసగుచు, మదరాసు ఆర్కిడీకను గాఢాక తీర్మానము నుపపాదించిరి. ఆతీర్మానముగూడ నేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడినది.

బ్రహ్మశ్రీ వేదము వేంకటరాయశాస్త్రిలవారి ప్రతాపరుద్రీయము

8-5-26 శనివారం రాత్రి
బెజవాడ మైలవరం హాలులో
గ్రంథకర్తగారిచే అభినందింపబడిన ఏలూరు
శ్రీ గ్రేట్ ఇండియన్ థియేటర్

వారిచే ప్రదర్శించబడుచు
యంగంధరమంత్రి:—పర్రాకిమిడి కాలేజి ప్రాధ్యపతి,
నాట్యకళా ప్రవీణులును మ||శ్రీ. గిడుగు సీతాపతిరావుగారు
బి. ఎ. ఎల్. టి.
విద్యానాథుడు:—ఏలూరు హితకారిణి పత్రికాధిపతి
యొ విద్యుత్-వియుగం మ||రా. మున్నంగి లక్ష్మీ నరసింహ
శర్మగారు.
రేటు రు. 3, 2, 1-8-0. 1-0-0 0-8-0.
టిక్కెట్లు 6 లేదా 3. పి. ఎమ్. లగాయుతుకూలవద్ద
అమ్మబడును.
డాక్టరు టి. గంగరామయ్య
మేనేజరు.

నోటీసు
ఈ దిగువ సంతకముచేసినవారికి కడపజిల్లా, బద్వేలు
తాలూకాలోనున్న భూములను విక్రయించుటకు కడపలోనున్న
తనతమ్ముడగు ఎన్. అబ్దుల్ జలీల్ సాహెబుగారికి 7-12-1925
తేదిన ఇచ్చిన పవర్ ఆఫ్ అట్టర్నీ ఈతేదినండి రద్దుచేయబడిన
దని యిందుమూలముగా అందరికిని తెలియజేయడమైనది.
గనుక యిక్రమునుపు పైన తెలుపబడిన భూముల విక్రయ
మును గురించి పైన తెలుపబడిన ఎన్. అబ్దుల్ జలీల్ సాహెబు
గారితో లావాదేవీచేయువారు వారి స్వంతతమ్ముడైననే చేయ
వలసియుండునని యిందు మూలముగా తెలుసుకొనవలెను.
మద్రాసు } ఎన్. అబ్దుల్ జలీల్
8-5-1926 } 84, గిడ్డంగిపేటి, మద్రాసు.

అతిమూత్రవ్యాధినిత్వరలోకుదుర్చు

బౌద్ధరాజము
నేనొక వైద్యుడను. నావృత్తి వర్తకము. నేను ప్రస్తుతము మద్రాసు గోవిందప్పనాయకపిఠిలో కాపుర మున్నాను. నేను గడచిన రెండు సంవత్సరములనుండి తీవ్రమైన అతిమూత్ర వ్యాధిచే బాధపడుచున్నాను. నాయాత్రముయొక్క స్పెసిఫిక్ గ్రావిటిసంఖ్య 1086 గానుండి మూత్రమునందు తీవ్రము, శ్వేత భాతువును (అల్బిమెన్) అమితముగా నుండెను. నేను అనేక ఆంగ్లవైద్యులవద్ద బౌద్ధరాజము నేవించితిని. మిక్కిలి కఠిన పత్త్యము చేయవలసినట్లు వారు నాకు సలహానిచ్చిరి. ఆప్రకారమే చేసితిని. కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందటనే వరియన్నమును కాఫీని మానితిని. నావ్యాధి కొంచెముమాడెను కుదరలేదు. లేక నాయాత్రమునందుండితీసి, లేక శ్వేతభాతువు లేక స్పెసిఫిక్ గ్రావిటి యేమాత్రము తగ్గలేదు. అందుచేత నేను మిక్కిలి నిరాశ జెందితిని. తుదకు కృష్ణా పురనివాసియును, ప్రస్తుతము మద్రాసు, మైలాపూరు, శేన్ థోమసునందు, లీన్ షెరారియా పిఠిలో ఆల్బర్ట్ లాడ్డియందున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారివద్ద 8-7-24 వ తేదీనుండి చికిత్స ప్రారంభించితిని. సదరు తేదీనుండి వరియన్నమును, కాఫీని పుచ్చుకొనుచున్నాను. వారు అతీస్వల్పకాలములోనే అనగా 15 దినములలోనే నావ్యాధిని పూర్తిగా బాగుచేసిరి. ఇప్పుడు అనేక ఆంగ్లవైద్యులు నా మూత్రమును పరీక్షించి క్రమముగానే యున్నదని తెలిపిరి.
టి. వరదరాజులశెట్టి, మదరాసు, 26-7-24

అంతర్విశ్వవిద్యాలయ సభ

ఇంగ్లాండును తమరిచ్చు పట్టాలను
గౌరవింప వలసినదని కోరుట

మైనారు మే 3:- అంతర్విశ్వవిద్యాలయ సభ ఢిల్లీలో క్రిందటి ఫిబ్రవరిలో 22, 24, తేదీలలో సమావేశమై విశ్వవిద్యాలయ పరిపాలనలోను విధానములోనగుల పెక్కు ముఖ్యవిషయములగుర్చి విచారించిరి. దానికి సంబంధించిన నివేదికను కొద్దికాలములో ప్రకటింపబడును.

ఈవిగవని కొన్ని ముఖ్యములను గుప్రసిద్ధులైన ఉపాధ్యాయులను విదేశములనుండి పిలిపించి బోధనావిషయముల గుర్చియు ఇతరవిషయములగుర్చియుచున్నట్లు విశ్వవిద్యాలయములలోని వేరువేరు కాలయొక్క ఉపాధ్యాయులతో సంప్రతింతుటకు ఆవిధముగా సహకారభావమును నెలకొల్పుటకు తగిన ఏర్పాట్లు చేయుట ముందిదని తలంపబడినది. ఇచ్చెడి పట్టానుభవద్యుడగిలను ఆంగ్ల విశ్వవిద్యాలయములచే గౌరవించు నట్లు చేయుటకై వారికితలయజేయుటకు ర్పాట్లుచేయబడినవి. ఇచ్చటి విశ్వవిద్యాలయములన్నియు బ్రిటిషు విశ్వవిద్యాలయ సభకు తమ ప్రతినిధులను పంపవలసియును సామ్రాజ్యవిశ్వవిద్యాలయ సభలో అంతర్విశ్వవిద్యాలయ సభ తరపున నవాబుహైదరు నవాబు జంగు బహదరు (హైదర్) గారును సర్ ఫిలిపువర్దుగారును వెల్లెదరు. ఈహైదర్గారు ఈసభకు అధ్యక్షులగ తిరిగి ఎన్నుకొనబడిరి. ఇండియను అమెరికను విశ్వవిద్యాలయములలోని ఉపన్యాసకుల మార్పుకొను విషయమై చేయబడిన ఏర్పాట్లను కొద్దికాలములో ఈబోర్డువారు ఆమోదించిరి. ఇతర విశ్వవిద్యాలయములలో బోధించుటకు ఆంగీకరించిన ఉపన్యాసకుల సమాచారము తగినట్లు ఉపయోగించుకొనబడును. మార్పులమాడ తగురీతిని చేయబడును.

విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులయొక్క దేహభోగ్యమునుగూర్చిన ప్రశ్నలను బోర్డువారు విపులముగా చర్చించిరి. ఈవిగవ తీర్మానములను గావించిరి.

1. ఈబోర్డువారు విద్యార్థులకు అవ్వడప్పుడు తప్పక నైద్య పరీక్షచేయించుట అవసరమగునట్లు విశ్వవిద్యాలయములు ఏర్పాటుచేయవలసిన తలంపుచున్నారు.

2. దేహపరీక్షకుకై డ్రిల్లు ఏర్పాటుచేయుటకై తగు ప్రయత్నములను విశ్వవిద్యాలయములు, వెంటనే చేయవలసిన ఈ బోర్డువారు తలంపుచున్నారు.

(3) ఇండియలో జరిగిన శీత పరీక్షలనులనకంటె జబ్బులు పెక్కుమంది కుండుటంతేసి ప్రత్యేకముగా శీతపరీక్ష చేయించుమండలెననియు ఈ బోర్డువారు తలంపుచున్నారు. యువక విద్యార్థులను అనుమతములయందు లోగడ చర్చింపబడినది. బోర్డువారుగల సంబంధము వివరముగా చర్చింపబడినది. ఇంటర్మీడియటులో గడపు కాలమును ఆయాసంస్థలను విశ్వవిద్యాలయమునకులోనడవలెనా లేద యను విషయమువందు భేదాభిప్రాయములుగలవు. అయినను హైస్కూల్లోని విద్యపరిమితి అభివృద్ధిచెందుట ముఖ్యపరమని అందరును ఏకాభిప్రాయులైరి. ఆనర్నుట్టులోరియలు క్లాసులలోతియించుటయే మేలని తలచుచు విశ్వవిద్యాలయ కేంద్రస్థానము పారిశ్రామిక పట్టణముందున్నప్పుడు విశ్వవిద్యాలయమువారు అట్టితిరగతుల ఏర్పాటు చేయుటలోనే అభిలాష చూపవలెనని అనియచు న్నారు. ఇంటర్మీడియటు విద్యకు ను యాని వర్సిటీ విద్య విధానము నకు న కొన్నిసార్లు సమత్వము నేర్పరుచుటకు గూర్చియు దానికిగల సాధక బాధకముల గూర్చి విచారించబడినది. కాని మూడే డ్దు ఆనర్ను కొన్సైమెంట్ బి.ఎ.ఎల్.లతో యం. ఎ. ట్రైనింగు వలెనా? లేక యం. ఎ. పట్టాను రెండే డ్దు ఆనర్ను అయినా నుక, రెండే డ్దు యం. ఎ. కొన్సైమెంట్ లెనా? అనువిషయమై తిరిగి అభిప్రాయభేదములు గలిగినవి. విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యాయుల ఆలోచించియాప్రావిడెంటుస్క్రీము విచారించి అభిప్రాయమును తెలుపుటకై వేరువేరు విశ్వవిద్యాలయములకు తెలుపబడెను.

మధుర చాత్రాద త్రివైష్ణవసంఘము

ఆంధ్రమున కార్యక్రమము
మేలుకోటమే1 మధురజిల్లా చాత్రాద త్రివైష్ణవుల రెండవ సమావేశముప్రియ27వ చిత్రాపాణ్ణమిహోజులలో అలగారు తిరునాళ్లకువచ్చు యాతికులభోజనార్థము వేసదిగిగట్టున వేసియుండు పందిటిలో జరిగెను. సభాధ్యక్షుడు తెనుగు ఉపన్యాసముతో సభ నారంభించిరి. చాల తీర్మానము లంగీకరింపబడెను. గత సంవత్సరమున సమావేశమయిన మొదటిసభలో వారు తీర్మానిం

చిన విషయములను, గమనించినవారికి స్థానికబోర్డులందు ప్రాతినిధ్యమును, పాఠశాలలందు వారిపిల్లలకు శీతములు లేకుండను చేయవలయుననియు, ఆవిషయమున దక్షిణ ఇండియా ఆంగ్లభాషాభివృద్ధి సమాజములతో వేకేభవింపవలయుననియు రెండవ తీర్మానము.

ఈసంఘమువారి మాతృభాషయగు తెనుగు నభివృద్ధిచేయవలయుననియు, ఆవిషయమున దక్షిణ ఇండియా ఆంగ్లభాషాభివృద్ధి సమాజములతో వేకేభవింపవలయుననియు రెండవ తీర్మానము.

వారి కోత్సనములు జరుగు ప్రదేశమున నొక దిన్య భవనమును గట్టింపవలయుననియు, అందులకు అగ్యత్తులు సాంఘికులనుండియు వీరితో సానుభూతిని జూపువారి నుండియు చందాలను పొందవలసినదనియు మరియొక తీర్మానము.

మద్రాసు శాసనసభ కీసంఘమువారు రొక సభ్యుడుండవలెనని ప్రభుత్వమువారి యనుజ్ఞను విడయటయు, అగ్యత్తుడు నిర్ణయమునకు తగినవారిని జూపుటకు ఇతర జిల్లాల సమాజములతో సంబంధము పెట్టుకొనవలసినదియు కడపటి తీర్మానము.

వాతావరణస్థితి

1926 సం॥ మే నెల -వ 4 తేది మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధికవర్షపాతము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షపాతము	గత 24 గంటలలో వర్షపాతము	గత 24 గంటలలో తేలికపాటి వర్షపాతము	గత 24 గంటలలో వడపోతము
గోపాలపురం	89.7	78.8	...	1.41	44.96
విశాఖపట్టణము	89.5	80.6	...	2.10	87.09
కాకినాడ	97.0	79.5	...	2.20	89.09
మచిలీపట్టణము	91.8	79.8	...	1.85	41.69
కర్నూలు	104.0	80.2	...	1.14	26.61
బళ్లారి	108.0	76.2	...	1.59	30.61
అనంతపురం	...	...	...	1.18	27.28
కడప	144.1	81.8	...	0.85	31.28
నెల్లూరు	94.1	79.7	...	1.85	87.98
మద్రాసు	98.7	80.2	...	0.10	60.74
కడపూరు	91.8	79.7	...	0.50	52.94
నెలమ	99.1	78.9	...	8.00	89.80
కోయంబూరు	96.7	78.4	0.92	1.17	22.29
తిరుమనాపల్లి	111.8	79.7	...	0.06	38.18
నాగపట్టణము	98.6	81.2	...	0.32	54.98
మధుర	94.0	80.1	...	0.79	83.58
హంపి	90.1	81.2	...	0.89	67.00
తిరునెల్వేలి	...	...	...	0.95	28.34
తిరుచేరల	88.1	79.6	...	1.91	64.51
కొచ్చి	90.1	81.6	0.08	1.85	114.51
కాళికట్టు	98.1	80.0	...	0.68	117.18
మచిలీపట్టణము	91.6	79.4	...	0.71	26.88
దేవనకూరు	94.1	89.7	...	3.85	25.87
మిర్యోకాగ	85.4	84.9	...	1.14	125.45
కాళికావతి	71.6	54.7	1.63	5.25	62.18

సంగ్రహము:- ఈ సమయమున నున్నది. దక్షిణమున ఒకమోస్తగుగ నున్నది. మచిలీపట్టణములో పగటివేడిమి రెక్కి డిగ్రీలు తక్కినవి.

డక్కన్:- ఆకాశము నిర్మలముగనున్నది. శీతోష్ణస్థితి మామూలుగ నున్నది.

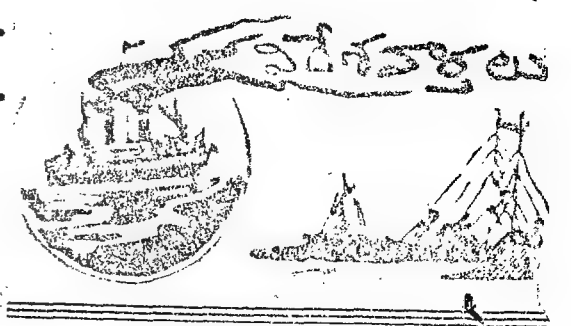
కర్నాటకము:- మేఘములు ఒకమోస్తగుగ నున్నవి. నెల్లూరులో 10, కడపూరులో 5, మద్రాసులో 2, డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కినవి.

కొద్దిగ స్థానికచినుకులు తప్ప వాతావరణ మనుహలముగ నుండును.

ఎస్. ఆర్. యు. సావూరు.

వాతావరణ కార్యక్రమము

సిహ్వా, మే 3:- వర్షము అస్సాములో సామాన్యముగను కాశ్మీరములో అక్కడక్కడను, బొంబాయి దక్కనులలోను సాధారణముగను, ఉత్తరభార్య పంజాబునట్టులు, పశ్చిమోత్తర పరగణాలో కొన్నిచోట్లను కురిసినది.
హూచన:- అత్యుత్తరమందు వర్షములేగ్గును. (అ. ప్రె.)

బ్రిటనుబొగ్గునమ్మ ప్రభుత్వబాధ్యత

జీవనాధారపోషణసంస్థ ప్రభుత్వాధీనమగుట

నిన్న సాయంత్రము పత్రికలు ప్రచురణగారేదు

(ఆంగ్లపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండను మే 3:- అత్యవసర తీవ్రపరిశీతు లండనునె నని ప్రకటించుటవలన ప్రభుత్వమువారు ప్రజాశాంతిని సంరక్షించుటకును, ప్రజల జీవితమునకు అవసరమగు ద్రవ్యములను సప్లయజేసి యెగురుతిదిగుమతుల దాకాశముగ జరుగునట్లుల హామీజేయుటకు కావలసిన పనులుజేయుటకు 1920 చట్టము ప్రకారమధికారముగలదు. ఆచట్టము ప్రకారము జీవితావసరములగు నీరు, నిప్పు, దీపము, ప్రచలనసాధనములు మున్నగువాని కాటంకముగలుగజేయు పరిస్థితులు గల్గినపుడు ఆత్యవసరతీవ్రపరిశీతయే, ర్వడినట్లు ప్రకటించవచ్చును. సప్లయపోషణసంస్థ కార్యనిర్వాహకసంఘము సంస్థానంతను ప్రభుత్వమున కొప్పగింతిపెట్టెను.

పత్రికాప్రచురణ లేదు

ఒక్కపత్రికదప్ప మిగిలిన సాయంత్రపు పత్రిక లేవియును నేడు ప్రచురణగారేదు. రేపుగూడ దేశములో నేమియు పత్రిక లచ్చుపడవు.

కాబినెటుసభ్యులును వర్తక సంఘాధీశులును కామమరి భవలో నెంత సంభాషించినను రాయ బారములు భగ్నములయైనవియు సమ్మె అర్ధరాత్రి ప్రచురింపబడుననియు 11-న గంటలకు ప్రచురింపబడెను.

“కామన్సునభలో రాయ బారములు వ్యర్థమైనవి”

లండన్, మే 3- (11-20) బొగ్గుపరిశీతులను

గూర్చి కామన్సునభలో రాయ బారములు వ్యర్థమైనవి.

లాహోరు కార్మికుల సానుభూతి

లాహోరు మే 3:- ట్రేడు యూనియనులు, లాహోరు కార్మికులయొక్క బహిరంగసభ యొక్కటి సమావేశమయెను. ఈసమావేశమున చాలమంది పాల్గొనిరి. ఇంగ్లాండు ఇప్పుడు సమ్మెకట్టిన బొగ్గుపరిపాలకడు సానుభూతి తెలుపుటయు సహాయముచేయుటకు సిద్ధముగ నున్నామనియు, క్రిందటి నోలయన్. డబ్ల్యు. రైల్వేసమ్మెయొక్కతరువాత చేర్చుకొని సమ్మెదారులను తిరిగి చేర్చుకొన వలసినదని భారతప్రభుత్వమును కోరుటయు మండినను కమిటివారి నలహోలను అనుబంధం తెల్పినది ననియు, శాసనసభలో ఎక్కువ ప్రాతినిధ్యమును కార్మికులకు ఈయనలినదనియు గోరుచు తీర్మానించిరి. ఇఖిలభారత దేశమందలి కార్మికులకునుసంఘవైమమములందు పాల్గొనరాదని హెచ్చరించిరి.

ఈమధ్య జరిగిన అల్లరులకు సహకార అత్యాశయు స్వాస్థ్యపరత్వములే కారణములని తెలిపిరి. అ. ప్రె.

పంజాబు వ్యవసాయమంత్రి

అమృతసరు, మే 3:- వ్యవసాయమంత్రి గౌరవనీయులగు సర్దార్ జోగీంద్రసింగుగారు నేటిముధ్యాహ్నమున పహాక్ కోటనుండి లాహోరుబోవువాళ్ళు స్పెషల్ ట్రెయినులోనిచ్చట దిగిరి. అంగార్యాల్లై రైల్వేప్రాంతభోత్సవమును జరిపిన పిమ్మట వీరిచ్చట 3 దినము లందురు. వీరిగౌరవార్థము కొన్నియేర్పాట్లుచేయబడినవి. అ. ప్రె.

ప్రెడెంట్ సాల్వాజువాన్ నడకబాగుండలేదనివానిభార్య విడమలకు దావాతేగా కలకత్తాపైకొట్ట జడ్జిను ఫోటో రుగారు భర్తను వదలివేయుటకు అనుజ్ఞను గ్రాంటుచేసిపిల్లల జల నశిటివనరు కిప్పించెను.

సర్వాపురము తాలూకా ప్రథమ ఆదిమాంధ్ర సభ-సర్వాపురము

అధ్యక్షుడు వ్యాసము

26-4-1926

నవల సెట్టి దేవేంద్రుడు (యం. యల్. సి) గారి అధ్యక్షతన సర్వాపురమునందు ఈ క్రింది భాగములు ముద్రితములు.

మన కర్తవ్యము

మనము విలపించిన ప్రయోజనము లేదు. మన పూర్వపు దశకు సృష్టించిన గర్వించదగిన గాని అంతమాత్రముతో మన అభివృద్ధి లోకమునందు ఒక్క-సంగతి గమనింపుడు. మీరు ముందు అభివృద్ధి గాంచుటకు రెండే మార్గములుగలవు. మనలను నాశనము చేయుచున్న సాంఘిక దురాచారములను దగ్ధము చేయుదు. అంతవరకు మనకు గతిమోక్షము చేరదు ప్రతిమలు లేవు. సాంఘిక దురాచారములతో కృతించుచున్న జాతి, పీడింపబడుచున్న సంఘము యొక్క పీడినీ తల యెత్తలేదు. ఇదే మన హిందూజాతిని అందు ముఖ్యముగా మన ఆదిమాంధ్ర సంఘమును పీడించుచున్న దురవస్థలలో ముఖ్యమైనది గ్రహించుడు. మన లోపములను నివారించుటకు మనము పై పద్ధతుల కాశించిన ప్రయోజనములేదు. ఏజాతియైనను మనకు అభివృద్ధి గాంచుటకు సాంఘికము అలసద చేసికొనవలయును. మేడిపాడువలెనందైన బ్రాహ్మణులు లేదు. నాసోదరులారా! ఇతిరులు మనలను హింసించుచున్నారని చెప్పిన నేను నమ్మును. మన అభివృద్ధికి పరులు అడ్డుపడుచున్నారనుటలో నాకు విశ్వాసములేదు. వికలబాహువులను గలిగి పాదజైవ విగ్రహములవలె నుండు మనము యేపని బడితే ఆపనికీ ఒక్క పర్యాయము దుముకు మన సంఘము; పర్యవేక్షణలను, రాతిబండలను చూడమచేయు బంధువులగు భుజముగల మన సంఘము పిరికి పండువలె బానిసలవలె గడ్డిపోచలవలె యుండిమనయు యితరులు మనలను ఆగ్రహింపక చూస్తూ నుట్టలో నాకు విశ్వాసములేదు. మనలోనుండు ముద్రాపాన దురభ్యాసమును యాత్రాగృహభీతు తనమును శుభాశుభ కార్యములందు మీరుచేయు దురాచారములను ముందు కట్టిపెట్టుడు. ఇవియే మన కొంపలను కూల్చుచున్నవి. ఇవియే మన స్వాభివృద్ధికి మేరుపర్వతమువలె అడ్డుబడుచున్నవి. మరముపేరట కుల మర్యాదలపేరట మనలను నాశనముచేసి ధ్వంసముచేయుచున్నవి. మీరు యెంతకీ క్రియించి అంతవరకే అంతకన్న తక్కువగనే మీ కార్యములు కొనసాగించు కొనుడు. మనకు గల్గుచున్న నష్టములను ప్రతి ఆదిమాంధ్రునకు నచ్చచెప్పడు. మనలో విద్య యందు ప్రాత్యహము తక్కువగానున్నది. పాఠశాలలు నిడించుచున్నది. బడిపంతులు సోమరులై సంఘాభిమానము లేక తీరికత్తుల కాశించి ఉపాధ్యాయత్వమును స్వీకరించుచున్నారు. నిరుపట్టి సోమరులు, తిండిపోతులు పైఅధికారుల ఆశీర్వాదము లేదు. స్థానిక సంఘములు దొరతనమువారు యితర కులములు మనకు చేయుచున్న కష్టకారములను మంటగలుపుచున్నారు. ఒక్కొక్క బడిపంతులు, ఒక్కొక్క గ్రామములోనుండి తన స్వజాతికై అన్ని విధముల నపారమైన సేవజేయుచున్నాడు. ఆది మాంధ్ర వహజనులారా! ప్రతిజాతియు విద్యాభివృద్ధివలననే దేదివృద్ధుననుగ ప్రకాశించుచున్నది. విద్యలేని మనుజుడు పశువుతో సమానము. ఇతరులములు అడ్డుకట్టలుపడి తమ బిడ్డలకు విద్యచెప్పించు కొందురు. మనమో అట్లుగాక పిల్లలను బడికి పంపుట యితరుల కేలుకొరకైనది తలంచెదము. ఈతాలూకాలో మన సంఘము విద్యాభివృద్ధియందు ముందంజవేయుచున్నదని నేను వినుచున్నాను. మీతాలూకాబోర్డు ప్రసిద్ధింబుగా రకుమలి రాత్రి గ్రంథి వెంకటరెడ్డినాయుడుగారును ప్రాత్యహింబు మన్నయలకు నాస్థానముపూర్వక వందనము లర్పించుచున్నాను.

ఈ మహానియునికి నా మనఃపూర్వకవందనము లర్పించుచున్నాను. మరియు మ-రా-రా-త్రి భాస్కర్ల ఈశ్వరుడుగారి పంజీ సంఘసేవకులు మరికొందరుగలరని వినుటకు సంతోషముగ నున్నది. ఈతాలూకాబోర్డులో 18వ పాఠశాలలోను 24 ఆది మాంధ్రపాఠశాలలుగలవని వివిధవిద్యాభివృద్ధికి యీ సర్వాపురము తాలూకా బోర్డువారును ఉదారచరితులగు మ-రా-రా-త్రి గ్రంథి వెంకటరెడ్డినాయుడుగారును ప్రాత్యహింబు మన్నయలకు నాస్థానముపూర్వక వందనము లర్పించుచున్నాను.

మీరు యెన్నికష్టములనుభవించుచున్నది అపఖలించుచున్న మీ బిడ్డలను విద్యావంతులుగాజేయుదు. విద్యయని మీరు రాతిబండలకు సృష్టించుదు. దేశచరిత్రలను వినుదు. పులికా పానముజేయుదు. నా సోదరులారా! కాల మార్పులను గమనింపుడు. మాపక్ష మందూకములుగా నుండుట మన పనిగాదు. మనము భిక్షువులము. మోఢ సంతతివారము. బుద్ధిభ్రంశపుల బిడ్డలము. చురుహాపతివ్రత మణుల వంటియులము. పూర్వము మన సంఘము లో భ్రాతృభ్రాతృ దేదివృద్ధుననుగా కలగుచుండెను. అజ్ఞానాంధకారములో మునిగి కొట్టుకొనకుడు. ముందు సాంఘిక దురా

చారముల నిర్మూలనము, దానితో విద్యాసాధనము యీరెండును మనకుగలిగిన ధన్యము. ఈవిద్యాభివృద్ధి విషయములో ఒక్కమాట చెప్పుచున్నాను. ఆదిమాంధ్రులకు గుడిపెలలో ప్రత్యేకించి ఏకాంత పాఠశాలలకన్న మిత్రమపాఠశాలలే యెక్కువ ప్రయోజనకరములు. ఇట్టి పద్ధతులు దీనజవాభిమానులకు నాయకులు అక్కడక్కడ ఆవలించించుచున్నాడు. మాయోలూరు తాలూకా యందు విషయమై ముందంజవేయుచున్నది. మీరు పట్టణముందలి ఉన్నత విద్యాలయముందును యితర పాఠశాలలలోను యీ ఆదర్శప్రాయమైన పద్ధతిని మాత్రపాత్రక సంఘమువారును అభ్యర్థింపకు మ-రా-రా-త్రి రావుసాహెబు బడిటి వెంకటాచార్యునాయుడు బి. యె. యం. యల్ గారును అవలంబించియున్నారు. వారిని నేనెంతయు కొనియాడుచున్నాను. వీరు యితర విద్యాలయములో మన ఉపాధ్యాయులను నియమించుటయే గాక ఉన్నతవిద్య యెదుట ప్రాథమిక విద్య వరకును ఉచిత విద్యాదానము చేయుచున్నారు. ఇట్టి విద్యా ప్రాత్యహమే మీ తాలూకా బోర్డువారును, ప్రసిద్ధింబుగారు చేయుచురుగాక అని ప్రార్థించుచున్నాను.

ప్రతి తాలూకాలోను ఒక్క వసతిగృహముండుట అవసరము. ప్రతి ఆదిమాంధ్ర విద్యార్థికిని ఉచిత విద్యాదానము చేయుటయేగాక విద్యా ప్రాత్యహమునకుగాని కొంత విద్యార్థి వేతనముగూడను తరగతులనుబట్టి యిచ్చుట ముఖ్యవసరము. ఇందుకొక ఉదాహరణము చెప్పుచున్నాను. జోడా సంస్థానము ఈపట్టణములకు భారత ప్రభుత్వమునకు ఆదర్శగ్రామమైయున్నది. అచ్చట నాల్గు కేంద్రవిద్యార్థి వసతిగృహములను మన బాలరకు సాపేక్షములయేగాక నిర్వహించి ప్రాథమికవిద్యను అందరితోపాటు మన బాలరకుగూడ నిచ్చుచు విడ్డబెట్టుకొని పాఠశాల భారము తీర్చిపెట్టుట లేకుండా 5 మొదలు-25 రూపాయలవరకు విద్యార్థి వేతనము లొసంగుచు ఆహారాజా కన్నతండ్రివలె భవాభ్యులయెదుట దరిద్రుల బిడ్డలవరకును పోవకుండ, దీనప్రభువై తనకీర్తిచంద్రులను నలుదిశల ప్రకాశింపజేయుచున్నాడు. కొటానాకొట్టు రాబడిగలిగి వికల భాషమును ప్రకటించు మన ప్రభుత్వమువారు యాయాదారపద్ధతి కేల నవలంబించి నాకు బోధపడకున్నది. ఇప్పుడు మీరు మాకు ప్రసాదించు వరములు అసంపూర్ణములు, అని నచ్చచెప్పుచున్నాను. ప్రభుత్వము వారిని దీనముగా వేడుకొనుచున్నాను. ఇట్టి విద్యాపద్ధతులనే కొంచెము కొంచెము మెనూరు, తిరువాన్కూరు రాష్ట్రములు అవలంబించినటుల తేలియుచున్నది.

పరాధీనత

మనలో స్వాతంత్ర్యాభిలాష లేదు. వన జీవనము మన యునికి మన పర్యవస్థను పరుల ఆగ్రహాగ్రహములపై ఆధారపడియున్నది. లోకములో ప్రతి వ్యక్తియు దరిద్రుడుగనో ధనవంతుడుగనో ఉండవచ్చును. కాని ప్రతి మానవుడును తన భుక్తికై యితరులతోట్టుపై పరులకు బానిసవలె ఉండుట దుస్సహము. పెద్దలందు భక్తివినయభిధేయతల ప్రతివానియందుట సహజము సత్పురుషులను అగ్రజాలను, భక్తులను, పండితులను, భూస్వాములను మనము మాత్రమేగాక ప్రతిమానవుడు గౌరవించక తప్పదు. అదిమాడదని నేను చెప్పెను. కానియొక మానవసంఘము జాతిలోనుంచి ప్రత్యేకించబడి యుగయుగముల పర్యంతము నిక్కుమొక్క లేక అలస పాలనలకు దూరమై, పరమ హీనముగా బానిసలవలె చూడవలెను మాత్రము చాల దుర్భరము. ఓ అగ్రజాతి మహానాయకులారా! మాఅవస్థలో మీరుండెరిగి తలంచుడు. మేము నివసించు గ్రామముల సోపలను మురికి కాలువలుచే చుట్టబడియుండి, అతి యెవ్వారును దుర్వాసనకొట్టుచుండు, చెల్లు నీడలులేని తావుల మున్నగు మీరు కాపురము చేయుచుండెరిగి యోచించుడు. మీభార్యజడ్డు మీరు మానలేదూస్వాములకు తీసి తోట్టులో జన్మభస్మాంతరముల వరకును బంధింపబడిరి తలపోయుడు. మమ్ములను రాజబాటలతోను నడిత్రోవలలోను నడవనియ్యక, తిన్నును, చాపమోడును, యితరులు మీపై అధికారము నిరంకుశముగా చెలాయించుచుండెరిగి అనుకొనుడు. దేవతాదర్శనమునకు దూరమై సత్సంగస్థలమునకు వెలివేయబడి విషమావస్థలో మీరందరు ఏకముగా నుండెరిగి యోచించుడు. ఒక్క పర్యాయము దక్కి ఆశ్రికా, కనడా మొదలగు వలసరాజ్యములలో మన భారతీయుల అవస్థయే మీరు యిక్కడ నొందుచుండెరిగి సృగిలమకొనడు. అప్పుడు మీగడ్డోలు యెట్లుండును! మీరు వట్టి ఉపన్యాసములతో సభావేదికలపై మీ దేశభక్తిని ప్రవర్ణించెదరు. గడ్డోలు పెట్టెదరు. స్వాతంత్ర్యము, స్వరాజ్యము అని రాజకీయ వేదాంతమును ప్రదర్శించెదరు. రాజా రామమోహన్ రాం, స్వామి శ్రద్ధానంద, లాలాబజుపతిరాం, మహాత్మాగాంధీ, మొదలగు భారతీజాతీయోద్ధారకుల ఉపదేశములను పెడచెవిని పెట్టిరి. శుక్కు ప్రసంగములు చేసెదరు. మీదేశభక్తి మీ హృదయవేదన, మీ త్యాగము పురమందిరములలోను పట్టణవాసముల వద్దను బంధింపబడియున్నది. పల్లెలలోనికి రాకు. మామొరాలకించరు. మీ దీనినికీ లిపించరు. మీ కార్యసూత్రమును వాక్పరిచునను నందే గాక ఆచరణమునందు మీ కనబర్రు! ఈవరిద్ర నారాయణులను మీరు కన్నులు విప్పి చూడరా! మాబానిస బంధము

లను (తెంపి విముక్తి నివ్వరా! మీరు కుల బానిసలై, అంటు నకు అన్యత్యక్తన నెరచి భీతిలించున్నారు. ఇన్నికొట్టుచుండి ప్రజలకు మీరు అదిమిపట్టి కాపనభలను, స్థానికసంఘములకును, తాత్కాలికముగా మీరుజూచు కపటదేశభక్తి చూచి భారతమాత దుఃఖించుచున్నది మీరు కుల కక్షలకును కులద్వేషములకును సోపానములు కట్టుచున్నారు. మీపై మాకుల ఆశపన్నులించున్నది. ఆదిమాంధ్ర మహాజనులారా! ఒక్క-సంగతి గమనింపుడు. మనది ఒకప్పుడు మహావిశ్వర్యము నొందిన జాతి యని గ్రహించండి. మనము కాలాశ్రమన నేడు యెట్లుంటే మేగాని పకల పరిశ్రమలును మహాపదవులును మన గుప్పెల్లో నుండినవి. ఇప్పుడు మనబ్రతుకుదెచ్చు మన పరువు మర్యాదలు నాశనమైనవి. తిరిగి మనజాతినితన కట్టుపట్టుములతో ఉద్ధరించ మిమ్ములను ప్రార్థించుచున్నాను. మనము స్వతంత్ర్యములకు అవలంబించవలెను. మనలో ప్రతివ్యక్తియు స్వేచ్ఛగా జీవనముచేయుట నేర్చుకొన గోరుచున్నాను.

ఆది మనలో నేగలదు. సంకల్పము మీలో గలుగవలెను. మన సంకల్పము నేదియు అడ్డుపెట్టజాలదు. పరమేశ్వరుడు తప్పక తోడ్పడగలడు. ఇతరులందఱ ఋణములు మీరు తీసుకొనవలదు. ఎంతయున్న అంతవరకే మీరు జీవనము చేయగోరుచున్నాను. ఒక్క రూపాయి ఖర్చుతో అంతకన్నను తిక్కువయైన సరే మీరు శుభాశుభ కార్యములను నిర్వర్తించుకొనుడు. లాసగారులో ఒక చిత్రమైన విషయమును యీసంధ్య ప్రతీకలలో జూచితిని. పండిత దుర్గాప్రసాద్ మహాశయులు వారు 18 లతో 54 పెండ్లిండ్లు చేసినవింటిని. శుభాశుభ కార్యములలో మద్యపానమును, నూరకపదన కులమువారి సందర్శన పీఠి, క్రియన్నను లేకున్నను, కలపెద్దల జబరద సీసలగు భోజనములు పెట్టుట ముమ్మాటికి చూపకుచున్నాను. ఇందు విషయమై మనము అప్రలపాతై, భార్య బిడ్డలతో సహా ముగా గుడిపెలు మిత్రులకుండా తోక్కుబడి మన సంసారములు కూలిపోవుచున్నవి. ఇదే మన పరాధీనతకు బానిసత్వమునకు ముఖ్యకారణము. ప్రతి చిన్నవిషయమునకును మద భూస్వాముల వద్దచేతులు చాచెదము. ఇదియే మనముచేయు మహాపరాధము. మీరు ప్రతిదినము సంపాదించుకొను ద్రవ్యములలో ప్రతివ్యక్తియు అధమము సంఘునికై ఒక పెసా అయినను విమలముంబ సాహాయ్యమునకు అధమము ఐక ఆజా ఆయనను దీనమునకు కూడబెట్టుకొనడు. పెల కొక్కపర్యాయము లేక వారమునకై నను సరే పరపతి సంఘములలోను లేక దొరతనమువారి బ్యాంకులలోను నిలువజేసికొనుడు. దీనిచూహాత్మ్యమును పరీక్షించకేడుచున్నాను. మేము దరిద్రులము నిష్కహయాలమని విలపించిన ప్రయోజనములేదు. మీలో ఆత్మగౌరవము స్వాతంత్ర్యాభిలాష వ్యయం సహాయము లేనంతవరకు అభివృద్ధి నొందజాలరు. ఇదియే మనజాతికి మహానుకరము పండిది, కామధేవువు. ఇతరులపై ఆధారపడకుడు. ఒకరి సాహాయ్యము తాత్కాలికముగ కొంతసరకు మనకు తోడ్పడునే గాని మనలో సంఘాభిమానము, స్వజాతియందు మనకుగల ఆవేదన కార్యరూపమున కనబడిననే గాని ప్రయోజనము లేదు. మహానీయులారా! ఒక్క మనవిజేయుచున్నాను. మా ప్రాంతములలో నేను మీకు యిప్పుడు బోధించినవి ఆచరణమునకు పెట్టితిని. ఇతరులపై అప్పత్తినికొనకయే ఇతర బ్యాంకులు మనకు యిచ్చుటకు సంకల్పముగా నున్నను ఉపేక్షించి మాసంఘసభ్యులే తమ స్వంతపెట్టుబడితో నొక పరపతి సంఘమును నిర్వహించుచున్నాడు ఇట్టి సంఘము మరియొకటి ఆదిమాంధ్రులకు మన ఆంధ్రదేశమునందు గలదా అని ప్రశ్నించుచున్నాను. శుభాశుభ కార్యములలో జీవహింస, మద్యపానము పూర్తిగా నిషేధించితిని. ఈ దురాచారమును ఆవలకు పారద్రోలితిమి గర్వముతో చెప్పుచున్నాను. ప్రతి పండుగకును ప్రతి పుణ్యదినమున భజనం ఉత్సవములు చేయుట ప్రారంభించితిని. అనేక పల్లెలలో యితరులవద్ద యాచించకనే భజనమందిరముల నిర్మించితిమి మన బాంధవులకు విద్యాభివృద్ధియందు ప్రాత్యహము కలుగజేసి అనేక ముగి యువకులను తీర్చిదిద్దు చేయుచున్నాను. మీలో కొందరు మా ప్రాంతములను జూచియుండురు. మాభజన ఉత్సవములలో పాల్గొనిన వారు కొందరిక్కడ గలరని తలంచెదను. మీలో సంఘసేవకై కొందరు యువకులు బలులుదేరవలయును. త్యాగము చేయవలయును. మీలో ఒక్కొక్క విద్యావంతుడు తనసంఘము నుద్ధరించవలెనని వేడుచున్నాను. లేనియెడల మనజాతికి యెంత మాత్రమును మోక్షములేదు. రెడ్డి, కమ్మ, కాపు, కెట్టి, బరిజ, విశ్వబ్రాహ్మణాది సంఘములకు జూడుడు. వారిలో యెంత గొప్పవలనముగలిగినది. వారి కులములను కరవేగమున అభివృద్ధిలోనికి తీసికొనివచ్చుచున్నారు. పత్రికలు పాఠశాలలు పరపతి సంఘములు పసతిగృహములు నెలకొల్పుచు తమ స్వాభివృద్ధికై యితర సంఘములతో హోరాహోరీగా పోరాడుచున్నారు. అన్ని సంఘములలో న్నను మనది అతిబాహుళ్యమైంది. మనల నెదుర్కొనుచున్న భూర సమస్యలు వారికి లేవు. వారి అందరి కంటెను మనము వెయ్యిపెట్టు బలముతో మన సంఘాధ్యక్షులకు పూనుకొనవలయును. అసంఘాభిమానము ఆత్యాగశీలములు మనలో కలవా! పాపము అడవి మృగములవలె నిడించుచుండుము

ఎవని కై నను సంభాషింపవలయునని పిచ్చియై తిరిగి వచ్చినచో ఆసంగమును చెప్పవలయును. అందుకు నడుపుడు! గమ్యస్థానము చేరువరకు ఆగవలదు. మీరు స్వతంత్ర వ్యక్తులనే లునఁబరిచింపరు! మీకష్టమును, మీ జన్మమును, మీ భుజబలమును పరులకు ధారపోయింపకంటె కొద్దిగనో గొప్పగనో భూసంపాదనచేసి నేవ్వము యేలకేయరు! తోటలు, దొడ్లుసాగుచేసి పంటలు పండించి, కాయకూరలు, ఫలములు తిరిగి అమ్ముకొనవచ్చును. భాగ్యములు అమ్ముకొనవచ్చును. పూర్వము మనకులదే వలెయై మన ఆర్థికాభివృద్ధికి పెట్టనికొట్టయిన నేతన యేల పునఁగదరింపరు! అయిదురూపాయలు లేక ఒక్కరూపాయి పెట్టుబడితో వ్యాపారము సాగినవచ్చును. పాడి పశువులను పెంచి అభివృద్ధి గాంచుట మీకు తెలియదా! బండ్లు తోటలు మీకు తెలియదా! మీకు బానిసత్వము జీర్జించినది.

తూర్పుదేశమునుండి వచ్చిన ప్రజలను జూడుదు. ఒక్కగోచి, కండ, కర్రతో నిక్కడినుంచి యిప్పుడు యెక్కెరిలో నుండిరి. వారు భూస్వాములు, పెట్టుబడిదారులు, వర్తకులు ఇంజను డ్రైవరులు, బడిపంతుళ్ళు అన్నివృత్తులు వారిపట్టులో నున్నవి. దీనికి కారణము వితతివనము వితవ్యయము. మీనలెనారు పాలేద్రవృత్తి చేయరు. బానిసత్వమునకు ఒడబడదు. మీనలె తన్నులు, గుడ్డులు, దుర్బాషలుపడరు. రంగూను, అస్సాము నెటాలు మొదలగు స్థలములకు కూలికై భార్యాబిడ్డలను నడలిపోవరు. ఎవరో కొందరు బుద్ధిహీనులు పోవుగాక. మొత్తము మీదను మాట్లాడుచున్నాను. మీ భావి యొక్కత్యమును అభివృద్ధియను యిచ్చుటనే గలదు.

మహానాటి మహాజనులార! నాకులసోదరులార! మీరెంతవరకును స్వతంత్రముగా జీవనము చేసికొనుట అలవడ చేసకొనుడని మిమ్ముల వేడుచున్నాను.

క్రైస్తవ మత ప్రచారము

మనలో ఒక వ్యామోహము కొంతకాలమునుండి బయలుచేరినది. భూములను, పదవులను ఉద్యోగవాంఛలను మాత్రమే ఆశించి మనవారు యితర మతములలో నుండమందలు గాచెరుచున్నారు. మొదట కొందరు అగ్రకులములలో యీపదవులకు భ్రమపడి ఈవ్యామోహములో పడిరి. వారిని ప్రేరేపించి లెక్కపెట్టవచ్చును. ఈభ్రమ అగ్రజులలో నేడు అంతరించినది. ఫాదర్ల కార్యక్రమము అరికట్టబడినది. మనవారు అమానుకులు, విద్యావివేకశూన్యులు. తమ కష్టములయెట్లు తీరునాయని యోచింపలేరు. ఫాదర్లకు వేరుతావు కానక మనపల్లెలు కార్యక్రమములుగా జేసికొనిరి. మనవారిని మతభూషణగాక పదవులకు యిరవాంఛలకు భ్రమపెట్టి తమ మతములో చేర్చుకొనుచున్నారు. ఈ మతములో కలిసిన స్వర్గములభించునను ఆశకంటె తమకు పరువు మర్యాదలు గలుగుననియు, తమ బిడ్డలకు విద్యాభివృద్ధులు అలవడుననియు తమకు అందరితో స్వేచ్ఛలభించుననియు నమ్ముసాగిరి. అయితే చిత్త సంస్కారము లేనిదే నట్లపదవులపై ఆధారపడు మతము యెంతవరకు నిలచును! క్రైస్తవమతములో కలిసిన పల్లెలను లెక్కకు మీరించాచితిరి. మనుపటికిని పిమ్మటను మొత్తముమీద మార్పు కాన్పించలేదు. ఏదోయొక ప్రాంతమునగాని కొందరు వ్యక్తులగురించిగాదు. ఈ మతములో గలిసిన జనసమూహమునుబట్టి మాట్లాడుచున్నాను. క్రైస్తవమతము అవలంబించిన ఆదిమాంధ్రులు వేలకొలది వచ్చాతాపము పడుచున్నారు అబంధములను వదలించుకొనుచున్నారు. మహాజనులార! మీరందరును ఒక యుమ్మడిని మీహక్కులను సాధించుకొనుడు. పంటలు, పంటలమ్ములకై స్వల్పజీతములకై భ్రమపడకుడు. ఈఫాదర్లు నిజముగా మన ఆదిమాంధ్రుల నుద్ధరించుటకు మేము అవతరించితి మని చెప్పెదరు. అట్లయినచో మన వారిని మతములో ఏలకలుపలయును! కోటాన కొట్ల ద్రవ్యము క్షేత్రభండములనుండి తెచ్చి మతములో కలిసినవారికి వినియోగించెదరు. క్రైస్తవ ఆదిమాంధ్రుడని పేరు పెట్టి దొరతనమువారియ్య నామిశేషములను నివేశనభూములను విరాళములు మొదలైన వాటికి అనుపదెదరు. దొరతనము వారును వీరికి వకులైరి. కాని క్రైస్తవులను ఆదిమాంధ్రులు వేరనియు వీరి సాంప్రదాయములకును వారి సాంప్రదాయములకును యెట్టి సంబంధమును లేదనియు మతాచారములు అనేకవ్యత్యాసములతో కూడియున్నవనియు దేశనాయకులను దొరతనము వారును తెలిసికొన వేడుచున్నాను. ఈమతములో కలిసినవారిలో మద్యపానము అవినీతి హద్దులేకుండాయున్నది. మన సంఘములోనుంచి క్రైస్తవమతము స్వీకరించిన వానికిని ఆదిమాంధ్రులకును యెట్టి వ్యత్యాసములేదు. మతవ్యాప్తికై ఒక పల్లెలో చేరి ఒక పాతకాల నెలకొల్పెదరు. ఒక బడిపంతుఁడు ప్రవేశించును. ఆతడే పంతుఁడు, ఫాదర్, ఫాదర్లు, ప్రతిదినమును బాలురకు విద్య జెప్పటకంటె ఈ పంతుఁడు ఫాదర్ యేసునాథుని శిలువపై పునఁ మాడుచు గ్రామస్థులకు బోధించును. ఇతడు నిద్రాగురువుగాదు, మత బోధకుడు. క్రైస్తవ మత ప్రవేశము నలన మనసంఘము చీలికలై పోవుచున్నది. 10 లేక 12 మి.నరీ సంఘములు. వీరిలో వీరికి పోటా పోటిలు. అగ్రకులములపై తిరస్కారభావము. ఈవిధము బుర్రలో బాగా యెక్కినది. ఈ క్రైస్తవపంతుళ్ళుంపులను వెంటబెట్టుకొని సిబిలు క్రిమినలు కోర్టులలో తరచు మూగుచుండురు. మన జాట్లు, బొట్టు సాధు

త్వము, సాధుభావము, సౌశిల్యము, పాత్రివ్రత్యము, అంతరించి పోయిండ్లతోను వట్టి మోగములతోను మనము ప్రత్యక్షముగను న్నాము. మహానాటి మహాజనులార! మన శ్రీరాములు, సీతాదేవి, అరుంధతి, మహా భక్తాగ్రేసర వంద మొదలగు పుణ్యపురుషులను స్మరించుకొనుడు. ఆరాధింపుడు. మీ హక్కులకై అన్యమతములతోనికి దిగకుడు. హిందూసంఘముతో మీ స్వేచ్ఛకై మీ బానిసవిముక్తికై సాత్వికసమరమును సల్పుడు. మీప్రాణములు జాతీయ బలిపీతమున అర్పింపుడు. మీపవిత్ర క్రమము చిందింపుడు. వీరస్వర్గమును ఆలంకరింపుడు. పడవులమీద ఎక్కసీయకపోయినను మోటారులపై మీకు స్థానము లేకపోయినను దేవతాదర్శనము లభ్యము కాకపోయినను యిన్ని నేలమంది ఈ ఆవమానమును సహింపకుడు. మీరందరును ఒక నాయకత్వమున మీ హక్కులను సాధించుకొన వేడుచున్నాను. అయితే అన్యమత స్వీకరణము మీగమ్యస్థానము గాదు.

దీనజనోద్ధరణము

భారతదేశమందు దీనజనుల నుద్ధరించుటకు గత 30 సంవత్సరములనుండి కొందరు నాయకులు కృషిసలుపుచున్నారు. ఈ ప్రయత్నములలో ఆర్యసమాజము అత్యుత్సాహముతో నుండంజవేయుచు ధర్మప్రచారము చేయుచున్నది. మూఢాచారవిహితముతో తీవ్రముగా పోరుసలుపుచున్నది. మొగమాటము లేక మన కష్టసుఖములను లోకమునకు వెల్లడిచేయుచు మన హక్కులకై అపారకృషి సల్పుచున్నది.

బ్రాహ్మసమాజము, దివ్యజ్ఞాన సమాజము, రామకృష్ణ విశేకానంద సమాజము, మరియు కొన్ని యితర సంఘములును పనిచేయుచున్నవి. మాఆంధ్రదేశములోను కొన్ని ప్రదేశములందు మాత్రమే కొందరు దీనజనబాంధవులు ఈ ప్రయత్నము సల్పుచున్నారు. గుడివాడ, బందరు, ఏలూరు, రాజమహేంద్రవరము పట్టణములలోను ఆచుట్టుప్రక్కల కొన్ని గ్రామములలో మాత్రమే ఈ నాయకులు సేవజేయుచున్నారు. కాని ఆంధ్రదేశమున జరుగు ప్రయత్నములు నాకంతగా తృప్తికరముగ లేవు. అంతమాత్రమున మాకై సేవజేయు మహానీయులను నేను తృణీకరించుటలేదు. ఈఅసహాయోద్యమమునకు పూర్వమే ఈ ప్రచారమందు కృషిసల్పుచున్న దేవసేవకులు తప్ప మరియెవరును యిందువిషయమై పూనుకొనుటలేదు. స్వరాజ్య సంపాదనమందు మన నాయకులకు గల యుత్సాహము కులాభి మానములపై కొందరికిగల స్వాభిలాష, హిందూజాతి నిర్వాణముపై యెవరికిని దృష్టిలేదు. అయితే నేడు దేశయులలో కొంతవరకు మనవై పునకు దృష్టి మరలినది. మన యెడల పాపభూతి జూపుచున్నారు. కొంతవరకు గాంధీమహాత్ముని యుపదేశములు మహాత్మరమైన పనిజేసినవి. “నిర్వాణకార్యక్రమమని విలపించు అసహాయ వారులును, మన మందరము బ్రాహ్మణేతరులమని మనలను గూడ తమలో లెక్కించుకొనుచు ఉద్యోగాభిలాషచే పెనుగులాడుచున్న జన్మినువర్గమువారును, కార్యచరణమునందు మనకు మనఃపూర్వకముగా తోడ్పడి, మనల నుద్ధరించుటయందు వీరు జారిపోవుచున్నారు. దొరతనమువారు మనకు పెక్కు విషముల సాహాయ్యముచేసి, మన హక్కులను గమనించుచున్నారు. మనకు నామిశేషములు యిచ్చియు, విద్యాభివేతనములు, బావులు మొదలగువానియందు ప్రవేశము గల్గించియు పాతకాలయందు అందరితో సరిసమానముగా చేర్చుకొనుటకు తగిన సావకాశములు కల్పించియు మన అభివృద్ధికి విశేషముగా సాహాయ్యము చేయుచున్నారు.

ప్రభుత్వమువారి తోడ్పాటువలననే మనకు కొంత ఆత్మగౌరవమును మనకు యిచ్చి ముఖము లభివృద్ధియు గలుగుచున్నది. ఈతాలూకాలో లేబరు డిపార్టుమెంటును నెలకొల్పి పూర్వమునని య బాల బాలికలకు విద్యాప్రాప్త్యాహము గలుగజేయవలయుననియు, ఇంకను యితర సౌకర్యములను ప్రసాదించవలయునని ప్రభుత్వమువారిని వేడుచున్నాను. దేశనాయకులార! మా బలమును, మాశక్తి ప్రభావమును మీరు గమనింపుడు. మమ్ములను వదలిన మీప్రయత్నములు వ్యర్థముగనని మనవిజేయుచున్నాను.

మన హక్కులు

ఇంతవరకును కొన్ని సంగతులు నాకు తెలిసినంతవరకు మనవిజేసితిని. మనలో విద్య కలిగినవారికి తగిన పదవులు లభించుటలేదు. అటు కులవృత్తిని యిటు ఉద్యోగములకును మనవారు భ్రష్టులగుచున్నారు. ఈ తాలూకాలోని యూనియన్ తాలూకా బోర్డులలోను మనకు కొంతవరకు న్యాయము కలుకజేసిరిని వినుటకు నాకెంతయు సంతోషముగనున్నది. దేశనాయకులకును దొరతనమువారికిని ఒక్క విషయమును గురించి మనవి జేయుచున్నాను. మాసంఘములో చదువుకొన్నవారును తగిన యోగ్యులను లభించినప్పుడు చిన్న పెద్దయోగ్యములు మా ఆదిమాంధ్రులకై యివ్వవేడుచున్నాను. పదిసందిలో తిరుగుట నూతన విషయములు నేర్చుకొనుట, పెద్దల సహవాసమును

క్రమ క్రమముగా అలవడును. మాసంఘము వారి కందరికిని యిందువలన యెక్కువ ప్రాప్త్యాహారముగా నుండును. యంతవరకును దొరతనమువారును దేశనాయకులును మాజాతీయందు చూపిన ఔదార్యమునకు నే నెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఇచ్చట కొంతకాలమునుండి మాజాతీయవృద్ధికై విశాలహృదయముతో తోడ్పడుచున్న సబుకల్టరు శ్రీ శ్రీ శ్రీ సింగోడియన్ దొరవారికి నేనెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ మహానీయుడు ఈప్రాంతములో అధికారిగానుండి ఆదిమాంధ్రులకు అనేకపందల యకరముల భూమిని యితరసౌకర్యములను కలుగజేసిరిని వినుచున్నాను. ఇట్టి ఉదారచరితులగు, అధికారులవలననే మన కెక్కువ మేలు గలుగును. ఈమహానీయుని ఉద్యోగపదవిలో మన కెక్కువమేలు కలుగునని వాంఛించుచున్నాను. ఈతాలూకా ప్రజలందరును మాజాతీ నుద్ధరించుటకు తగువిధమున తోడ్పడ ప్రార్థించుచున్నాను. ప్రతియూనియను తాలూకా బోర్డులలోను అధ్యక్షము యుగ్మకై నను ఆదిమాంధ్రసభ్యు లుండవలెనని వాంఛించుచున్నాను. మీజిల్లాలో లేబరు డిపార్టుమెంటు లేనందులకు నాకు విచారము గలుగుచున్నది. వరపతి సంఘముల ప్రాప్త్యాహము కాన్పించుటలేదు. దొరతనమువారు ఈతాలూకాలో ఆదిమాంధ్రులకు ఎక్కువ సౌకర్యములు గలుగజేయ వేడుచున్నాను.

సంఘ నిర్మాణము

ఇదివరకు మనలో సంఘకైలేదు. తగిన కట్టుబాట్లు మనకులేవు ఇప్పుడు మన మందరమును ఏకజాతీయని భావించుకొనవలసినతెరువా మాసన్నమైనది. సైసంఘములలోవలె వినుగుపుట్టించు పలుతెగలులేవు. ఆదిమాంధ్రులందరును ఏక కుటుంబమని తెలుసుకొన గోరుచున్నాను. ఆదిమాంధ్రులనగా ఒక్కమాలలే అని పలువు రభిప్రాయము. అస్పృశ్యులుగా నెంచబడు మాలమాదిగ పాకీ కులకులందరును ఒక్కటి అని మీరు గ్రహించుడు. మన అందరి కష్టసుఖములు ఒకటే. మనలో స్వల్పభేదములు తిప్ప అంతకన్న మరేమియు కాన్పించవు. మనలో విద్యాభివృద్ధి కలిగినకొలది సంభాషింపవలసి దినదినాభివృద్ధి గాంచిన నాటినుండియు భిన్నభావము అంతరించును. వృత్తులు వేరుగావచ్చును. అంతమాత్రమున మనకెడ బంధముండదు. నాసోదరులార! మీరు తాలూకాసంఘమును గ్రామసంఘములను యేర్పరచ గోరుచున్నాను. ప్రతి గ్రామమునకును తాలూకాకును కొంత ద్రవ్యమును సమకూర్చవలయును. ఇతరులు మనకై అనేక కష్టములు తెచ్చిపెట్టెదరు. మన హక్కులను అపహరించెదరు. న్యాయస్థానమునకు లాగెదరు. అమానుకులనుజేసి హింసించెదరు. అయితే యీతాలూకాలో యిట్టి దౌర్జన్యములు అంతగా లేకపోవచ్చును. అయితే యిచ్చుటభూస్వాములను అగ్రకులములను సాధుభావము గలవారని నమ్మెదను. అయితే మనము చేయవలసిన సేవ అపారముగా గలదు. విద్యా ప్రాప్త్యాహమునకును భజనసమాజములు నెలకొల్పటకును ప్రతిగ్రామమున భజనలు ఉత్సవములు చేయుటకును సభలు సత్కాలక్షేపములు కొనసాగించుటకును ఆదిమాంధ్రప్రచారము మనసంఘములో త్వరితగతిని ప్రచారము సల్పుటకును ప్రచారకులను నియమించియో గౌరవప్రచారకుల భత్య ఖర్చులతో మరియు యితరీకుల సంభాషివృద్ధికి తోడ్పడుటకు కొంత నిధిని సమకూర్చుట అత్యవసరము. గనుక జిల్లా ఆదిమాంధ్రసంఘముతో మీరు సమిష్టిగానుండి మీకష్టసుఖములను సంఘమునకుదెచ్చి సంఘబలమును వృద్ధిచేయ గోరుచున్నాను. ఈప్రాంతములలో ఏయెక్కట్లు తలపించినను లేక మీకు ఏఅన్యాయము జరిగినను వెంటనే జిల్లాసంఘమునకు తెలుపుడు. మీలో కొందరు బుద్ధివంతులు యిచ్చుటగలరు. మనది ఒకదీనజాతి. మనము దరిద్రులము. అయితే మీలో ఆత్మవిశ్వాసము, బలిదానము, త్యాగము ఉన్నచో మీకు ఎక్కడలేని బలమును గలుగును. ఈప్రపంచములో ఘనకార్యములన్నియు దరిద్రులే సాధించిరి. రాజ్యములు స్థాపించుటయు, నిర్మాణపరచుటయు ధర్మప్రచారమునకు తోడ్పడుటయు, దరిద్రులే సాధనము. శిక్కులు మొదలయెవరు! గురుగోవిందు, గురునానక్, టెగ్ బహదూరు, మొదలగువా రెవరు! శివాజీ తన సామ్రాజ్యము నెట్లు స్థాపించెను! పెగెంబరు మహమ్మదు వారిశిష్యులు యెట్టి వారు! ఏనునాథుని అనుచరులు యెటులజూచి! ఈలోకములో ప్రతిధర్మ సంస్థాపనాచార్యుడును ప్రతి సామ్రాజ్యనిర్మాతయును అవతారపురుషుడును దీనల సహాయముననే మహాత్మ్యుష్ట కార్యములను నెరవేర్చగలిగెను. శ్రీరామచంద్రుని అనుచరులు వానరులని మిరెగుదురు. క్రైస్తవుడు రాజ్యభ్రష్టులైన పాండవులపక్షముచేరి ధర్మసంస్థాపన జేసెను. గనుక మనము పేదలమనియు విద్యాగంధములేనివార మనియు మనకండలేదనియు యెన్నటికి యోచింపకుడు. మనకు కావలసినది ఆత్మవిశ్వాసము గనుక మీరు ఒక్కపర్యాయము మీకులదేవతస్మరింపుడు. మనది నీతిజలము. ధర్మబలము. ఇతరులు స్వలాభమునకై పెదత్రోసను త్రొక్కుచున్నారు. మనదో ధర్మబలము అని మీరు గ్రహించుడు. లెండు! మేల్కొనుడు! గమ్యస్థానము చేరువరకు ఆగవలదు. !!! మనలోనుండుమాత్రు పూజించవలెనైవుగాక!!

బొగ్గునమ్మె

పరిశ్రమ స్తబ్ధించుట-రాయబారములు చెడినవి అత్యవసరముగ వర్షాటలు-విషమపరిస్థితులు లండన్, ఏప్రి 30.-రాత్రి 5 గం పగలంతయు బొగ్గుపరిశ్రమలు చాల వడిదుడుకున నున్నవి. ఉదయము 10-30 గంటలకు గనులపనివాండ్ర ప్రతినిధులను కామన్సువల్లో తనగదిలో వేచియుండవలెనని బొగ్గుయజమానుల రాయబారపు సంఘముతోనే ఇంతవరకు ఆలోచించుచుండుటచే ప్రతినిధులు మధ్యాహ్నమువరకు ఆగవలసివచ్చెను.

ఈలోపుగ ఒకగంట మరల ప్రేక్షయూనియను జనరలు కవున్సిలువారు సమావేశమై ఏదో ఆలోచించిరి. బొగ్గునుగా రును గనులప్రతినిధులను మాట్లాడిన పర్యవసానమును దలిసికొనుటకు 1500 మంది ప్రతినిధులు కనిబెట్టుకొని యుండిరి. మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు కామన్సువల్లో ఏదో ప్రకటించెద రనుకొనిరి. కాని అంతకుముందే బొగ్గునుగారు చెడఁబోవుట చే ఏమియు లేలేదు.

అత్యవసరమైనవనులు ఆగిపోకుండ జేయుట

లండన్, ఏప్రి 30.-ఒకవేళ బొగ్గుత్రమ తటస్థించినేని ఇదివరకు ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటు చేసినవా రందరును నడుములు బిగించి పనిచేయుటకు సంసిద్ధులుగ నుండవలెనని ఆరోగ్యమంత్రివర్గము ప్రకటించెను. ఒకబొగ్గుపరిశ్రమమూత్రమే ఆగిపోయిన అత్యవసర మగుపనులు సాగుటకు జేసినప్రయత్నములను విస్తరింపజేయ నక్కరలే దనుకొనుచున్నారు. స్థానికాధికారులు పరిస్థితులను బట్టి సహకారము సల్పెద రనుకొనుచున్నారు. 10 సివిలు కమిషనరులు నియమింపబడిరి.

ప్రభుత్వ ప్రియత్నములు

లండన్, మే 1.-ఉండి ఉండి అనుకొన్నటులే బొగ్గు పమ్మె తటస్థించినది. 1914 లో బ్రిటనుజేసిన ప్రకటనమువలె నున్నదనుచున్నారు. ప్రేక్షయూనియనులు గనుల పనివాండ్ర కెంతవరకు సహాయము చేయవలెనో ఆలోచించుచున్నారు. నిన్నటి సాయంకాలము అత్యవసరమగుపనులు జరిపించుటకు సార్వభౌముడు ప్రకటనమున సంతకము చేసెను దీనిని అవసరమని తోచినపుడే ప్రకటించెదరు. ముఖ్యమగుపనులు ఆగిపోకుండ 10 సివిలు కమిషనరులు నియమింపబడిరి. పోస్టుమాస్టరు జనరలు ప్రధాన సివిలు కమిషనరుగ నుండును.

సమ్మెను ఎదుర్కొనుప్రియత్నములు

లండన్, ఏప్రి 30.-అవసరపదార్థములు మున్నగు పట్లయు ఆగిపోకుండ ముందుగనేమేల్కొని పైదాడుపార్కుకు మోటారు లారీలను బంపిరి. సమ్మె ప్రారంభమైనచో తప్పని పరిగివీదోవిధముగ రవాణానిమిత్తము రైల్వను నడిపించుటకు రయిలుపనివాండ్లు నిశ్చయించుకొనిరి. ప్రత్యేకముగ సాధనములు ఆములుజరుగును. చేయవలసిన ఏర్పాటు లన్నిటిని జేసిరి.

సార్వభౌముని రాక

లండన్, మే 1.-బకింగ్హం మందిరమున జరుగు ప్రసిద్ధ కవున్సిలుసభకు సార్వభౌముడు విండెర్బు కోటనుండివచ్చెను. సాయంకాలము 5 గంటలకు బొగ్గుయజమానులు కామన్సు సభకు వచ్చిరి. ప్రేక్షయూనియను గనుల పనివాండ్ర ప్రతినిధులు గూడ వచ్చిరి.

రాయబారము మరల ప్రారంభమగు ననుకొనుచున్నారు.

యూనియనుస్ట్రీలుగొప్ప ఆక్షేపకసభను గావించిరి. తత్సమయమున ఆల్బర్టు ఘండిరమున చాంబర్లెనుగాగు విదేశాంగ విధానమును చెలుపుచు బొగ్గుపరిస్థితులు వివేచకర మగుచున్నవనిరి. కొన్నినిమిషములు ప్రార్థనలతో గడిచెను.

రాయబారము లెట్లు చెడినవి?

కాసనములందు 6 గంటలవేయించి తాత్కాలికముగ రోజు 1 కి 7 గంటలు పనిజేసికొనుటకు కాసనమును ఆమోదింపవలయునని బొగ్గును వ్యక్తికరించిరి. 1929 డిశంబరు 31 తేది లోపుగ ప్రభుత్వమువారిక సంఘము నేర్పాటు జేసెదరు.

వర్తకము బాగుపడిన పిదప 7 గంటలకు మరలు విషయమై ఆలోచించవచ్చుననిరి.

రాయలుకమిషను నివేదికను మార్చి 6 తేదినే ప్రకటితమైనను యజమానులు తమ మావలను నేడు 1.15 గంటలకుం దజేసిరట. ఏప్రి 30 తేదిని అప్పటికే అధ్యము 2.3 వంతలు మంది పనిలోనికి వెళ్లుటకు వీలులేకుండెను. పనిచేయుగంటలను హెచ్చు జేయుటగూడ విచారణసంఘమువారిసిఫార్సులకు విరుద్ధమనిరి. 1921 సంవత్సరపు వేతనములను అనుసరించి తగ్గించి వేతనములకు పనిచేయజాలమని నిరాకరించుటచే రాయబారములు చెడిపోయెను. 1921 సంవత్సరములో జరిగిన పరిష్కారమువలెనే యజమానులు జేసెదమనిరి.

పరిశ్రమను క్రొత్తగ ఏర్పాటుజేయుటలో రాయలు కమిషనుసిఫార్సులను సాగించెదమని ప్రభుత్వమువారు అభయమిడిరి.

పరిశ్రమ యభివృద్ధిగాంచువరకు గనులపనివాండ్ర వేతనములకు తగ్గించరాదనియు పరిశ్రమను బాగుజేయుటలో తోడ్పడెదమనియు ప్రేక్షయూనియనులు చెలిపెను.

బొగ్గు యజమానులు నోటీసులను తీసివేసిన గనులపనివాండ్లు రాయలుకమిషను. సిఫార్సుల నంగీకరించెదరాయని యడిగిరి క్రొత్తగ పరిశ్రమను ఏర్పాటు జేయునపుడు పనివాండ్లు తమకువేతనముల నంగీకరించవలెననిరి. కాని ముందుగవేతనములకు తగ్గించుటకు ఒప్పుకొనజాలమని గనుల పనివాండ్లు చెలిపిరి. ప్రభుత్వమువారు పరిశ్రమను ఏర్పాటుజేయుటకు గల్గ కష్టములను పూర్తిగ ఆలోచించెదమనిరి.

గనుల పనివాండ్లు వేతనములకు తగ్గించుటకు ఎంతమాత్రము ఒప్పుకొనరని నాయకుడు చెలిపెను.

అందుచే 11-30 గంటలకు రాయబారములు పూర్తి అయినవి.

రాయబారములు చెడినతరువాత గొప్పసభలో కలకలరవముల నడుమ థామస్ గారు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వచారిత్రమున బ్రిటిష్ ఘోషాంతు లింత గొప్పతనమున జేసి యెలుగరనిరి. ఒకపదములో మనకు ప్రభుత్వమునకు చెడిపోయెను. నేడు ప్రేక్షయూనియను కాంగ్రెసు గొప్ప నిశ్చయమును జేయును. మనమింకను సంధి నే గోరుచున్నారము. ప్రజలుగూడ సంధిని కాంతి నే కోరుచున్నారు. యుద్ధము గావలెననువాచే బాధ్యతనంతను వహించవలసి యుండుననిరి.

బ్రిటిష్ ప్యాసిస్టులు

హార్డింజ్ ప్రభుని ప్రకటనము

లండన్, ఏప్రి 29:- ఓ. ఎం. ఎం. ఎస్ సభకు తో సహకార మొనర్చుటకు ప్రయత్నించకపోవుటచేతను పేరును నియమమున మార్పుకొని నిరాకరించుటచేతను బ్రిగేడియరు జనరలు వ్యాంకేశ్వరగారు ము... లును ప్యాసిస్టు సభనుండి వీడిపోవుచున్నారు. వీరు రాజీనామాలు నిచ్చిరి.

ప్యాసిస్టు సంఘమువారు తమకు పైనిక పద్ధతులకు మానుకొన్న గాని వారితో సహకారముపల్పుటకు ఎంతమాత్రము ఆలోచించుటకు వీలులేదని హార్డింజ్ ప్రభువు పలికెను. బ్రిటిష్ ప్యాసిస్టులు ప్రభుత్వ క్రి పరాయణులుగ ఏర్పడుచో చాలమంది వీడిపోయెద మనుటచే ఈక్రొత్త సంఘముతో సహకారము సల్పెదమనిరి.

సర్ డబ్ల్యూ ట్యూననుగారు చనిపోయిరి.

జర్మను సోవియటు ఒడంబడిక

లోకర్నో ఒడంబడికకు భంగముగలేదు

రుగ్బీ, ఏప్రి 30:-జర్మను సోవియటు ఒడంబడికను చదివినగాని నేను ఏదీయు నిర్ధారణగ జేప్పజాలను. జర్మను మంత్రులు లోకర్నో ఒడంబడికకు భిన్నముగ నుండవని అభయమొసగిరి. అప్రకారమే వాసుగూడ ఆఒడంబడిక తోచుగాక. మనకేగాక వారికిగూడ సంధిగావలసియున్నది. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు ఇతర జాతులకు కష్టములను గలుగజేయుటకు ప్రయత్నించలేదు. ఇతరజాతులకు సంబంధము అనుకూలముగ నున్న అనూయతాబడలేదు. అద్దురాజేదు. జర్మను మంత్రులు నేను చూచుటకు వరకుజేసికొని సంతకముజేసిరి ఒడంబడికను. అదియును సహజము. లోకర్నో ఒడంబడికలకు భిన్నముగ ప్రవర్తింపరాదనియు, జాతిసమితి ఒడంబడికకు విరుద్ధముగ ఏమీయు జేయరాదని నిర్బంధించుటకును మనకు అధికారమున్నది చాంబర్లెను కామన్సుసభలో నుడివిరి.

ఇండియా లంకావైరు

భావి భాగ్యోదయము

కర్నలు అమెరికారి ఆశ

లండన్, మే 1:-మాంచెప్పరు ప్రత్తి వర్తకసంఘము వారిచ్చిన విందుసందర్శమున ఈక్షణముండేమి చిమ్మలుగల్గును ఇండియాలో ముందు భారతీయులకేగాక మన మందరము కలిసి యున్నంతకాలము గ్రేటుబ్రిటను పరిశ్రమలకుగూడ మహాదోరానున్నదని కర్నలు అమెరికారు చెలియజేసిరి.

సామ్రాజ్యరక్షణము

సముద్రభాగమున కాపుడల గావలెను

డోమినియనుల బాధ్యత

రుగ్బీ, ఏప్రి 30:-అన్నిటికంటె ముఖ్యము సామ్రాజ్యరక్షణము. దానికి సముద్రముమీద కాపుడల అవసరము. ఈ విషయములో ఆస్ట్రేలియా మన కందరకును ముందంజజేసినది. ఎల్లకాలము ఒక్క బ్రిటిష్ వారే నాకాదళభారమును భరించగలరనుకొనుట విధ్య. ప్రపంచమే మారినది. నేడు ఎక్కడ జూచిన శక్తిమంతమే. పసిఫిక్ అట్లాంటికులు ప్రపంచములో అగ్రస్థాన వలంకరించుచున్నవి. పూర్వము డోమినియనులు డబ్బు సహాయముచేసిన జాలన నడివారు. ఇప్పుడన్న నో డోమినియనులు తమ నాకాదళమునే గర్వియుండవలెనని ఏర్పాటైనది. అన్నివిధముల అన్ని సాధన సంపదలతో నెలకొల్పవలెననుచున్నారు. ఆస్ట్రేలియా రాజకీయశక్తిల సిద్ధాంతములచే ఇట్టి ఏర్పాటు జరగడమైనది. ఆస్ట్రేలియా నాకాదళములో జాతీయ భావ మున్నదిగాని స్థానికముగలేదు.

స్థానిక రక్షణములచేతనే సామ్రాజ్యమును గావోతుకొనగలమునుట అవివేకము. ఎప్పుడైతే సముద్రభయము గలుగునో అప్పుడే సామ్రాజ్యరక్షణమును సంతృప్తముగ బలపరచుకొనవలెను. అట్లులు కఠింగారు స్వేయిను రంగమున కాపుడలను భద్రముగజేసి సైన్యమును బలపరుచుకొనుచున్నారు.

చికాగో దురంతము

చికాగోలో విలియం మేక్స్విగ్గకు అనునాతడు న్యాయవాది. అతడు నేరమును లేకుండ జేయుటకు శ్రమపడి వాదించుచు అయిదుగురు నేరస్థులకు ఉరిశిక్షను వేయించగల్గెనట. ఆరోపముతో ఎవరో ఇతనిని దొంగతనముగ కార్చి తుపాకితో జంపిరి. అతని ఇద్దరు స్నేహితులుగూడ హతమైరి.

చైమానికుడు కోథంగారికి సింసు బంగారు పతకమును బహుమతి నొసగి సత్కరించిరి.

కామన్సు సభ్యత్వమును ఎలిస్ ఆప్టిను బల్లెటుగాకు వలకుకొనినట్లు.

సిరియా ఒడంబడిక

అంగ్లోఇరాకు మోస్తరుగ నుండును

బెయూటు, ఏప్రి 29:-క్రొత్త తాత్కాలిక ప్రభుత్వాధ్యక్షులుగ నియమింపబడిన అహ్మదు నమీగారి ఆశయములను ప్రకటించ సిరియా మోషిమనరు అంగీకరించెను. ఈక్రొత్త ప్రభుత్వము ఫ్రెంచివారికి తోడ్పడుచున్నది. తుదకు అంగ్లో ఇరాకు ఒడంబడికవలె ఈ ఒడంబడికను తయారు జేయవలెను. తమకు కావసిన రాజ్యాంగ నిర్మాణమును తయారుజేసికొనుటకు వారికే అంగీకార ముండవలెను. చుట్టు ప్రక్కలనున్న మాజీటి రాష్ట్రములతో వ్యవహారము ఆగిపోకుండ ఒడంబడిక జేసికొను అధికార ముండవలెను.

సుందరి తైలము

డబ్బీ 1-కి నెల రూ 0-8-0

ఒక డబ్బీతైలము విదనక రాచిన ముఖమున ఏర్పడు మొటివలు మచ్చలు మానును. ముఖము కాంతిబారి; నున్నగా అద్దము శత్ర ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వము కలిగి నాజాకు జేరును. ఈతైలము మంచి సువాసన దలిగి మిగడవలె నుండును అమ్మతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము, బెజవాడ

ప్రకటన

1926 సంవత్సరపు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము, పాఠాభివృద్ధి ప్రకారము మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు గ్రాడ్యుయేట్లు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు రిజిస్ట్రార్ గ్రాడ్యుయేట్లుకావచ్చునను విషయమునకు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు చట్టముల 6 వ ఛాప్టరు, 7 వ సెక్షనును చూడవలసివచ్చినది. (మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు క్యాలెండరు 1925-26, మొదటిసంపుటము, 127 పేజీ) విశ్వవిద్యాలయమునకు దరఖాస్తును పెట్టుకొనునెడల గ్రాడ్యుయేట్లు రిజిస్ట్రేషన్ ను గురించి మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు పాఠాభివృద్ధి విధివినిన్ని తదివ్వయమున ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు ఏర్పాట్లను చూడవలసివచ్చును.

గంజాము, విశాఖపట్నం, పడమటిగోదావరి, తూర్పు గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, నెల్లూరు, బళ్లారి, అనంతపురం, కడప, కర్నూలు, చిత్తూరుజిల్లాలకు సంబంధించియుండి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ ఆర్డరుల ప్రకారము అనగా 26-4-26 కు పూర్వము 5 సంవత్సరములగాగాని అంతకుపైగాగాని యుండిన మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు గ్రాడ్యుయేట్లు రిజిస్ట్రేషన్ అర్హులు. రిజిస్ట్రేషన్ కు దరఖాస్తుపెట్టు ప్రతి గ్రాడ్యుయేట్లును నియమించిన ఫారములో 1926 సెప్టెంబరు 1 తేదీలోపల రిజిస్ట్రేరుకు దరఖాస్తు పంపుచు రు 3-0-0 కట్టవలయును. అందు మీద పత్రపీఠ గ్రాడ్యుయేట్లు రిజిస్ట్రేరులో వేయబడి 1927 సెప్టెంబరు 1 తేదీవఱకు నిలిచియుండును. అటుపిమ్మట సంవత్సరమున కొకరూపాయ కట్టవలెను. సెప్టెంబరు 1 తేదీకి లోపల 1 రూపాయ కట్టబడినట్లైతే రిజిస్ట్రేరునుండి తొలగింపబడును. పిమ్మట చెల్లింపని సంవత్సరముల చందాను చెల్లించినట్లైతే రు 3-0-0 కట్టినయెడల పేరు మరల చేర్చుకొనవలెను. పేరు రిజిస్ట్రేరులో నుండునపుడు రు 5-0-0 కట్టినయెడల మరల ఫీజును కట్టినట్లైతే అతనిపేరు రిజిస్ట్రేరులో యావజ్జీవముంచబడును. రిజిస్ట్రేరునందు పేరుగల ప్రతిగ్రాడ్యుయేట్లును ఆఫీసుగుంబులలో రిజిస్ట్రేరు అనుజ్ఞ నందినమీదల రిజిస్ట్రేరును తని కీచేసుకొనవచ్చును. 2 రూపాయలనుకట్టి జరుగునాటికి గలభేదములతో దానికొని పొందవచ్చును.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు ఆర్డరుప్రకారము (15 వ సెక్షను 3 వక్లాసు, (1) రిజిస్ట్రేరు గ్రాడ్యుయేట్లు తమలోనుండి విశ్వవిద్యాలయపు సెలెక్షనుకు 15 మంది నెన్నుకొనవచ్చును. రిజిస్ట్రేరు గ్రాడ్యుయేట్లుచే నెన్నుకొనబడుఅభ్యర్థుల నామినేషన్లను కొరకు ప్రకటన 1926 సం జూన్ 1 తేదీన రావలయునని తెలివియున్నారు. ప్రస్తుతము ఆచరణలోనున్న నిబంధనలప్రకారము ఆప్రకటన వెలువడుటకుముందున్న రిజిస్ట్రేరు గ్రాడ్యుయేట్లు మాత్రమే ఎన్నికలకును వోటునిచ్చుటకును అర్హులగుదురు గనుక, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు ప్రభుత్వ ఎన్నికలలోనే తమహక్కును చలాయించి దలచినయెడల సాధ్యమయినంత త్వరలో, ఎట్లయినను 1926 సం|| జూన్ 1 తేదీకి లోపల వైసకనబరచిన ఫీజులను బంపుచు దరఖాస్తు పెట్టుకొనవలయునని రిజిస్ట్రేషన్ కు అర్హులగు గ్రాడ్యుయేట్లుకు తెలియజేయబడుచున్నది.

రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజును రిజిస్ట్రేరు, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము, బెజవాడకు మనియార్డరు ద్వారా మాత్రమే పంపవలెను.

దరఖాస్తుఫారములను రిజిస్ట్రేరు వద్దనుండి తెప్పించుకొనవచ్చును.

(బైఆర్డరు)

సి. డి. ఎస్. చెట్టి,

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు రిజిస్ట్రేరు.

బారిసాట్ దుండగములు

విగ్రహములును పాడుచేయుట

కలకత్తా, మే 1:—గురువారమునాడు రాత్రి ఒక స్త్రీ డెరు యింటను మరియొకని యింటను తొరబడికొందరు దుర్మార్గులు దేవతా విగ్రహములను అపవిత్ర మొనర్చినట్లు బారిసాటు నుండినవచ్చినవార్తలను తెలియుచున్నది. వీ రచ్చటి మహమ్మదీయులని తరువాత తెలిసినది. నిన్న సాయంకాలము 8 గురు మహమ్మదీయులు డక్కారహమత్ గంజిలో నొక హిందూసాపులోనికి కిక్కిరియించుచు జమానిని కొట్టిరట్ట. ఒక బండి నెక్కి చాకు గుండా బోవుచున్న మరియొక హిందూవును గూడ మహమ్మదీయు లట్లే కొట్టిరట్ట తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

‘చెట్టును నాలువా డొకడుగాని ఫల మనుభింశువా డొకడు’ అను సామెత గొప్ప అనుభవజ్ఞులచే ప్రపంచమునకు వెల్లడిచేయబడినది. ఆంధ్రోద్యమప్రారంభమందు గుంటూరు యువకులు చాలా కృషిచేసి నాయకులయొక్క ఆనాదరణకు గురియై ప్రప్రథమమున అందరివల్లను ఒకవిధముగా చూడబడి క్రమముగా కార్యరూపమును తీచుటకు చాలా పాటుబడిన సంగతి ఎల్లరకు విశేషము. బాపట్లయందు ప్రథమ ఆంధ్రులతో సభను కావించి వారియొక్క వనోబ్ధియును కొంతవరకు నెరవేర్చుకొనిరి. తదుపరి ఆంధ్రోద్యమభిజము రానురాను వృద్ధి పొంది ప్రభుత్వమువారివల్లను గణ్యతపొంది పెంపొందెను. ఆంధ్రరాష్ట్రము, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము అనునవి సదరు యుద్యమముయొక్క ముఖ్యాంశములు. ఉద్యమ ఆశయములు సఫలీకృతములగునపుడు ప్రప్రథమమున కృషిపల్విన గుంటూరు మూలకు త్రోయబడి ఎక్కువజేబును చేయగలవారు ఆ ఫలమును యావత్తు పొందుటచాలా ఆశ్చర్యము. అయినను ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము ఆంధ్రదేశమునకంతకు నుపయోగకారి. ఆధునికవిశ్వవిద్యాలయములవలె పట్టభద్రులను తయారు చేయుటయందేగాక వాఙ్మయవిజ్ఞానమును జనులహృదయంబుల విరజిమ్ముచుండును. ఆ గొప్పకార్యమును చేయుటకు విశ్వవిద్యాలయమును బెజవాడ పట్టణమందు నిర్మించుటవలన వీలు కలుగునా అను సంగతి ఆలోచించవలయును.

బెజవాడ ఇనుపదారులకు మాడలియి చాలా క్రిక్కిరిసిన చిన్నపట్టణము. ఒకనైపున నదియూ తదితర ప్రక్కలను గుట్టలచేత చుట్టబడి సంకుచితము కాబడియున్నది. విశ్వవిద్యాలయ ప్రదేశము ఒక విశాలయమై విద్యార్థులయొక్కయు గురువులయొక్క జీవనమునకు ఇంచుక వికాసము కలుగజేయుటకు వీలుగనుండవలయును. ఆ అదృష్టము బెజవాడకు లేదు. కొద్ది ప్రదేశమును స్వీకరించుటకే ఘోష 12½ లక్షలరూపాయలు కావలసివుండునని అంచనానెయ్యబడినది. కట్టడములకు చాలాధనముకావలసియున్నది. గొప్పకట్టడములుఆ ప్రదేశమునందు చాలాకాలము నిలువవు. నాటికి ప్రత్యేకపుప్రయత్నములుచేసి కట్టడములను దిట్టముచేయవలయును. ఇంతద్రవ్యమును వ్యయముచేసి బెజవాడపురమునందే విశ్వవిద్యాలయమును నెలకొల్పుటకు ఏమిదైన విశేషముకలదా అనువిషయము ఆలోచించవలసియున్నది. వేసవికాలమునందు మార్తాండుడు తనసహజవికాసముతో నలు దెసల తన కిరణసూక్ష్మముల వెదజల్లి జనులమనంబుల చీకాకుపరుచుటయేగాక నాయుడేవుడు కొండలమధ్య దాగుదుమూత లాడుచు భూరజమును నలువైపుల చెరిగి జంతుజాలమును చాలా హింసించును. చలియు మిక్కిలైమె. అట్టి సందర్భములలో విశ్వవిద్యాలయవికాసమునకు ఆ గ్రామపరిస్థితులు విరోధములు.

ఆ గ్రామమునందు వాఙ్మయాభివృద్ధి ఎంతమాత్రము లేదు. గుంటూరుపట్టణముగాని గుంటూరుజిల్లాగాని పూర్వకాలమునుండియు విహారపులకు మిన్న అయిన ప్రదేశమై ఆలరాదును. కవిప్రభూయగు తిక్కన మొదలు ఆధునికనాటకకవులలో చాలామంది యీ వండలపువారే. మొన్న మొన్నటివరకు గుంటూరు రెడ్డిరాజ్యమునకు తిలకముగ ప్రజ్యగిల్లెను. బెజవాడయో మొన్న మొన్నటి పట్టణము. రైల్వేవచ్చినతర్వాతనే కొంత బొన్నత్వమునకు వచ్చినది. విద్యావిషయక సంస్థలు బెజవాడయందు చాలా అరుదు. అట్టితరీ బెజవాడయందు విశ్వవిద్యాలయమును నిర్మించుటకు అవకాశములేదు. గుంటూరు అన్ననో చాలకాలమునుంచి విద్యాసంస్థలు ఉండియున్నవి. ఈ ప్రాంతములందు గుంటూరునందువున్న కాలేజీవల్ల ఉన్నత విద్య ఎక్కువ ప్రాముఖ్యమునకు వచ్చినది. స్త్రీలకు ఉన్నతపాఠశాల ఉన్నది. హిందూమతాచారములప్రకారం విద్యగరపుటకు కారదానికేతనము ఈపట్టణమునందే స్థాపింపబడినది. గవర్నమెంటువారు ఎక్కువవ్యయముతో వైద్యపాఠశాలను కట్టుచున్నారు. వ్యవసాయఫారములు రెండు గలవు. వ్యవసాయపు విద్యను గరపుటకు తగినంతప్రదేశము గలదు. ఈలాటి వెన్నియో వీళ్లువున్నప్పుడు మద్రాసు శాసనసభ్యులు సంకుచితమగుటలై సరియైనవిషయములను గమనించక బెజవాడను ముఖ్యస్థానముగ చేయుట లోచనీయము. ఇప్పుడైన ప్రభుత్వమువారు గమనించి గుంటూరును ముఖ్యస్థానముగను కేంద్రముగను చేయగలదులకు ప్రార్థితులు మిషన్ కాలేజీ వారు బెజవాడ పురమునందు కాలేజీకట్టరు, కృష్ణాజిల్లా ప్రముఖులు బెజవాడయందు సరియైన ఫస్టుగ్రేడ్ కాలేజీని కట్టుటకు తగిన వారు ఎవరులేరు. ఒకవేళ ఒకదానిని నెలకొల్పినను మిషను వారు నెలకొల్పబోవు కాలేజీవలె నుండనోపదు. ఈ సంవత్సరం జూన్ నుంచి బి. ఏ క్లాసును మిషన్ వారు తెరచెదరు. వ్యవసాయకళాశాలను గుంటూరునందు స్థాపించుటచేత ప్రభుత్వము వారికిన్ని ప్రజలకున్న చాలా సౌకర్యము. అన్నివైపుల అనేక యశశరముల స్థలము తక్కువవెలకు వచ్చును. దానివలన అన్ని సంస్థలకు స్థాపించి పోషించుటకు వీలు కలుగును. ద్రవిడ విశ్వవిద్యాలయముకొరకు మన తమిళసోదరులు ఆందోళన జరుపుచున్నారు. ఆ ఆందోళనక్రమమైనది. తమిళదేశమునందు చాలా

ఉన్న తల్లిదండ్రులములు గలవు. వారి సాంప్రదాయము, విజ్ఞానము ననుసరించి వారిజీవనము పెంపొందజేయు విశ్వవిద్యాలయము అవసరము. అది తప్పక అనుబంధానికి వచ్చును. కేరళ విద్యాలయధ్యనలు ఇదివరకే ఆకాశమున వెలగుచున్నవి. ఇట్టితరీ మన ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు ఎక్కువగనమును మన ప్రభుత్వమువారు నిచ్చుటకు వీలుకలుగదు. ఇదివరకే మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము ద్రవ్యములేక క్షీణించుచున్నది. అట్టిసమస్యములో వాఙ్మయాభివృద్ధికి ఎంతమాత్రము చేసే దొసగని బెజవాడ పురముందు ఎక్కువసామ్యు వ్యయముచేసి కట్టడము కట్టుటకును గుంటూరునందు కట్టుట సమంజసము. అటులగానిచో కృష్ణానది ఇంతటివైపున శీతానగరప్రాంతమున విశ్వవిద్యాలయము నెలకొల్పుట క్రోధాన్నికము. అక్కడ పెట్టుమనిశోరుట గుంటూరుపురముయొక్క స్వలాభముతో చెప్పబడినది కాదు. విశ్వవిద్యాలయయొక్క విలక్షణముకొరకే చెప్పబడినది. ఎక్కువ ధనవ్యయములేక కట్టడములను కట్టవచ్చును. యూరోపు విశ్వవిద్యాలయములవలె అలల రా రు ట కు వీలు కలుగును. బెజవాడవలె వాయువు గంతులు వేయుటకు వీలుండదు. బెజవాడ సారులు సంకుచితమనక్కలు కానియెడల ఈ విషయమునైనను గమనించి సహాయముచేయుదురుగాక! మిషను వారు అప్పుడు తమ కాలేజీ కృష్ణ వేణిశీరమునందు కట్టి ఆప్రదేశమును విద్యావాహకముచేయుదురు. ఆ ప్రదేశము గుంటూరు కన్న బెజవాడకే చాలాసామీప్యముగలచే బెజవాడ జనులయొక్క గౌరమునకు ఎంతమాత్రము తక్కువగానేరదు. అదియు సంగాక ప్రయాణీకులకు సహితము చాలా సౌకర్యముగానుండును గనుక గవర్నమెంటువారు వైసఛాంసలరీ గారున్న ఈ విషయమై ఆలోచించి గుంటూరు పట్టణమునందు విశ్వవిద్యాలయముఖ్యస్థానము నెలకొల్పి కేంద్రముగ జేయుటకు వీలు లేనియెడల శీతానగరమునైనను నెలకొల్పి విశ్వవిద్యాలయ లాభము ఆంధ్రమహాజనులకు కల్పించగలదులకు ప్రార్థితులు. విశ్వవిద్యాలయము నిజముగా ఆంధ్రులవికాసమునకు తోడ్పడునో లేదో అను విషయము స్థలనిర్దేశమునుబట్టియే కనుగొనవచ్చును. దానినిబట్టి ఆ అధికారులయొక్క విశాలఉద్దేశ్యములు లేటపడగలవు. చతుకగా కట్టడములనుకట్టి ధనమును వెచ్చించి శాస్త్రజ్ఞానమును పెంపొందజేసి ఆధునిక విశ్వవిద్యాలయములయొక్క సంఘనాలోక్త క్రొత్తమార్గముల ననుసరించినగాని లాభములేదు. పత్రికలలో కనుపరచు ఉత్సాహము కార్యరూపమున చూపలేరు. ఆ సహాయనిరకరణమే దానికి నిదర్శనము. రామలింగారెడ్డిగారు దానిని గమనించవలెను.

న్యాయారాధనారావు

వకీలు, గుంటూరు

మొయిలు స్త్రీమర్దు

బొంబాయి, మే 3:—లండను నుండి ‘రావల్స్ ఓన్లీ’ టైంస్ పేపర్ లో 22 వ తేదీన బయలుదేరి ఏడెను 2 వ మే 11/80 గంటలకు చేరి ఆనాడు సాయంకాలము 5/30 గంటలకు బయలుదేరిన. 7 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు ఉదయమున 6 గంటలకు బొంబాయి చేరవచ్చును.

‘మంచూ’ ఓడ లండనునుండి బుపాలో 29 వ తేదీన బయలుదేరి మార్చెల్సు 1 వ తేదీ 6/30 గంటలకు వచ్చెను.

‘సింధియా’ ఓడ లండనునుండి బొంబాయికి 1 వ తేదీన బయలుదేరిన. బొంబాయి నుండి ‘అస్సిరియా’ ఓడ లివర్పులు ఆరోజునే చేరెను.

శనివారము మధ్యాహ్నము ‘అక్విలియా’ ఓడ 68 సాలూను ప్రయాణీకులతోను 88 డెక్కు పాసెంజర్లతోను బొంబాయి చేరినది. (ఆ. ప్రె.)

కంగ్రాలోయలోని రైల్వేను తెరచుట

హెయిలిగారి యుపన్యాసము

పథానుకోట, మే 3:—సర్ మాల్కాము హెయిలిగారు సైనిక, సివిలుదొంగులు చాలమంది సహకారమొందగా కంగ్రాపాటిలోని రైల్వేను తెరచెను. పశ్చిమోత్తర రైల్వేయొకటే వాట్లనుగారు “కంగ్రా లోయచాల ఫలవంతమైనది నియు, భౌగోళ్యవంతమైనదనియు, తేయాకు, పడ్లు, ధాన్యములు, కూరగాయలు విరివిగా పండుననియు చాల పుణ్యస్థలములను వనియు చెప్పిరి. గ వ ర్న రు గారు రైల్వే ఉద్యోగస్థులు త్వరగా పనిము గించెదరనియు, మాండ్రే ప్రాద్రో ఎల్క్రిక్కుస్సీమును అమలులో పెట్టెదరనియు తెలిపిరి. ఈరైల్వేవలన మండిస్సీముతో సంబంధమేగాక పట్టణములలోని పరిశ్రమలకును పల్లెలలోని వ్యవసాయమునకును సాయపడును”. (ఆ. ప్రె.)

బెజవాడ వార్తలు

(స్వకీయవిశేషం)

ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ వైసు ఛాన్సలరుగారికి
మరియొక గొప్ప స్వాగతము

బెజవాడ, 2-5-26:—ఏప్రిల్ 29 తేదీ సాయంత్రము పెనేటుహాల్ నందు శ్రీయుతులు రామలింగారెడ్డిగారికిని, సుబ్బాస్వామిచెట్టిగారికిని స్వాగతముసంకుటకు ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ సబుకమిటీవారు గొప్ప సభనుజరిపిరి. సభకు పురప్రముఖులెల్లరు విచ్చేసిరి. మరియు మద్రాసు ప్రాజెక్టునకీలు ప్రతిపాటి సత్యనారాయణగారు, జయపురం దినాక వెలగపూడి రామకృష్ణచౌదరిగారు, బర్హా కాసన నిర్వాహసభాసభ్యులు ఆటంపల్లి నారాయణరావుగారు, అడుసుమిల్లి గోపాలకృష్ణయ్య చౌదరిగారు మున్నగు ఇతరపట్టణములవారుహాడ సభ నలంకరించిరి. సభ్యులకు ముందు అల్పహారము లొసంగబడెను. పిమ్మట పెనేటుహాల్ నందు సభజరిగెను. సభకు మ.రా.రా. టి. భుజంగరావుపంతులుగారు (సబుకమిటీ) అగ్రాసనాధిపత్యము వహించెను బెజవాడ పట్టణములో నొక యూనివర్సిటీకాలేజీ ఆశ్రయవరముగ నుండవలయునని అగ్రాసనాధిపతిగారు నెలవిచ్చిరి. బెజవాడపట్టణముపై అభిమానము గలదని దత్తనుండలముల పక్షమున తమ యభిప్రాయమును వెల్లడించిరి. వైసు ఛాన్సలరుగారి గుణగణములను గూర్చి విక్రీతి కొనియాడిరి. పిమ్మట దాసు త్రివిక్రమరావుగారు ఈ క్రింది స్వాగతపత్రమును సమర్పించిరి.

ఆర్యా, మీరు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షుల యధికారమున వహించుచున్న ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ సబుకమిటీ సభ్యులగు మేము హృదయపూర్వకముగా యాహ్వానము నిచ్చుచున్నాము. శాస్త్రవిద్యాధికులచే విడువబడిన పౌరాణికపీఠములచే నేమి, పురాతనములగు ధరణికోట, ఆనురావతి విశ్వవిద్యాలయముల జ్ఞాపకముచే నేమి పవిత్ర పరుపబడిన బెజవాడ నాంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమును దెరచుతెరి మీకు సన్మానము నిచ్చుచున్నది. ఈజిప్టుదేశమున అల్ హజార్ విశ్వవిద్యాలయారంభము క్రొత్తకము నారంభించినటుల ఆంధ్రదేశమున నీ క్రొత్త విశ్వవిద్యాలయస్థాపనము నూతనకము నారంభించుచున్నది. మీకు గల అనుభవజ్ఞానములచే మీ రీ విశ్వవిద్యాలయకీర్తనను చక్కగా పెంతురనుట యతిశయోక్తి గాదు. మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమున మీ సహానుకూలము యున్నందున మైనూరునందు మీరు చేయు విధానములను కనిపెట్టుచుంటిమి. మీ రిప్పుడు మాకుభ్యుమన నుండుట కళాశాల విద్య సభివృద్ధిచేయుటకు మీరుచేసిన కృషిని నూచించుచున్నది. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు ఆత్మ చక్కగా లేదని మాకుదెలియును. అయినను దానిని సవరింపుటోడి సమయముగాదు. మీచేతిలో నది దేశక్షేమమున కంతయో తోడ్పడ గలదని మాకు గట్టిసమ్మతము. విశ్వవిద్యాలయము విద్యాభ్యాసమును ఎవారినుడును స్థాపించబడినదని కొందరు నుచున్నారు. కాని మీరు మీ మంత్రపు కట్టచే నిచ్చట నొక నీటిబుగ్గ నేర్పరచి యాత్రిక పాంథుల నటుకు వచ్చి విద్యాభ్యాసోదకములను గ్రోలునట్లు చేయగలరని మా సమ్మతము. మీ యధీనమున నాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము ఆక్రమింప, కేంద్రీకృతి, నవదీప్, కంజీవరపు విశ్వవిద్యాలయములందు గల గౌరవమును భాందగలదు. మీ ప్రజ్ఞాదివిశేషముల నెరింగియు మీకు మేము చెప్పవలసినదేమియు లేదుగాని దేశమయొక్క బుద్ధిబలమునే గాక సంగీతాది విశేషముల సభివృద్ధిచేయుటయందు మీ మృదుసరింపవలసియున్నది. కావున ఈ నూతనశివును మీ యధీనముచేసి మేము దాని ననుసరించెదము. ఇట్లు,

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయపు సబుకమిటీ (సభ్యులు)
ఏలూరు వాస్తవ్యులు ఈదర వెంకట్రావుగారును, ఆంధ్ర ప్రారంభవిద్య సంపాదకులును, రచించిన పద్యములు చదువజూచినవి.

రెడ్డిగారు ఉచితరీతిని ఆంగ్లభాషలో ప్రత్యుత్తరము నొసంగిరి. తమకు బెజవాడవారు చూపుచున్న యాదరమునకు వందనముల సర్పించిరి. బెజవాడ అధ్యక్షము గొప్పదనియు, ఇంక నెన్నియో గొప్ప అధ్యక్షములు బెజవాడకును, ఆంధ్రదేశమునకును పట్టణముననియు వక్కాణించిరి. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము ఆంధ్ర యువకులకు విద్యాబుద్ధులను సరియైనవారముల గలవి ఆంధ్రుల కీర్తిని పెంపొందించగలదని చెప్పిరి. వందనములతో సభ ముగించబడెను.

బెజవాడ వేంకటేశ్వర

ఆయుర్వేద కళాశాల

తృతీయ వార్షికోత్సవము

బెజవాడ శ్రీవేంకటేశ్వర ఆయుర్వేద కళాశాల యొక్క తృతీయ వార్షికోత్సవము నిన్న కళాశాలావరణమున జరిగెను. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షులు సి. రామలింగారెడ్డిగారు అధ్యక్షతవహించిరి. మైదరాబాదునుండియు నితరప్రదేశముల నుండియు శ్రేణులు వచ్చిరి. కళాశాలను గూర్చియు ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామకామ్యులుగారిని గూర్చియు ఆయుర్వేదకాశేవరరావు పంతులుగారును తదితరులును ప్రశంసించుచు మాట్లాడిరి. రామలింగారెడ్డిగారు హాడ రామకామ్యుగారి తక్కినాచార్యులను సుగడించి స్థానికసంఘము లొక్కరితని కళాశాలను సహాయము చేయుచు తిరిగి వచ్చి తమ క్రిందనే పనిచేయు మరతుమీద వేతనముల నొసంగి కళాశాలకు విద్యార్థుల సంఖ్యనుండువలెననియు ప్రజలందరను గూడ సహాయము చేయుచుండువలెననియు చెప్పిరి.

(ఒక విశేషరీతి తిలకిస్తూ)

కాకోరి కుట్ర కేసు

సెషన్సు విచారణ ప్రారంభము

ముద్దాయిలు కోర్టును గుర్తింప మనుట లోన్, మే 1:— కాకోరి కుట్రకేసులో సెషన్సుకు కమిటీ చేయబడిన 24 గుర్తింపుకల్ విచారణ కేసు స్పెషలు జడ్జి హుస్సేన్ గారి యెదుట ప్రారంభమయ్యెను. ముద్దాయిలు ప్రవేశించుటతోడనే కోర్టు రూములో నొకచిన్న గల్లరీ జరిగెను. పెద్ద బాధతో కూడుకొనిన యేదో జబ్బుతో పీడింపబడుచున్న దామోదర స్వరూపు డోలీలో కోర్టు రూములో నికితీసికొనిరాబడెను. ఇతరముద్దాయిలందరను యజయభ్యాసములతో నానికి స్వాగతం బొసంగిరి. వారిలో కొందరు ప్రభుత్వములోనున్న వెనుకటి సభ్యులను ప్రస్తుతసభ్యులను బహిరంగముగా నిందించిరి. ముద్దాయిలలో చాలమంది కోర్టును తాము గుర్తింపమనియు పీడనముల పెట్టుకొనమనియు చెప్పిరి. నేతును కోర్టురూమునుండి పంపించి జడ్జి ప్రత్యేకవిచారణకు ఆర్డర్ చేసిన పిమ్మట కోర్టులో శాంతి నిలచెను. నేతు జెయిలులో నున్నప్పుడు జడ్జిచచ్చి కోర్టుకు రాకుండజేయుటకై ఉపాయము తెప్పెదనని పలకా చెప్పెను. కాని నేతు నిరాకరించెను. మెడికలు బోర్డువారు వానిని పరీక్షచేసి వేరే పెద్ద జబ్బేమియు లేదనియు కోర్టుకు ఆతడు వెళ్లవచ్చుననియు చెప్పిరి.

(ఆ. ప్రె.)

ద్రోహబుద్ధి లేదని విడుదల

క్రిందటి ఫిబ్రవరినెలలో మదరాసు ప్యాక్రికంపెనీలో ఏజెంటుగా నుండిన మారుగారిపై 40 వేల రూపాయలు మోసముచే అపహరించినట్లు కేసు తేగా ముద్దాయికి ద్రోహబుద్ధి యున్నట్లు రుజువు కాలేదని బెంగళూరులో మే 1 తేదీన రెండవ స్టేషనరీ మేజిస్ట్రేటు ఆయనను విడుదల చేసెను.

రెవెన్యూ కంపెనీలో దొంగతనముగా ప్రవేశించుటకు ప్రయత్నించిన మాకెన్నాన్ అను ప్రయివేటు 1 నెల శిక్షయు 100 రూపాయలు జరిమానాయు విధింపబడెను.

గౌరీపూరు మిల్లుకూలీ హత్య కేసు

కలకత్తా, మే 1:— బుగ్గో నారాయణ్ అను నేతపనివాని చంపిన గౌరీపూరుమిల్లుఅసిస్టెంటు జె. స్పెంసు అనువానిపై తేబడిన కేసులో మరికొంతమంది సాక్షులు విచారించబడిరి. పిమ్మట సినిలుసర్జను మేజర్ గాడన్ గారిని కోర్టు సాక్షిగా పిలిపించి ప్రాసిక్యూషను సాక్షిక్రామపరీక్షచేసి నేరస్థాపనను చేయవలెనని మేజిస్ట్రేటునిర్ణయించెను. సోమవారమునాటికి నాయదా వేయబడినది.

(ఆ. ప్రె.)

టపాసంచులు దొంగలించుట

కలకత్తా, మే 2:—వహారా మైదానములో స్టేషను బుక్కింగుఅఫీసునుండి మార్చిను అండ్ కంపెనీకి చెందినవి రెండు మొయిలసంచులు ఎత్తుకొనిపోబడినవి. పంచులలోనున్నది తెలియలేదు. పోలీసువారు ఆవోకీ కీయుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వసం మేనెల 4-వ తేదీ మంగళవారము

1. ధాన్యములు

నవియాల బా 1-కి ద 35 0 0 మొదలు 46 0 0 వరకు

నియ్యముబస్తాలు

ననుమ తెనాలిని	,,	క 48 గలద ద	11 8 0	18 0 0
నెల్లూరిది	,,	డిటా	14 0 0	15 0 0
కీర్తి	,,	డిటా	15 0 0	16 0 0
బాగులు	బా. 164 బస్తా 1-కి	,,	8 12 0	9 0 0
మియ్యలు	,,	,,	30 0 0	24 0 0

2. ధాన్యము వస్తువులు

కందులు	బస్తా 1-కి ర 208	,,	11 8 0	12 8 0
నవగలు	,,	డిటా	12 8 0	13 8 0
పెనలు	,,	డిటా	14 0 0	15 0 0
బానుములు	,,	డిటా	16 18 0	0 0 0
కలసలు	,,	ర 164	2 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

మియ్యలనూనె బా 1-కి	,,	150 0 0	152 0 0
నయ్య మ 1-కి	,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరునెయ్యకత్తబా 1-కి	,,	58 0 0	59 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	54 0 0	56 0 0
వేరునెయ్యనూనెగానుగబా 1-కి ద 124	,,	124 0 0	121 0 0
అయిదుము బా 1-కి	,,	94-0-0	96-0-0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయతనుపు బా 1-కి	,,	75 0 0	80 0 0
కూరవేరుపు	,,		35 0 0
బెరకరాజులు(గుంటూరిది)బా 1-కి	,,	105 0 0	120 0 0
గుంటూరుపాండుకట్టు నీలిమంద మజుగు 1-కి	,,	45,50	
కాళహస్తీపాండుకట్టు	,,		50,55
బెల్లము బా 1-కి	,,	40 0 0	60 0 0
దింతపండు బా 1-కి	,,	28 0 0	70 0 0

ఇనుము.

శుభ్రరకం బా 1-కి	,,	81 0 0	88 0 0
చదరం	,,	82 0 0	87 0 0
రత్నండు	,,	80 0 0	82 0 0

5. రోహములు

కంది 100 కులంక	,,	68 0 0	70 0 0
బంగారము, కులము 1-కి	,,	21 4 0	21 8 0
నవరము 1-కి	,,		18 9 0
ఇత్తడి బా 1-కి	,,	268 0 0	268 0 0
రాగి డిటా	,,	262 0 0	268 0 0
అమ్మచక్కెర 226 బా 1 గలది	,,	32 0 0	33 8 0

7. కూడి

కొండానెల్లూరుబా 1-కి	,,	8 0 0	4 0 0
వల్నూడు కూడి	,,		0 0

8. నూలు

పుక్కురు రునుగ నెం 8 1/2 నెల్లె 1-కి	,,	6 0 0	
కూళరేనుగ నెం 20	,,	8 0 0	
నెం 20 తెన్ని సింహం యాత	,,	8 12 0	
నెం 22	,,	8 14 0	
నెం 12 1/2 తెన్ని వర్మన	,,	6 8 0	
నెం 14 1/2	,,	7 0 0	
నెం 12 1/2 అల్లెన్ను	,,	6 0 0	
నెం 12 1/2 పాండిచేరి	,,	6 4 0	
నెం 14 1/2	,,	6 8 0	
నెం 12 1/2 క్విలక్ కృష్ణ	,,	5 15 0	
నెం 14 1/2	,,	6 2 0	
నెం 10 1/2 కోయంబుత్తూరు	,,	6 2 0	
నెం 12 1/2	,,	6 4 0	
నెం 14 1/2	,,	6 11 0	
నెం 12 1/2 గోక	,,	6 6 0	
నెం 20 గోక	,,	7 10 0	

అమృతంజనము

శక్తినికల్పితో నహా సీసా-1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు రేక. బొంబాయి

ఆకాశం గమ
క్షణం గడు!

వివాహము మొదలగు శుభకార్యనమయములందు, మమ్ములను మరువకుడు.

తృప్తికరముగా
నందును!!!

చిన్న వస్తువు మొదలు పెద్దదివరకు మావద్ద స్టాకులో నున్నది!!

మావద్ద సాదా బంగారుఉంగరములు, పువ్వురాగములు, కెంపులు పొదిగిన ఉంగరములు, తోడులు, మాటీలు, వంకీలు, బిడ్యాణములకు కావలసిన మోపులు పలురకముల చేతిగాజులు, గొలుసులు, బేసరీలు, ముక్కుపుడుకలు, నాగరలు, మల్లెమొగ్గలు, రోజాపువ్వులు, పెండెంటులు, బహుమానపత్రములు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. సీమవెండికి, సవరంబంగారుకు, మేలైన పువ్వురాగములకు, కెంపులకు, పూచీ నిచ్చెదము. నగలవిషయములో ఏసహాయము కావలసినను చేసెదము.

1842

తృప్తికరముగాలేనిచో పైకము వాపసిచ్చెదము. ఒకడభా మానన్యకమును చూడగోరెదము.

1

ఉమిడిరామయ్యకెట్టి గురుస్వామికెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

మా త్ర కో శ వ్యా థు లు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యురిసోల్)

అను ఔషధమును వాడుటచే తప్పుక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కాపీస్ లు ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని చుండుల పాపులందు, యితర దుశాణములందు వికరమునకు భారము.

(ప్రాప్తికరము కావలసినవారు ఈ దిగువ విజ్ఞానమునకు వ్రాయవలెను.

C. I. Hari & Co. 46, Singarachari Street Triplicane Madras

నాలుగుభాషలనిఘంటువు

ఇందు కుమారు (5000) అయిదువేల తెలుగుమాటలు అకారాదిగా వ్రాసి వానికెదురుగా హిందుస్తాని, ఇంగ్లీషు, అరబీ పదములు చేర్చబడినవి; ఏపదము కావలసినను వెంటనే గ్రహింపవచ్చును. ఇదివరలో ఇట్టిగ్రంథము వెలువడి యుండలేదు, ఇది చదివినచో గురుసహాయ్య ముక్తరలేకుండ వైభావము మాటలాడు శక్తికలుగును. ఇది స్కూలుమాస్టర్లకు, విద్యార్థులకు, లాఠుర్లకు, గుమాస్తాలకు, వర్తకులకు, ప్రయాణికులకు, పండితులకు, వామరాలకు సమస్త జనులకు, మిక్కిలి యుపయోగించును. నెల 8 అణాలు మాత్రమేగాని 800 రూపాయలకు మించిన సహాయ మొనరింపగలదని నిరాఘాటముగ జెప్పవచ్చును.

వేశ్యాసహవాసఫలితము

(పద్యకావ్యము) నెల 4 అణాలు

ఇది బెంగళూరులో జరిగినకథ. ఒక లుబ్ధుడత్యంత లాభ్యమున నమిచి తమిళనాడు వెట్టుటయు నాతని కుమారుడు వేశ్యలోలుండై తద్విత్తమంతయు వేశ్యకర్పించి తుదకు దానిచే వెడలగొట్టబడి యడవుల పాలైపోవుటయు, మిక్కిలి చక్క వ్రాయబడినది. లుబ్ధుడనము, వేశ్యామాతృవర్ణనము జగువుచో నవ్వు పుట్టుకూనను. ఇందలి నీతిశ్లోకగార పద్యములు చదివి తీరవలయును. ఇది చదువ మొదలిడుచో పూర్తియగువలెను విడువ బుద్ధివోడవను.

చిరునామా:— దాదరి లక్ష్మణస్వామి పితాపురం, (గోదావరిజిల్లా)

1827

ఎవరు దేశభక్తులు?

స్వదేశవృత్తులను పరదేశీయుల పోటెనుండి రక్షించువారే.

మద్రాసు వెన్నిట్ ప్యాక్టరీ

తపాలావెట్టె ౨౩, మదరాసు.

భారతీయ నిష్ఠనోద్యమచరిత్ర

(గ్రంథకర్త:—సబ్బివీరు వెంకటసుబ్బాస్వామి కృష్ణారావుగారు.

ప్రకాశకులు:—మద్రాసు అన్నపూర్ణయ్యగారు, సంపాదకుడు “కాంగ్రెస్” పత్రిక.

భారత స్వరాజ్యసిద్ధికి విప్లవయోధు లవలంబించిన అద్భుత సాహసచర్యల వర్ణించు పంక్తిగ్రహచరిత్రను జదివినచో హింసాపద్ధతుల నిరర్థకత బోధపడును.

ఒక అణా బిల్లును పంపినయెడల పుస్తకమును బడయగలరు.

వలయువారు:— మేనేజరు “కాంగ్రెసు”

సీతానగరం, (వయా) కొవ్వూరు అని వ్రాయవలెను.

హిందీ పుస్తకములు

హిందీ (బాతీయ) భాషను తెలుగుసహాయమువల్ల నేరు కొనుటకు వీలయిన సులభ తెలివి వ్రాయబడినవి:—

1. హిందీ స్వభావిధి 0-12-0. 2. హిందీ నిఘంటువు 5-0-0. 3. తెలుగు హిందీనిఘంటువు, 1-0-0.

హిందీ తెలుగువ్యాకరణము

(లేఖకులు పం. శివస్వామి శాస్త్రిగారు)

క్రొత్తగ వెలువడినది. స్వయంసహాయమున కొలది రోజులలో శుద్ధముగు హిందీభాషను అభ్యసించుటకు వీలగునటుల ఈపుస్తకము వ్రాయబడినది. ఇది స్వర్ణ హిందీ వ్యాకరణముల యొక్క సారము. నెల 0-14-0. హిందీప్రచారక:— మాస పత్రిక సలి చలి 1-8-0. పుస్తకముల క్యాలటాగు ఉచితము.

హిందీప్రచారకార్యాలయం,

బ్రిటిష్ కే. మద్రాసు.

ప్రాచీన వైద్యగ్రంథములు

శరభరాజీయము:— బసవరాజీయము వంటి వైద్యగ్రంథము. శరభరాజప్రణీతము. సులభ తెలివి మంచి యోగములుకలవు. సగముభరకు అమ్ముచున్నాము. నెల 0-8-0

కూటముద్గరము:— మాధవపండిత రచిత మైన వైద్యగ్రంథము. తెలుగుటీకతో నెల 0-4-0

చారుచర్య:— భోజరాజకృతచారుచర్యకు తెలుగు సంగ్రహము. తిక్కన కాలమునాటిది. ఆశోగ్యవిధులను దెలుపును. నెల 0-4-0

మేనేజరు, ఆరరసాయనశాల, ముక్త్యాల,

కృష్ణాజిల్లా.